

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 30 korona. Félévre 16 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Ugrató bécsi politika

Budapest, augusztus 4.

Bécsben igazán sohasem tudták jól megítélni a magyar politikai helyzetet. Igaz, hogy nem is akarták. De annyira talán sohasem ámitották önmagukat, mint ámitják most, mikor az öt héti parlamenti munka eredményeiből akarják következtetést levonni. Bécsben örömmámorban vannak s Khuen-Héderváryban a monarchia megváltóját látják. Abból a körülményből, hogy az ellenzék nem gördített akadályokat az elé, hogy az ország az exlexből kikérüljön s mert az ujonczjutalék megajánlása is meglehetősen könnyen történt, azt következtetik, hogy most már hosszú időre vége van Magyarországon minden ellenzéki harcoknak s hogy a kormány az őszszel majd minden nagyobb ellenállás nélkül megszavaztathatja a képviselőházzal az összes javaslatokat, melyeket Bécs a közösség és a hágyományos osztrák politika szempontjából szükségesnek tart.

Veszedelemes tüzzel játszanak Bécsben, pedig már megtanulhatták volna, hogy ez minő szomorú eredményekkel szokott járni. S az a lekicsinylés, amelylyel a N. W. T. egy Budapestről keltezett, de nyilván Bécsben készült cikkében a magyar ellenzék mai helyzetéről

beszél, nemcsak a parlamentben, hanem az ország közvéleményében is, valóban mindenre inkább alkalmas, mint arra, hogy a magyar parlamentben a nyugodt munkásságot biztosítsa. Szerencsére ma a magyar kormányon sokkal gyakorlottabb és sokkal higgadtabb politikusok ülnek, hogysesem ő is azon a szemüvegen át nézné a magyar parlamenti helyzetet, amelyet neki oly készséggel nyújtanak Bécsben. Azok, akik ma a magyar kormány élén állnak, az ellenzéknek a lefolyt öt héten a parlamentben tanusított magatartását egészen más okokra tudják visszavezetni. Nagyon jól tudja a kormány, hogy az ellenzéknek is érdekében állott, hogy az exlex megszűnjön s hogy az ország rendes pénzügyi állapotai visszatérhessenek. Az ujonczozás további megakasztása sem állt érdekében az országnak. A kölcsönjavaslatot pedig nem akadályozta meg az ellenzék egyrészt azért, mert a felveendő 560 millió egy része még a koalíciós kormány beruházási programjának végrehajtására kell, más része annak a 215 millió összegű pénztári jegynek beváltására, melyet még a koalíciós kormány bocsátott ki s melynek 1910 végén való visszafizetésére kötelezettséget vállalt. végül pedig nem akadályozta meg az 560 millió kölcsön felvételéről szóló

javaslatot azért, mert a pénztári készletek elköltettek a múlt év elején mozgósítási célokra s azokat refundálni kell. A romániai vám- és kereskedelmi szerződést még a koalíciós kormány kötötte meg, annak elfogadása tehát a mai ellenzékre nézve becsületbeli kötelesség volt.

Ha a bécsi ugratók másképp tudják, lelkük rajta. De ezzel épp az ellenkező eredményt fogják elérni, mint amit tulajdonképpen akarnak. Mert ezzel az ellenzék arra kényszerítik, hogy olyan kérdésekben is nehézségeket okozzon a kormánynak, amely kérdésekben talán ezt máskülönben meg sem tenné. S ha a bécsi lapok szinte egyhangulag írják azt, hogy már szinte „kellemetlen érzést” kelt az a gyorsaság, amelylyel a magyar parlament dolgozik, a magyar kormány legnagyobb tapintatára és előzékenységére van szükség, hogy a hozzá közel álló bécsi lapoknak ezt a gyűlölködő aknamunkáját ellensúlyozza.

Mert a magyar kormány őszi munkaprogramja olyan kérdések megoldását kéri a parlamenttől, amelyek a tíz év óta tartó válságok okozói voltak. Khuen nagyon jól tudja, hogy ha a kormánypárt számbelileg még oly erős is, ezek a kérdések nem oldhatók meg pusztán az ellenzék majorizálásával. Mindjárt az őszi ülészek elején be fog-

Utolsó óhajok.

Írta: Dr. Irsai Artúr.

Az öreg Kenderessy éppen hazatért a hivatalából és irodakabátját házikabáttal cserélte föl, amikor a hír utólte, hogy a Boreca a halálán van. A hír nem volt váratlan. Nem is váltott ki hevesebb érzéseket, mint az akkor szokott történni, amikor egy öreg, hü. de mértékteleenül szekáns eseléd szeméit leszorítják. Mindamellett az öreg Kenderessy úgy érezte, mintha gombóc volna a torkában, mely ismételt nyelésre kényszerítette és érzett valami esiklandósságot az orrában, mely majdnem tüszentésre ösztökölte, miközben házikabátját levette és irodakabátját megint fölvette. Azután utrakelt a kórház felé, ahol Boreca a gazlásszonya és még valamije két hét óta tüdőgyulladásban feküdt.

— Hja, a Boreca!

Amikor az öreg Kenderessy elelőtt huszonöt esztendővel jobblétre szenderült és férjét két vad lurkóval hátrahagyta a Boreca volt az, akinek rezolut keze, a háztartás kormányát megragadta és a három Kenderessy sokszor aggodalmasan imbolygó élet-hajócskáját pénzügyi és egyéb sziklák elől elvezette. Derék egy nőszemély volt, ezt meg kellett hagyni neki. Tiszta, étvágygerjesztő és különös talentuma volt minden néven nevezendő eszák és pörköltök iránt. Emellett a két fiatal Kenderessy nagy kordában tartotta, akik közül az egyik most már Kanászban mérnök, a másik megyei tisztviselő Er-

délyben. Nos és csunya a Boreca akkor nem igen volt egy a huszas évek végén. Szóval, ugy történt minden, amint ilyen esetekben történni szokott.

A Boreca ezt mind természetesnek tartotta. Félig-meddig olybá tekintette, hogy az átvett köteleességek egyenlők az uzurpált jogokkal. A szomszédok persze előbb pletykáztak, aztán belenyugodtak, amikor a beszéd tárgy elavult és elkopott volt. A fiuk kicsiny korukban érzéktelenek voltak, amikor nagyok lettek, értelmeseek, mikor felnöttek, megértettek mindent, de a Boresát mindig valami vegyülfélének tekintették; egy kicsit szakácsnének, egy kicsit dadának, egy kicsit anyának és nagyon, nagyon házi zsarnoknak.

És ime, most a Boresának meg kellett halnia.

Mikor az öreg Kenderessy belépett a kórházba, mindjárt abba a szobába utasították, ahol a beteg nő feüdt. A fiatal kórházi orvos bevezette és mindjárt megmondta, hogy a beteg legföljebb csak másnap reggelig élhet. Azt első pillanatra meg is lehetett állapítani. Boreca kerek, piros orezája esápadt és beesett volt; szeméi mélyen ültek üregekben; lélegzete nehéz és hörgő volt s kezei tétován, reszkette babrálták a takarót.

Amikor Kenderessy melléje ült s kezét megfogva, azt simogatni kezdte, a haldokló ernyedt arca kissé megélénkült. Félig megtört szeméi fényleni kezdtek. Valami olyan volt szemében, amit akarotnak, vagy óhajnak lehetett tartani.

Többször megpróbált beszélni, de hangja mindig rekedt, fájdalmas köhögésbe fult.

Végre a köhögési roham megcsökkent és száraz, láztól repedt ajkairól, kibontakozott a szó:

— Nagyságos ur!

Kenderessy mélyebben lehajolt hozzá.

— Nagyságos ur, most meghalok.

— Ördögöt halsz meg — próbálta őt Kenderessy vigasztalni.

— Igen, igen, — ismételte makacsul a beteg, — a Boreca meghal. De, ugy-e nagyságos ur, mindig hü szolgálója voltam.

— Az voltál, Boreca; igazán, Boreca; az voltál.

— És megint fojtogatta valami Kenderessy torkát.

— Nos hát, nagyságos ur, ezért teljesítenie kell egy kívánságomat. Amíg életem, nem merem megmondani.

— Csak mondd, Boreca, mondd.

Megint itt volt a köhögési roham. Mikor elmúlt, tapogatódzva kereste Kenderessy kezét, melyet a roham alatt elbocsátott. Magához vonta a kezét, egészen közel s ezzel együtt a férfit is majdnem lihegő kebléhez.

— Nagyságos ur, esküdjék meg velem. Mindenki tudta, hogy együtt élünk. Álljon hát most sirkövemen ez: „kenderessi Kenderessy Árpádné.”

— Az öreg Kenderessy önkéntelenül visszahökent. Patvarba! az nem volna rossz! No, de lyet!

De Boreca belécsimpaszkodott. Rekedt, gyöngé hangján kezdte felsorolni mije volt neki és gyermekeinek; hogy ajándékba adta neki ifjuságát. Hogy nappal eselédje, éjjel hitvese volt. S mindezekért sohasem kívánt semmit; most sem kíván semmit, csak azt az

ja terjeszteni a kormány az Osztrák-Magyar Bank szabadalmának meghosszabbításáról szóló javaslatot. Ez már magában véve is nehéz dió lesz a kormánynak. Hisz arról, hogy az Osztrák-Magyar Bank szabadalma a mai formájában hosszabbítsák meg, nem igen lehet szó. A paritást ki kell építeni s lehetetlen tovább megtérni azt, hogy az Osztrák-Magyar Bank tisztán osztrák érdekeket szolgáló pénzügyi politikát folytasson. Az a szerep, melyet az Osztrák-Magyar Bank 1907 őszén játszott, mikor hitelpolitikájával teljesen az osztrák kormányt támogatta s ezzel Magyarországot a vám- és kereskedelmi szövetség megújítására kényszerítette, nagy tanulságul szolgált nekünk. Az új vám- és kereskedelmi tárgyalások Ausztria és Magyarország közt néhány év múlva ismét megkezdődnek s már most gondoskodni kell az ellenzéknek a közös jegybank szabadalmának megújításakor, hogy meg ne történhessen az, ami 1907-ben megtörtént s hogy a magyar kormánynak legyen fegyvere az Osztrák-Magyar Bank ellen, ha ez ismét az egyoldalú osztrák érdekek s a közös vámterület védelmezőjévé csapna fel. A készfizetések kötelező felvétele benne van a trónbeszédben s az ellenzék nagy kellemétlenséget okozhat a kormánynak, ha junktimot követel a szabadalom meghosszabbítása és a kötelező készfizetések felvétele közt.

A delegacionális ülészek is októberben lesz. Kétségtelen, hogy a közös hadügyminiszter óriási katonai túlkövetelésekkel lép majd fel s hogy egy a szárazföldi hadsereg intenzív fejlesztése, mint a Dreadnoughtok sok százmilliót fognak igénybe venni. A koalíciós kormány megbukott ugyan s ezzel formáserint megszűnt az a paktum,

melyet 1906 áprilisában a királylyal kötött. De az ellenzék s a nemzet azért ma is követeli a nemzeti jogok érvényesülését s a katonai követelések megszüntetését a paktum megszűnése daczára is ettől teszi függővé. Bécsben nagyon rosszul itélik meg a magyarországi politikai viszonyokat, mikor azt hiszik, hogy a hadsereg magyar jellegeért indítandó parlamenti harcz nem volna népszerű most Magyarországon s hogy Bécsnek minden katonai követelése már szinte teljesítve is van, csak formakérdés, hogy mikor fogja a magyar országgyűlés megszavazni.

Az annexió törvénybeiktatása, a gyufamonopolium, esetleg a szeszmonopolium, mind nagyon nehezen megoldható kérdések, ha az ellenzék az állandó ugratások folytán a kormánnyal szemben fegyvert és taktikát változtat.

Ezzel magának a Khuen-kormánynak is tisztában kell lennie s reméljük, hogy tisztában is van. Aminő hangon kiált valaki egy erdőbe, olyan a visszhang is s a függetlenségi párt, melynek gyökerei mélyen a nemzet lelkében vannak, még számbelileg megfogva is, sokkal hatalmasabb, semmint Bécsben hiszik. Azért a kormánynak saját érdekében szüksége van arra, hogy azt a szünetet, mely most szeptemberig rendelkezésére áll, úgy használja fel, hogy mire őszkor ezek a javaslatok a parlament elé kerülnek, azokban a nemzet minden jogos követelése kielégítést találjon. Bercsényi Miklós megírta II. Rákóczi Ferencnek, hogy küldjön neki ágyukat, mert pusztá kézzel Várad várát nem lehet bevenni. Reméljük, hogy a Khuen-kormány is tisztában van azzal, hogy pusztá kézzel ő sem tudja leszerelni az ellenzékét.

A hadsereg protektora.

Budapest, augusztus 4.

Hogyha megkérdezik ennek az országnak egy adófizető polgárát, hogy milyen dolga van ebben az országban a hadseregnek, az adófizető polgár azt mondja:

— Oh nagyszerű dolga! Minden ötödik adóforintomat puskaporra, ágyura, Dreadnought-hajóra adom; ebben az országban iskolák kellene, új utak kellene, kórházak kellene s iskolára, kórházra, új utakra s minden egyéb követelő kulturális és népjóléti szükségletre összesen nem költünk annyit, mint a hadseregre. A szegény tanító százszor kér és semmit sem kap, a szegény postás kiirtja az egész családját, mert már sózott babbal és burgonyával sem tudja etetni tovább, nekik nem jut pénz, a hadsereg azonban még ki sem nyitja a száját, már ellesték és teljesítették minden kívánságát.

A hadsereg vezetői pedig folytonosan ezt panaszozzák:

— A monarchia elmarad a szomszédos nagyhatalmak fegyverkezési versenyében: az egyik országban új ágyut hoztak be, a másikban sok Dreadnoughtot építettek, a harmadikban erődöket emeltek, nekünk ez is kellene, az is kellene, a létszám is kevés, a katonai kérdések elintézetlen volta megakadályozza mindazt a fejlesztést, amit a modern hadi taktika megkövetel.

Windischgraetz herceg ma beszédet mondott a főrendiházban. A herceg ifjú kora daczára egyike a legkiválóbb automobilistáknak s a legügyesebb borkereskedőknek. A főrendiház ülésén azonban nem az automobilról és a borkereskedelemről beszélt, hanem a hadseregről és a katonai követelésekről mondott szavaként. Természetes, hogy a beszéd egyik fele azt tükrözte vissza, hogy a hadsereg dolgairól ho-

egyetlen kicsi sírfeliratot: „kenderessi Kenderessy Árpádné.“

— A sírkő sem fog pénzébe kerülni, nagyságos ur. Már rég gondom volt rá. Oda-haza, a szalmaszakomban megtalálja a pénzt egy vörös zacskóban.

Mit tehetett az öreg ur? A haldoklóknak nem tagadhatta meg utolsó kívánságát.

Igy tehát elment a kórház igazgatójához; az intézeti lelkészhez és este hat órakor megvolt az esküvő. Tanuként szerepelt az orvos és a kórházi gondnok.

Boldog mosoly derítette fel Boresa arcát, amikor az aktus véget ért. Tiltakozott ugyan Kenderessy, de Boresa ismételt megcsókolta a kezét, amikor bucsuzásra került a sor.

Mikor haza érkezett, az egész dolog kissé különösnek látszott előtte. Mégis úgy érezte, hogy helyesen cselekedett. Azt az egy jutalmat megérdemelte a Boresa.

Szegény Boresa! Mindjárt másnap gondoskodnia kellett kenderessi Kenderessy Árpádné temetéséről.

Mikor másnap a kórházba ment, az orvosok örömtől sugárzó arcokkal fogadták. Boresa állapota jobbra fordult. Éjjel bekövetkezett a krízis; a láz leszállt, a gyulladás visszafejlődött.

Tizennégy nap alatt Boresa talpra állt és kissé gyengéden, de rendkívül vidáman bevonult a házba, mint kenderessi Kenderessy Árpádné! Persze nem kiesiny, a konyha mellett levő eselédszobába hanem a nagyságos ur hálószobájába. Az elhunyt nagyságos asszony ágyát lehozatta a padlásról; fogadott egy nőcselédet és az egész házat felforgatta.

Az öreg Kenderessy mintegy álomban járt-kelt. Most hirtelen megint házasember

lett. Hiába akarta magával elhitetni, hogy minden a régiiben marad, azzal a különbséggel, hogy a Boresa benn aludt és az asztalhoz ült. Hiába, hiába! Minden megváltozott bizony! Addig, Boresa minden zsarnokságával szemben is az uraság látszatát megőrizte. De most!...

Micsoda menyörgést vitt végbe Boresa a eseléddel a konyhában. Isten ments minden embert! S ezenfelül minden héten más eseléd volt. Mindenrová el akarta kísérni az urát. Sétálni akart és színházba vágyódott és milyen öltözetben! Valóságos neveltségessé tette őt. Hja! ő kenderessi Kenderessy Árpádné volt és ezt hirdetni és kihasználni akarta.

Az öreg Kenderessy úgy viselte ezt, amint tudta. Ha nagyon ezífrának találta a dolgot, önmagában dult-fult:

— Magad főzted a levesét; add meg, vén számar!

Mikor házasságának évfordulója volt, az öreg Kenderessy megbetegedett. Régi vesé-haja akuttá lett, s nagy vehemenciával rohanta meg. Az orvosok a fejüket rázták. Régi barátja, Simonyi rábirta, hogy tegye meg végső rendelkezéseit.

— Mondd, igazán barátom, ugy-e, végem van? — kérdezte az öreg ur, amikor barátja habozva és óvatosan figyelmeztette, hogy talán jó lesz, — nem lehet tudni — valamennyien Isten kezében vagyunk.

A barátja kitérően akart válaszolni. De ekkor haragos lett az öreg Kenderessy és besületszó terbe alatt kérdezte, hogy áll a dolog? Erre bevallotta a barátja, hogy valóban kevés a remény.

A nagybeteg arcára megelégedett mosoly vonult föl.

— Nos hát, ha végem van, akkor kimonodom; van egy utolsó kívánságom.

— Mondd el, öreg barátom.

— Utolsó kívánságom az, hogy még ma, azonnal elválasszanak a Boresától.

Barátjának leesett az álla.

— Mit?... Hogyan? Elválasszanak? Az nem megy oly gyorsan. Mindenféle formásra van szükség és...

— Tereferé! — vágott közbe Kenderessy — a házassághoz is mindenféle formásra van szükség; mégis három óra alatt megvolt, mert a Boresa haldokolt. Én is haldolom vagyok és válni akarok. Hallod? Akarok.

— Azonban, — vetette fölénken eilete a barátja, — ha te, ha amugy is...

— Ugy gondolod, hogy amugy is meghalok, nincs szükségem válasra? Eppen ezért akarom. Ne adjon ki gyászjelentést, mely így szóljon: „kenderessi Kenderessy Árpádné megtört szívvel jelenti...“

Az egész napot azzal töltötte a Leteg, hogy értekeztek. Barátja ügyvédet hozott, aki észre akarta téríteni az öregret, mondván: ha meghal mindegy lehét neki; ha életben marad, talán megbánhatja.

Ezen már nevetett az öreg ur. Meghívni azt, hogy a Boresától elválasszák! Nem akarta őt neje gyanánt hátrahagyni.

Megígérték neki, hogy a választ siettetni fogják. De a halál gyorsabb volt, mint ók. Másnap reggel az öreg Kenderessy az élettől megvált ugyan, de a feleségétől nem vált el. S a gyászjelentésen kövér betűkkel ki volt nyomtatva:

— Kenderessi Kenderessy Árpádné megtört szívvel jelenti...

gyan vélekedik egy automobilista és egy borkereskedő. A beszéd másik fele pedig egyszerűen ismétlése volt a hadvezetőség fölfogásának, amint ez illő volt egy herceghez, akit ráadásul Windischgraetznek hívnak. Egy Windischgraetz szerepelt már ebben az országban azzal, hogy „föltétlen megadás”-t követelt. (Az igaz, hogy nyomban Bécsig futamodott meg utána.) Ez a Windischgraetz pedig meglette a hadsereg vezetőinek azt a szíveséget, hogy a katonai követelések előtt szintén föltétlen megadást követelt, azzal az indoklással, hogy a néphadsereg így sem más, mint nemzeti hadsereg és magunknak szavazzuk meg azt, amit a hadseregnek adunk.

Kétségtelen, hogy bizonyos körökben szívesen hallották a nemes hercegnek ezt a fejtegetését, ezeket a köröket azonban nem kellett meggyőzni arról, hogy mindent föl kell áldozni a hadseregért. Viszont lefelé, a közvéleményben nem győztek meg ezek a fejtegetések senkit. A nemes herceg azt bizonyította, hogy mindegy, hogy a hadsereget közös hadseregnek, vagy honvédségnek hívjuk, a hadseregnek ugyanis egy és ugyanaz a hivatása. Ez igaz, a baj azonban éppen az, hogy nálunk a hadsereg hivatása ellentétes a nemzet érdekével, mert ez a hivatás nálunk az összbírodalmi eszmét és a nagyhatalmi hóbortot szolgálja. Azt mondja továbbá a herceg, hogy a nagyhatalmi sulyra közgazdaságilag is szükségünk van. Igen, de nem Magyarország, hanem Ausztria közgazdasága szempontjából. A militarizmus versengésének az a célja, hogy új piacokat biztosítson az illető állam ipari tulpredukciójának. A monarchiában azonban csak Ausztriában van expenstóra képes ipari termelés, a magyar ipar még a belföldi magyar piacot sem tudja meghódítani, minden fillér tehát, amit hadseregnek költünk, a magyar ipar kifejlődését is elnyomó osztrák ipar megerősödését és további térfoglalását szolgálja.

Mindezek olyan igazságok, amiket a legszebb szíréhangok sem tudnak elfelejtetni a közvéleménnyel. Az ország tudja, mint vélekedjék a közös hadseregről s ettől a véleményétől olyan ember sem tudná eltéríteni, aki a hadsereg dolgaiban, nem pedig az automobilizmusban és a borkereskedelemben szakértő.

Budapest, augusztus 4.

Uj kereskedelmi szerződés Japánnal. Bécsből jelentik, hogy a „*Pol. Kor.*” szerint a japán nagykövet tegnap a külügyminiszternek jegyzéket nyújtott át, amely az Ausztria és Magyarországgal kötött kereskedelmi szerződést fölmondja. A japán kormány egyúttal késznek nyilatkozik, hogy Ausztria és Magyarországgal új kereskedelempolitikai megegyezés ügyében tárgyalásba bocsátkozik.

Változás a külügyi szolgálatban. Bécsből jelentik: Az utóbbi időben sokat beszélnek a külügyi szolgálatban várható változásokról. Most megérősítik, hogy mindenekelőtt szentgyörgyi Müller első osztályfőnök visszalépése várható a legközelebbi jövőben. Müller osztályfőnök helyébe gróf Esterházy második osztályfőnököt léptetik elő, akinek helyére viszont Machio követ kerül. Machio követ helyét gróf Forgách belgrádi követtel fogják betölteni. Szentgyörgyi Müller osztályfőnök nagykövetnek megy Tokióba vagy Washingtonba, Welserheimb madridi nagykövet visszalépése is legközelebb megtörténik. Helyére báró Call tokiói nagykövetet fogják kinevezni. Híre jár egyébként, hogy a nagyköveti karban még sokkal messzebbmenő változások is várhatók, minthogy jelenleg négy oly nagykövet van, akinek szolgálati ideje meghaladja az ötven esztendőt.

A horvát válság.

— Erőszak Marostordában. —

Egy elhódított mandátum.

Budapest, augusztus 4.

A horvát válság ma új stádiumba lépett. A jogpárt, amelynek huszonkét tagja van, s mint ilyen a Szábórnak a legnagyobb, tekintélyesebb pártja mai értekezletén a báterye mellett nyilatkozott meg, hogy a horvát-szerb koalícióból egységes kormánypártot kell alakítani s egyben a kezdeményezést is magához ragadta. Az autonóm-klub zöme szintén Tomasics híve, baj csupán a szerb önálló párttal van, amely még most is ragaszkodik Aranitzky osztályfőnök s még néhány közigazgatási tisztviselő elmozdításához. Ezt az akadályt úgy vélik azonban elháríthatónak, hogy az önálló szerb maradjon meg külön álló csoportnak és csak kooperáljon az új többségi párttal, hasonlóan ahhoz, mint amikor a magyar koalíció uraima idején szó volt a fuzióról, amelyben a néppárt nem vett volna részt, hanem csak együtt működött volna a majoritással. Hogy a jogpárt közvetítése sikerrel fog-e járni a tekintetben is, hogy az új választásra sor ne kerüljön, az most már rövidesen ki fog derülni.

Az a sajnálatos esemény, amelyről már tegnap hírt adtunk, ma bekövetkezett: a kormány Marostordán-megye ellen erőszakot alkalmaz. Köllő Ignác alispánt fölfüggesztette a belügyminiszter s egyben teljes kényére engedte Erődy főispánnak az egész törvényhatóságot. Így aligha fog a békeség és a nyugalom helyreállni a sokat zaklatott függetlenségi érzelmi székely megyében.

Ma a többes mandátumokról történt lemondások folytán, négy kerületben tartották meg az időközi választást. Érdekes és jellemző tünet, hogy az egyik volt miniszteri kerületben, Pécsen a kormány még jelöltet sem bírt találni s kardsapás nélkül volt kénytelen átengedni a függetlenségi pártnak. Még egy másik miniszteri kerületet, Iglót csak erős küzdelem árán tudta a munkapárt megtartani a függetlenségi jelölttel szemben. Sajnos, viszont két kerületben az ellenzék még csak meg sem próbálta a megmérkőzést s így Köröczbányán és Szabadbárádon egyhanguan választották meg a munkapárti jelölteket.

Az utolsó minisztertanács

Holnap délután öt órakor minisztertanács lesz a budavári miniszterelnökségi palotában. Ez a kabinet utolsó értekezlete a nyári szünet előtt.

A parlament nyári ülésének külsőben álló befejezésével kapcsolatban többször felmerült az a hír, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök Ischlbe utazik s a királynál kihallgatáson jelenik meg. Mint értesülünk ezek a híresztelések nem felelnek meg a valóságnak.

A kultuszminiszter Bécsben.

Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter ma reggel Bécsbe érkezett.

Köllő alispán felfüggesztése.

Megírtuk, hogy Marostordamegye kurucz függetlenségi ellenzéké erőszakos lépésekre készítette a belügyi kormányzatot; egyrészt megengedte, hogy a főispán a közgyűlést bizonytalan időre elnapolja, másrészt pedig a megye népszerű alispánját, aki nem volt hajlandó Erődy Sándornak deferálni, rendeleti uton felfüggesztette állásától. Az első

rendelet, amely tegnap délben táviratilag ment le a marostordai főispánhoz, így szólt:

Maros-Torda vármegye főispánjának.

Távirati uton tett előterjesztésére felhatalmazom, hogy a már összehívott rendes közgyűlés folytatását — a közgyűlésen előfordult és a nyugodt tárgyalás lehetőségét kizáró rendezetlenségek miatt — belátása szerinti időre elhalasztassa.

Belügyminiszter.

A második rendelet, amely expressz ajánlva érkezett Marosvásárhelyre, a következő szöveget tartalmazza:

Maros-Torda vármegye közigazgatási bizottságának.

A vármegye főispánjának hozzám intézett távirati jelentéséből értesültem, hogy a fegyelmi választmány 1699. és 1701. számok alatt hozott véghatározataival az alispánnak azon határozatait, amelyekkel a főispán által állásuktól felfüggesztett Reicher Aladár és Körösi József főszolgabírákat állásukba visszahelyezé, megsemmisítette és nevezettek felfüggesztésének az 1901. évi 20. tcz. 8. szakasza alapján 24 óra alatt való fogantatását elrendelte.

Köllő Ignác alispán ezen véghatározatok rendelkezésének, dacára, hogy a véghatározatot július hó 27-én kézhez vette és július 30-án annak azonnal fogantatására újból felhivatott, a főispán távirati jelentése szerint a kitűzött időben annak eleget nem tett.

Minthogy az alispán ezen mulasztása a közszolgálat érdekében meg nem tűrhető, súlyos hivatali engedetlenség jeleit tünteti fel, e miatt ellene, állásától való egyidejű felfüggesztése mellett, a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot elrendelem, illetőleg az ellene 1910. évi július hó 13-án 97929. szám alatt már elrendelt vizsgálatot ezen vádpontokra kiterjeszteni rendelem.

Erről ezimet további törvényszerű eljárás végett értesítem.

Gróf Khuen-Héderváry Károly.

Köllő alispán tegnap este hat napi szabadságra elutazott Marosvásárhelyről, de előzőleg — igen helyesen — az 1886. XXI. tcz. 55. szakaszának megsértéséért a hó 11-ikére rendkívüli közgyűlésre hívta össze a törvényhatósági bizottságot. A vármegye közigazgatási bizottsága ma délben táviratilag hívta fel az alispánt, hogy rögtön jelentkezze hivatalában. Ha az alispán holnap reggelre nem érkezne meg, úgy postán kézbesítik neki a belügyminiszter felfüggesztő határozatát.

Körösi József és Reicher Aladár főszolgabírákkal szemben, akiknek felfüggesztését Köllő alispán megtagadta, ma Balla Aladár alispán-helyettes főjegyző végrehajtotta a felfüggesztő miniszteri rendeletet.

Amint hírlik, Erődy főispán rövidesen újra összehívja a közgyűlést, amelyen az alispán helyettesítését fogja indítványozni. Ama hír, mintha a főispán több renitens tisztviselőt felfüggesztett volna, nem felel meg a valóságnak.

Az időközi választások.

Az általános választások alkalmával tudvalevőleg egyes minisztereket és államtitkárokat több kerületben választották meg képviselővé. Az ilyen módon szerzett többes mandátumokról a megválasztottak lemondottak s a megüresedett kerületek közül négy kerületben és pedig Köröczbányán, ahol Lukács László pénzügyminiszter, Szabadbárádon és Pécsen, ahol Zichy János kultuszminiszter és Iglón, ahol Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter mondták le mandátumaikról, ma ejtették meg az új képviselőválasztásokat. Ezekről a választásokról a következőket jelentik:

A Köröczbányai kerületben Werner Gyula munkapárti volt az egyetlen jelölt, akit délelőtt 9 órakor a választási elnök egyhangulag megválasztott képviselőnek jelentett ki.

Szabadbárádon az ellenzéki pártok nem állítottak jelöltet s így gróf Nicky Pál munkapárti jelöltet egyhangulag megválasztották.

Pécsen három jelölt küzdött a mandátumért: Egry Béla pártonkívüli függetlenségi, Erreth János Kossuth-párti és Szabó József szociálista. (Jellemző, hogy a kormánypárt nem is állított jelöltet.) A zárórát két órakor tüzte ki a válasz-

tási elnök, de ezután a szavazók gyéren jelentkeztek. Szabó József szociálista jelölt híveit felszólította, hogy szavazzanak Egyre, aminek következtében Szabóra senki sem szavazott. A választás eredményét három óraker hirdették ki a város egész lakosságának nagy lelkesedése között. *Egyre* 1198, *Erreth* 620 szavazatot kapott s így *Egyre* 569 szótábszággal képviselővé választották. A választók zászlók alatt, zeneszóval mentek *Egyre* után s a választási helyiségbe kísérték, nagy tüntetés között. A választási elnök beszéd kíséretében adta át a mandátumot *Egyre*nek.

Iglón a választást *Klug* Ottó, választási elnök reggel 8 óraker nyitotta meg. Kilenc óráig *Münnich* Kálmán munkapártit és *Ritók* János dr. függetlenségét jelölték. Egész délutánig erős küzdelem folyt a két párt között, aminek a kapesán meg kell jegyeznünk, hogy tegnap a kormány egyik félhivatalos közönműosa oly híradást közölt, amely szerint *Ritók* János jelöltségét nem veszik komolyan. Az ilyen tendenciózus és amellott hamis színezésre semmi szükség, bizza a közönműosa a lapokra a kommentár hozzáfűzését a szárazan közölt tudósításhoz. A zárórárt öt óraker tűzte ki a választási elnök. Ekkor ez volt a számarány: *Münnich* 851, *Ritók* 615. Az eredményt este hatkor hirdette ki *Klug*. *Münnich*re leadtak 926, *Ritók*ra 669 szavazatot s így *Münnich* Kálmánt kétszázötvenháttal szótábszággal képviselővé választották.

A jogpárt a bán mellett.

A zágrábi „Obzor“ szerint a horvát jogpárt lesz az új kormánypárt magja. A jogpártból csupán *Tuskán*, *Lukinics*, *Mazsuranics* és *Markovics* képviselők fognak kiválni, míg a párt vezetői: dr. *Neumann*, *Pinlorovics* és *Magács* a bánnal való együttműködés mellett nyilatkoztak. Ha igaz is, hogy a bán új kormányképes pártot akar alakítani a koalícióból, amely reménybeli pártot a koalíciós lapok gúnyosan már is horvát munkapártnak neveznek, nem áll az, mintha a bán vissza akarná állítani a régi nemzeti párt uralmát, amiből különben is hiányoznak az emberek is, a szükséges előfeltételek is. S itt nem szabad elfelejteni, hogy a volt nemzeti párt szintén revizionista párttá lett, mikor elfogadta *Pliverics* közjogi programját. *Tomasics* csak a közel jövő programját adta, ami merőben provizorikus jelleggel bír. A bán nem akarja visszaállítani a volt nemzeti pártot, nem is gyűjti maga köré annak embereit és híveit elé nem terjesztette elő a volt nemzeti párt programját.

Zágrábból jelentik, hogy a horvát jogpártnak országgyűlési klubja augusztus 4-én délután 4-től 5 óráig az országház kistermében értekezletet tartott, amelyen a pártnak csaknem minden tagja résztvett s amelyen beható vita után a következő egyhangú határozatot hozták:

— A horvát jogpártnak országgyűlési klubja egyhangulag elhatározza, hogy valamennyi horvát párt és a horvát-szerb koalíciónak minden egyes képviselő tagja felszólítandó, hogy tárgyalásokat kezdjenek, amelyeknek célja a koalíció összes elemeinek egyetértőleg megállapítandó programján alapján egy egységes pártban való egyesítésük olyképpen, hogy ez a párt a szerb önkormánylattal együtt a koalícióban maradjon és ezzel egyetértőleg működjen.

Ez a határozat, mint értesülünk, ékként értelmezendő, hogy a jogpárt *Tomasics* bán érdekében vállalkozik a közvetítő szerepére. A cél az, hogy a koalícióból a bán által elfogadott program alapján egy homogén többségi párt alakuljon, amely a kormányt támogatva egyidejűleg a szerb önálló párttal is kooperálna, amely párt — miután személyi követeléseit semmiképpen elejteti nem hajlandó — a gubernementális pártba be nem lép, de amelylyel a bán külön megállapítást kötni nem akar. Zágrábban nagyon valószínűnek tartják, hogy a jogpárt akciója sikerülni fog s a koalíció legnagyobb része csatlakozni fog az új pártához és kiválás igen csekély számú lesz, úgy hogy a Szábor többsége a bánnak biztosítva lesz, aminek révén az új választás esetleg el is kerülhet.

Az országos földadó-bizottság.

Az új földadótörvény értelmében alakított országos földadó-bizottságunk ugynevezett utazó-küldöttségei már megkezdték helyszíni szemléiket, amelyeknek az a céljuk, hogy a helyi viszonyokról közvetlen tájékozást szerezzék, a földadókataster klíngázítására vonatkozólag az érdekeltek és az állami közegek részéről előterjesztett javaslatokra nézve az országos földadó-bizottság elé véleményt terjeszthessenek. Az egyik ilyen küldöttség, melynek tagjai gróf *Keglevich* Gábor, *Halassy* József és *Maar* Zoltán, *Benkó* Gyula miniszteri tanácsos vezetésével legközelebb Ung-, Bereg- és Szabolcs-megyéket utazza be.

Az ügyvédjelöltek mozgalma.

— Székely Ferenc igazságügyminiszter nyilatkozata. —

— Saját tudósítónktól. —

Egy munkatársunk előtt *Székely* Ferenc igazságügyminiszter ma nyilatkozott arról a mozgalomról, melyet az ügyvédjelöltek indítottak meg. „Az igazságügyi szervezet és a törvénykezési ügykezelés egyes intézkedéseinek megtorlásáról“ szóló törvénytervezetnek az ügyvédjelöltekre sérelmes részei miatt.

— Ragaszkodom ahhoz, — mondotta az igazságügyminiszter, — ami a tervezetben van. Erre az elhatározásra az ügyvédség színvonalának emelése készített. En csak a tulajdonos, a tulajdonosi akarat megakadályozni és azt hiszem, hogy a tervezet úgy erkölcsileg, mint anyagilag hasznára fog válni az ügyvédeknek. Elismerem, hogy a tervezet rendelkezései szerzett jogokat érintenek, de nem tehettem másként. Hogy milyen koncepcziót lehetne tenni? Talán, hogy azok, akik egy éven belül leviszágznak, habár pótvizsgára is utasíthatnak, a régi törvények szerint nyerjék el diplomájukat. Azokra nézve természetesen, akik teljesen elbuknak, nem terjedhet ki a régi törvény.

— Az ügyvédjelöltek odig a táblán és a kúrián nem tárgyalhattak. Az új tervezet megtartja ezt a rendelkezést?

— Meg. Én is ragaszkodom ehhez. A törvényeseken azonban ezután is tárgyalhatnak. — Azoknál az ügyeknél, melyek felelősség folytán kerülnek a táblához, s amelyeket elsőfokon ügyvédjelölt tárgyal, tárgyalható tovább ügyvédjelölt?

— Erről lehet beszélni. Én mindenesetre komoly megfontolás útján szántam el magam a tervezet. Jöjjön valaki azonban és ajánljon jobbat és én szívesen meghajlok előtte.

Munkatársunk azután megkérdezte az igazságügyminisztert, hogy milyen állást foglal el az ügyvédjelöltek monstre-mozgalmával szemben. Mire azt felelte a miniszter, hogy részt vehet azon a gyűlésen három ezer ember, az nem jelent semmit, de legyen egy, aki jobb megoldást talál, mint ő, az előtt — ismétli — meghajol. A miniszter tervezetét csak első lépésnek tartja a reformok terén. Ezután jön a többi. Az egyetemi oktatás reformja és így tovább.

— Dolgozni akarunk? — ez volt az igazságügyminiszter utolsó szava.

Budapest, augusztus 4.

A bosnyák tartománygyűlés elnapolása. Szerajeréből táviratozzák: A tartománygyűlésen a beérkezett iratok felolvasása után *Sola* alelnök a fegyelmi bizottság határozata értelmében megrovását fejezi ki *Saric* püspök multkori nyilatkozata fölött, amely akkor nagy mebotránkozást keltett. Rövid vita után, amelyben báró *Benkó* polgári adlátus is résztvett, elfogadták a *Szrbia* képviselő és társai által beterjesztett, az ordészeti kihágásokra vonatkozó törvényjavaslatot. A Ház ezután több kérvényt intéz el. Félórás szünet után nagy többséggel elfogadják harmadik olvasásban a költségvetési javaslatot, amely a kiadásokat 54,000 koronával szállította le, a bevételeket 54,000 koronával fokozta, úgy hogy a többlet kerek 124,440 koronával emelkedett. Ezután felolvassák a tartománygyűlés elnapolására vonatkozó kéziratot. Miután még az elnök a Ház köszönetét fejezte ki *Benkó* bárónak, az ülést berekesztik.

Az igazságügyi őrség memoranduma. A m. kir. fogház, börtön- és fegyházország elviselehetet-

len anyagi helyzetének és szolgálati viszonyainak rendezése iránti memorandumot nyújtott be *Székely* Ferenc igazságügyminiszterhez. A memorandum öt pontba foglalja össze az őrség kívánásait és panaszait s részletesen ismerteti ezt a valóban tartóhatatlan helyzetet, melyben ez a négyezer tag-nál többet számláló testület selylódik. Hatszáz korona fizetésből kell megélniök ezeknek a tulnyomó részben családok embereinek s szolgálati és szervezeti szabályzatuk teljességgel nincsen, úgy, hogy az ügyész és bíró könyve-kedvének vannak kiszolgáltatva. Elsősorban szervezeti és szolgálati szabályzat megalkotását kívánják az igazságügyminisztériumban székülő központi főigazgatósággal. Azután fizetésük javítását kérelmezik, igazán kevés igényvel. — *nyolczszáz korona alapfizetést* és kíséret alkalmával 3—4 korona napidíjat. Ezenkívül a ruházat, rangjelzés, és felszerelés dolgában is vannak jogos panaszai és sérelmeik, melyeknek orvoslását kéri.

„Dolgoznak“ a mágnások.

— Még egy felirat a trónbeszédre. —

A főrendiház ülése.

Budapest, augusztus 4.

A mágnások ma nagy munkakedvben voltak. Nem is egész két óra alatt letárgyalták mindama javaslatokat, amelyeket a képviselőház elfogadott. Erre a nevezetes aktusra harminczegy főrend verődött össze, köztük három katolikus főpap. Feltűnt, hogy a román egyháznagyok teljesen távolmaradtak, úgy látszik, a nemzetiségi béke-akciórt, amelyet oly nagy garral hirdetett a kormány és gróf *Tisza* István, egyelőre csakugyan lefújták. A néppárt elnöke, gróf *Zichy* Aladár, volt miniszter, aki a legutóbbi választáson nem kapott mandátumot, ma már elfoglalta helyét a méltóságos Házban.

Mindenekelőtt fölolvasták a trónbeszédre adandó válaszfeliratot, amelynek alkotója, *Samassa* József hitoros-érsek, nem volt jelen. A tervezet nagyon szépen van megformálva, de egyébként teljesen összhangzatos a munkapárti feliratával, csak egy pontban tér el tőle: a választójogi reformot illetően. A főrendi felirat beszél a szavazati jog kiszélesítéséről, a 38-as demokratikus elvről, a magyar állami szupremácia megvédéséről, csak egy jelzőről, a legfontosabbról feledkezett el: az „általános“ jelzőről. Vajjon mit szől ehhez a kormány, amely állítólag az általános választójog alapján áll? Nagy már ad acta tette ezt a programot is? Hát, sajnos, ez sem lehetetlen.

Az ujonczjavaslatoknál a fiatal *Windischgraetz* Lajos herceg mondotta el vélekedését a hadseregről, a felségjogról, a közös védőfejlesztéséről. A Krakóban született, tartalékos 16-as huszárhadnagyot, úgy látszik, nem itatta át az általa most lakott egykori Rákóczi-birtokok ősi kurucz szelleme, mert beszéde díszére vált volna a legaulikusabb, legöregebb s legpodegrásabb császári tábornoknak is. Annyi bizonyos, hogy nem vált méltatlanná ahhoz az elődjéhez, aki Magyarországtól hatvanegy esztendővel ezelőtt föltétlen megadást követelt. A hiperlojális főrendeknek, az uralkodó „legalázatosabb örökös hűségű szolgáit“nak természetesen nagyon tetszett ez az osztrák-izü sárospataki kirohanás.

Miután a Ház ezen a szomorú szűzbeszédén is átesett, a többi javaslatot hamarosan megszavazta. Még csak a nyolczvanéves király üdvözlését határozták el s ezzel ismét aludni tértek a mumiák.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnöki jelentések.

Gróf Csáky Albin elnök az ülést egyenyed 11 óraker megnyitja. Mély fájdalommal jelenti gróf Pálffy István főrend halálát. Javaslata a Ház az

elhunyt emlékét jegyzőkönyvileg örökíti meg és családjához részvétiratot intéz.

Elnök bemutatja a képviselőház elnökének átiratát a képviselőház megalakulásáról és az Erzsébet-szoborbizottság megválasztásáról;

Bemutatja továbbá a miniszterelnök átiratát Szögyény-Marich László berlini nagykövet grófi rangra emeléséről és örökös főrendiházi taggá történt kinevezéséről;

Bemutatja azon főrendieknek névjegyzékét, akik képviselővé választásuk miatt főrendi jogosultságukat nem gyakorolhatják;

Bejelenti, hogy a főrendiház összes bizottságai megalakultak.

Bemutatja a képviselőház által letárgyalt törvényjavaslatokat, amelyek a főrendiház bizottságainak jelentései alapján a mai ülés napirendjére tüztettek.

Gróf Széchenyi Sándor sürgősségi indítványt nyújt be a törvényjavaslatok tárgyalásának sürgősségére, mivel azoknak bizottsági tárgyalásától az ülésig nem telt el a házszabályokban előírt három nap.

A főrendiház hozzájárul az indítványhoz.

Következik a trónbeszédre adandó felirat tárgyalása.

Gróf Széchenyi Bertalan jegyző olvassa a feliratot.

Válaszfelirat.

Felséges Császár és Apostoli Király! Legkegyelmesebb Urunk!

Az a remény, mely az országgyűlés megnyitása alkalmából Felséged legmagasabb trónjáról elhangzott, élénk visszhangra talált lelkünkben.

Számítunk mi is rá, hogy az országgyűlés Felséged kormányának megadván a megzavart törvényes állapotok sürgős helyreállítására a szükséges eszközöket, sikeresen oldatnak meg azok a nagyszámú, fontos feladatok, melyek hazánk békés fejlődésének és minden irányu megerősödésének biztosítékai.

Megnyugvással vesszük, hogy az államháztartás terén a törvényes állapot helyreállítására irányuló törekvésekkel kapcsolatosan az államháztartás egyensúlyának biztosításáról, a pénzügyi készletek kiegészítéséről és ily módon az állam hitelének megszilárdításáról gondoskodás történik. Reméljük, hogy az okoszerü takarékoság alkalmazása, az adóterhek egyenletesebb elosztása, de főleg a közgazdasági élet újabb fellendítése alapján az államjövödelmekben várható természetesen emelkedések és újabb jövedelmi források segítségével a kitűzött cél elérése biztosítani fog anélkül, hogy az állampolgárok teherviselési képessége erősebb próbára tétetnék.

Államhitelünkre, közgazdasági életünkre mindenkor mélyre kiható kérdés volt a bankügy. Fokozottabb óvatosságot és körültekintést igényel azonban annak kiűszöbön álló rendezése az államháztartásunk és közgazdaságunk jelenlegi viszonyai között. Hiszünk, hogy a készfizetések kérdésének rendezésével együtt sikerülni fog megtalálni a megoldásnak azt a módját, amelyben a gazdasági élet összes körének megnyugvása követi a törvényhozás összes tényezőinek megállapodásait.

Épp ily megoldási módozatot kell keresni a Romániával már megkötött és bevizsgálásra váró kereskedelmi szerződés mellett a Balkán-félsziget egyéb államaival folytatott tárgyalások alapján kötendő kereskedelmi szerződésekre nézve. Nem is kételkedünk benne, hogy ezekben a szerződéseket a nemzetközi és az általános közgazdasági érdekek kielégítése akként fog történni, hogy hazánk különösen érdekelt körei is megnyugvásukat találhassák.

A magyar országgyűlés mindenkor híven kívánta ápolni és ápolta is a társországok között a jó viszonyt. Csak örömmel vesszük Felségednek azt a kijelentését, hogy a kormány feladata lesz Horvát-Szlavonországokkal a függő kérdéseket fennálló törvényeink alapján, a magyar birodalom érdekeinek teljes megóvása mellett az igazság és méltányosság elvei szerint megoldani.

Felséged belügyi törvényhozási terén a legfontosabb és el nem odázható feladatnak a választójog kérdésének új szabályozását jelöli meg. A kérdés fontosságától teljesen áthatva, mi is abban a meggyőződésben vagyunk, hogy társadalmi viszonyainknak 1848. évtől fogva történt gyökeres átalakulásánál fogva a választójog új szabályozását előadni nem lehet. Azonban Felséged óhajának is megfelelőleg a legnagyobb gondossággal fogjuk keresni a szabályozásnak azokat a módozatait, melyek amellyel, hogy az 1848. évi törvényeinkbe lefektetett demokratikus elv fejlődése követelményeinknek megfelelően, és hazánk ezredéves hagyományaihoz és történelmi hivatásához híven a magyar állam egyenes nemzeti jellegét teljesen megóvják.

Megértettük, hogy szükségessé vált a véderő fejlesztése oly mértékben és irányban, hogy

a monarchia biztosságának és állásának megóvására hivatott fegyveres erő feladatának minden esetben megfeleljen. E részben megnyugvásunkra szolgál, hogy az ország pénzügyi teljesítő képességére, valamint a családfenntartás és polgári kereset érdekeire kellő figyelem fog fordíthatni és hogy avonlatkozó törvényalkotásokkal kapcsolatban a modern jogtudomány magaslatán álló és a magyar államnyelv érvényesülését biztosító katonai bünyvadi porrendtartás életbeléptetése küszöbön áll. Abban sem kételkedünk, hogy Felséged kormányja a fegyveres erő fejlesztésének keretében a magyar állam jogos érdekeit kiváló figyelemben részesíti és különös feladatát fogja tekinteni, hogy azok a reformok, melyekhez Felséged már 1903-ban legkegyelmesebb hozzájárulását adta, a maguk teljességükben megvalósuljanak.

Felséged a közigazgatás, az igazságszolgáltatás, a mezőgazdaság, a közlekedés, az ipar, a közoktatás, az egyházi ügyek és viszonyok, nemkülönb a szociálpolitikai intézmények körül a kormány előterjesztéseinek egész sorozatát helyezi kilátásba. Készséggel fogunk ezekkel az előterjesztésekkel foglalkozni. Hiszünk, hogy ezek utján ápolni és fejleszteni fogjuk azokat az intézményeket és eszközöket, melyek egyeseket és testületeket képesítenek arra, hogy egymással nemes versenyre kelve, működhessenek közre hazánk szellemi, erkölcsi és anyagi fejlesztésére és megerősítésére. És ebben a hitünkben csak megerősít Felségednek az a kijelentése, hogy az európai államok békeszeretete bizalmat gerjeszt a béke áldásainak tartóssága iránt.

Az országgyűlésen áll tehát Felséged bölcs megítélésére szerint is, hogy sikeres munkával biztosítsa ugy a jelen, mint a késő nemzedék részére is a hazafiai előrelátás és a törvényhozói bölcsesség gyümölcseit. És épp ezért Felségeddel egybehangzóan az e részbeli óhajításaink megvalósulására mi is Isten áldását kérjük.

Midőn eképpen Felséged trónja elé járulunk, kedves nekünk ez az alkalom arra is, hogy megemlékezzünk arról, hogy mostanában ily születésének 80-ik évfordulóját Felséged, az az uralkodó, aki nemcsak ily magyar nemzetének és a monarchia másik állama népeinek igaz atyja, hanem akinek az egész művelt világ ismeri bölcsességét és áldja békeszeretettét.

Buzgón kérjük az Egek Urát, árasza Felségedre továbbra is áldását. Ajándékozza meg Felségedet erővel, hogy sokáig élvezhesse uralkodása gyümölcseit és örömet találhassa népei boldogításában és szeretetében. Az a fény pedig, melyet Felséged Szent István koronájára eddig is árasztott, váljék még tündöklőbbé a király és ily magyar nemzete állandó és zavartalan egyetértésében.

Isten áldja és óvja Felségedet!

Kik egybeírta Császári és Apostoli Királyi Felségednek kegyelmébe ajánlottan maradtunk

Császári és apostoli királyi Felségednek legálázatosabb öfökös hűségü szolgálói:

Magyarország és társországainak országosan egybegyűlt Főrendei.

A felirat-tervezetet a főrendiház Hozzászólás nélkül elfogadta.

Ezután tudomásul vették az igazoló bizottság jelentését.

Következik a képviselőház által letárgyalt törvényjavaslatok tárgyalása.

Az indennitásról szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben hozzászólás nélkül elfogadta a főrendiház.

Következik az unjoncjavaslatok tárgyalása.

Windischgraetz a hadseregről.

Windischgraetz Lajos herceg: A nemzetben meg van a józanság, hogy felismerje a hadi eszközökra szükséges fokozott kiadások elkerülhetetlen voltát, nem is kétséges, hogy örömmel vállalja mindazon nehézt, de majdnem gyümölcsöző terheket, melyek a hadsereg fentartására szolgálnak, ha ugy gazdasági, mint közjogi érdekeinket a közös vérendszer keretében kellőkép képviselve látja. Csak ha az ezen kérdésben illetékes két tényező, a népképviselő és a korona nyitlan és őszintén bevallják törekvéseiket, ha ez alkalommal letesnek kivételesen is a sérelmi politikáról, csak akkor remélhetjük, hogy ezen kérdések végleges elintézésre a nemzetnek is előnyére válik, mert sem koncepczió, sem esetleges ellenérték fejében megszavazott összegek nem képesek megadni sem a nemzetnek, sem a fegyveres erőnek a nyugodt fejlődés lehetőségét. A szervezeti, beosztási, mindekelőtt pedig a szolgálati nyelv meghatározásának kérdése feltétlenül és minden kétséget kizárólag tisztán észszerűségi kérdések, miért is az 1867: XII. törvényeink alapján felségjogot képeznek. De éppen azért szükséges, hogy a fegyveres erő fejlődésére és harc-képességére oly nagy fontosságú eme kérdések tisztán a észszerűség alap-

ján oldassanak meg. Mert nem szabad elfelejteni, méltóságos főrendek, hogy a mai fegyveres erő egy néphadsereg és ezen igazságot szemmel kell tartanunk az idevágó kérdések megítélésénél, mert egy néphadsereg sohasem lehet más, mint nemzeti. A mult évtizedek harcrai és háborui bizonyították, hogy csak a lelkesedés képes olyan nagy emberi tömegeket, mint a mai hadseregek, a pusztító gyorstűz elő vezetni és csak a vasfegyvel képes őket összetartani. Ezekkel okvetlenül számolni kell egy modern hadseregben. A lelkesedés nem lehet más, mint a hazaszeretet, a röghöz való ragaszkodás, amire az anya gyermekét, az iskola a fiut oktatja; a vasfegyvel pedig az egy célra szolgáló embertömeg irányítása, melyet fentartani és keresztülvinni csak a senkinek sem felelős hadur képes. Legyünk őszinték, fegyveres erőnkben a nemzeti lelkesedés, sajnos, ma még nem szívesen látott eszköz. Pedig nem kellene-e, hogy tért engedjünk azon eszmének, mely a becsületos honpolgárt otthon munkára serkenti, a melyet nála otthon keresünk és amely lelkesedéssel ő a harctéren egészen más erőt fejt ki, mint a nélkül. Az egyszerű munkásember nem veszi észre a különbséget, mely a honi és a katonai patriotizmusban rejlik. Hiszen a fegyveres erő azon közeg, melyben az államhatalom legközvetlenebbül érintkezik a néppel, népevelő hatása a fegyveres erőt a nemzeti állam előharcosává teszi, nevezzük akár közös hadsereggnek, akár honvédségnek, hisz ugyis egy és ugyanaz a fegyveres erő célja és hivatása. A mai viszonyok között egy néphadsereg ugy sem lehet az elkedvetlenítés színhelye; bármilyenek volnának a germanizáló katonai eredményre ugysem számíthatna. Legyen szabad egy szerény megjegyzést tennem a vérendszer közösségére vonatkozólag. A statisztikának adatai világos számokban mutatják, mit jelent egy olyan hadsereg, amely ötven millió nép-tömegon alapszik, azon erővel szemben, amelyet Magyarország egyedül képes katonai téren kifejteni, pénzügyileg pedig fentartani. Csak ha Ausztriának is teljes véderéjéhez csatlakozunk s azt felhasználjuk, lehet még nekünk az a nemzetközöi súlyunk, amelyre közgazdaságilag is annyira szükségünk van. Ez a közösség lényeges előnye és beléke. Mert ezen érdekközösség nem rejlik a jelvényekben, a vezényszóban és külső formákban, hanem biztosítani kell a fegyveres erő minden részének szükség esetén való sikeres együttműködését. Nemzeti jelleggel pedig azért kell bírnia egy néphadseregnek, mert csak ennek utján tartható fenn és vihető keresztül a vasfegyvel. Ha vérendszerünknek szerzetét tanulmányozzuk, arra a tapasztalatra tehetünk szert, hogy miután állam Európában, amely hadi költségvetésének oly jelentékeny részét csupán csak adminisztratív közegek fentartására fordítaná, mint az minálunk történik. Nálunk, ahol a csapatoknál pénzügyi miatt gyakran a legszükségesebbeket is nélkülözni kell, két minisztérium és két egészen külön katonai igazgatási tényező végzi mindazon teendőt, melyeket másutt egy adminisztratív közeg szokott végezni. És minek szolgálna a szót-választás? Nem másnak, mint hogy nekünk a honvédség más szabásu ruhájával és a disztéri hatalmas palotájával egy nemzeti hadsereg képét nyujtsa, mely nemzeti jellegű a hadsereg lényeges részében találni nem szabad. Évek multak és a katonai kérdéseknek elintézetlen volta megakadályozta a fegyveres erőben mindazt a változtatást, illetőleg fejlesztést, amit a modern hadi technika és a nemzeti haladás is megkövetel. És ha most, az utolsó órában az új véderőtörvény tárgyalása alkalmával újból szó lesz a katonai kérdések rendezéséről, attól kell tartanunk, hogy ismét csak ideiglenes rendezésről lesz szó. Még visszhangzik itt ez a terem Tisza István grófnak lelkes, fenkölt szavaitól. Bárcsak meglenne hatásuk messze-messze e ház falain tul. Mert csak akkor ha az irányadó körök felismerik a nemzeti fejlődésnek főkéllékeit, remélhető, hogy a fegyveres erő érdeke azonos lesz a nemzet érdekével. (Helyeslés.) Amidőn az unjoncjavaslatot a maga egészében és részleteiben elfogadom, felkérem a honvédelmi miniszter ur ő nagyméltóságát, aki egyébként fényes bizonyítékát adta a katonai kérdéseknek helyes és ugy a nemzeti, mint a katonai érdeket minden tekintetben kielégítő felfogásának, fejtsse ki egész befolyását, hogy az új véderőtörvény a katonai kérdéseknek egyszer és mindenkorra való elintézését foglalja magában és a jövőben lehetlenné tegye a fegyveres erő létét fenyegető folytonos parlamenti viszályoknak megújulását. (Általános helyeslés.)

A főrendek ezután az unjonclétszámnak 1910 évre való megállapításáról s az 1910. évre kiállítandó unjonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadta.

Mindent elfogadnak.

A főrendiház rátér a Romániával 1898 december 21/9-én kötött kereskedelmi egyezményhez

tási elnök, de ezután a szavazók gyéren jelentkeztek. Szabó József szocialista jelölt híveit felszólította, hogy szavazzanak. Egyre, aminek következtében Szabóra senki sem szavazott. A választás eredményét három óraker hirdették ki a város egész lakosságának nagy lelkesedése között. Egy 1198, Erreth 620 szavazatot kapott s így Egyt 569 szótöbbséggel képviselővé választották. A választók zászlók alatt, zeneszóval mentek Egyt után s a választási helyiségbe kísérték, nagy tüntetés között. A választási elnök beszéd kíséretében adta át a mandátumot Egytnek.

Igón a választást Klug Ottó, választási elnök reggel 8 óraker nyitotta meg. Kilencz óráig Münnich Kálmán munkapártit és Ritoók János dr. függetlenségét jelölték. Egész délutánig erős küzdelem folyt a két párt között, aminek a kapcsán meg kell jegyeznünk, hogy tegnap a kormány egyik felhivatalos könyvátosa oly hiradást közölt, amely szerint Ritoók János jelöltségét nem veszik komolyan. Az ilyen tendenciózus és amillett hamis színezésre semmi szükség, bizza a könyvátosa a lapokra a kommentár hozzáfűzését a szárazan közölt tudósításhoz. A zárót 6 óraker tűzte ki a választási elnök. Ekkor ez volt a számarány: Münnich 851, Ritoók 615. Az eredményt este hatkor hirdette ki Klug. Münnichre leadtak 926, Ritoókra 669 szavazatot s így Münnich Kálmánt kétszötöbbséggel képviselővé választották.

A jogpárt a bán mellett.

A zágrábi „Obzor“ szerint a horvát jogpárt lesz az új kormánypart magja. A jogpártból csupán Tuskán, Lukinics, Masurancics és Markovics képviselő fogják kiválni, míg a párt vezetői: dr. Neumann, Pinterovics és Magdics a bánal való együttműködés mellett nyilatkoztak. Ha igaz is, hogy a bán új kormányképes pártot akar alakítani a koalícióból, amely reménybeli pártot a koalíciós lapok gunyosan már is horvát munkapártnak neveznek, nem áll az, mintha a bán vissza akarná állítani a régi nemzeti párt uralmát, amibe különben is hiányoznak az emberek is, a szükséges előfeltételek is. S itt nem szabad elfelejteni, hogy a volt nemzeti párt szintén revizionista párttá lett, mikor elfogadta Pilićics közjogi programját. Tomasics csak a közel jövő programját adta, ami merőben provizórikus jelleggel bír. A bán nem akarja visszaállítani a volt nemzeti pártot, nem is gyűjti maga köré annak embereit és híveit elé nem terjesztette elő a volt nemzeti párt programját.

Zágrábból jelentik, hogy a horvát jogpártnak országgyűlési klubja augusztus 4-én délután 4-től 5 óráig az országház kistermében értekezletet tartott, amelyen a pártnak csaknem minden tagja résztvett s amelyen beható vita után a következő egyhangu határozatot hozták:

— A horvát jogpártnak országgyűlési klubja egyhangu elhatározza, hogy valamennyi horvát párt és a horvát-szerb koalíciónak minden egyes képviselő tagja felszólítandó, hogy tárgyalásokat kezdjenek, amelyeknek célja a koalíció összes elemeinek egy egységes megállapítandó program alapján egy egységes pártban való egyesítése olyképpen, hogy ez a párt a szerb örökös párttal együtt a koalícióban maradjon és ezzel egységesen működjék.

Ez a határozat, mint értesülünk, tikként értelmezendő, hogy a jogpárt Tomasics bán érdekében vállalkozik a közvetítő szerepére. A cél az, hogy a koalícióból a bán által elfogadott program alapján egy homogén többségi párt alakuljon, amely a kormányt támogatva egyidejűleg a szerb önálló párttal is kooperálna, amely párt — miután személyi követeléseit semmiképpen elejteni nem hajlandó — a guvernementális pártba be nem léphet, de amelyvel a bán külön megállapítást kötni nem akar. Zágrábban nagyon valószínűnek tartják, hogy a jogpárt akciója sikerülni fog s a koalíció legnagyobb része csatlakozni fog az új pártához és kiválás igen csekély számu lesz, úgy hogy a Szábor többsége a bánnak biztosítva lesz, aminek révén az új választás esetleg el is kerülhet.

Az országos földadó-bizottság.

Az új földadótörvény értelmében alakított országos földadó-bizottságnak ugynevezett utazó-küldöttségei már megkezdtek helyszíni szemléket, amelyeknek az a céljuk, hogy a helyi viszonyokról közvetlen tájékozást szerezve, a földadókataszter klíngizálására vonatkozólag az érdekeltek és az állami közegek részéről előterjesztett javaslatokra nézve az országos földadó-bizottság elé véleményt terjeszthessenek. Az egyik ilyen küldöttség, melynek tagjai gróf Keglevich Gábor, Halassy József és Maar Zoltán, Benkó Gyula miniszteri tanácsos vezetésével legközelebb Ung-, Bereg- és Szabolcs-megyéket utazza be.

Az ügyvédjelöltek mozgalma.

— Székely Ferenc igazságügyminiszter nyilatkozata. —

— Saját tudósítónktól. —

Egy munkatársunk előtt Székely Ferenc igazságügyminiszter ma nyilatkozott arról a mozgalomról, melyet az ügyvédjelöltek indítottak meg. „Az igazságügyi szervezet és a törvénykezési ügykezelés egyes intézkedéseinek megtorlásáról“ szóló törvénytervezetnek az ügyvédjelöltekre sérelmes részei miatt.

— Ragaszkodom ahhoz, — mondotta az igazságügyminiszter, — ami a tervezetben van. Erre az elhatározásra az ügyvédség színvonalának emelése készített. En csak a tulajdonos, a tulajdonkezelőt akarom megakadályozni és azt hiszem, hogy a tervezet ugy erkölcsileg, mint anyagilag hasznára fog válni az ügyvédeknek. Elismerem, hogy a tervezet rendelkezései szerzett jogokat érintenek, de nem tehetem másként. Hogy milyen koncepcziót lehetne tenni? Talán, hogy azok, akik egy éven belül levizsgálnak, habár pótvizgára is utasíthatnak, a régi törvények szerint nyerjék el diplomájukat. Azokra nézve természetesen, akik teljesen elbuknak, nem terjedhet ki a régi törvény.

— Az ügyvédjelöltek eddig a táblán és a kúrián nem tárgyalhattak. Az új tervezet megtartja ezt a rendelkezést?

— Meg. En is ragaszkodom ehhez. A törvényeseken azonban ezután is tárgyalhatnak.

— A kúrián az ügyeknél, melyek felelőzést folytán kerülnek a táblához, s amelyeket elsőfokon ügyvédjelölt tárgyal, tárgyalhat-e tovább ügyvédjelölt?

— Erről lehet beszélni. En mindenesetre komoly megfontolás útján szántam el magam a tervezetre. Jöjjön valaki azonban és ajánljon jobbat én is szívesen meghajlok előtte.

Munkatársunk ezután megkérdezte az igazságügyminisztert, hogy milyen állást foglal el az ügyvédjelöltek monstre-mozgalmával szemben. Mire azt felelte a miniszter, hogy részt vehet azon a gyűlésen háromezer ember, az nem jelent semmit, de legyen egy, aki jobb megoldást talál, mint ő, az előtt — ismétli — meghajol. A miniszter tervezetét csak első lépésnek tartja a reformok terén. Ezután jön a többi. Az egyetemi oktatás reformja és így tovább.

— Dolgozni akarunk? — ez volt a igazságügyminiszter utolsó szava.

Budapest, augusztus 4.

A bosnyák tartománygyűlés elnapolása. Szerajerből táviratozzák: A tartománygyűlésen a beérkezett iratok felolvasása után Sola alelnök a fegyelmi bizottság határozata értelmében megrovását fejezte ki Saric püspök multkori nyilatkozata fölött, amely akkor nagy megbotránkozást keltett. Rövid vita után, amelyben báró Benkó polgári adlátus is résztvett, elfogadták a Srakic képviselő és farsai által beterjesztett, az ordészeti kihágásokra vonatkozó törvényjavaslatot. A Ház ezután több kérvényt intéz el. Félórás szünet után nagy többséggel elfogadják harmadik olvasásban a költségvetési javaslatot, amely a kiadásokat 54,000 koronával szállította le, a bevételeket 54,000 koronával fokozta, úgy hogy a többlet kerek 124,440 koronával emelkedett. Ezután felolvassák a tartománygyűlés elnapolására vonatkozó kéziratot. Miután még az elnök a Ház köszönetét fejezte ki Benkó bárónak, az ülést berekesztik.

Az igazságügyi őrség memoranduma. A m. kir. fogház-, börtön- és fegyházség elviselhetet-

len anyagi helyzetének és szolgálati viszonyainak rendezése iránti memorandumot nyújtott be Székely Ferenc igazságügyminiszterhez. A memorandum öt pontba foglalja össze az őrség kívánásait és panaszait s részletesen ismerteti ezt a valóban tarthatatlan helyzetet, melyben ez a négyezer tagú őrség a korona fizetésből kell magánlétet élekezni. Hatszáz korona fizetésből kell magánlétet élekezni a tulajdonos részben családtagok embereknek s szolgálati és szervezeti szabályzatuk teljességgel nincs, úgy, hogy az ügyész és bíró könyve-kezdének vannak kiszolgáltatva. Elsősorban szervezeti és szolgálati szabályzat megalkotását kívánják az igazságügyminisztériumban székelő központi főigazgatósággal. Azután fizetésük javítását kérelmezik, igazán kevés igényvel. — nyolczszáz korona alapfizetést és kíséret alkalmával 3—4 korona napidíjat. Ezenkívül a ruházat, rangjelzés, és felszerelés dolgában is vannak jogos panaszai és sérelmeik, melyeknek orvoslását kéri.

„Dolgoznak“ a mágnások.

— Még egy felirat a trónbeszédre. —

A főrendiház ülése.

Budapest, augusztus 4.

A mágnások ma nagy munkakedvben voltak. Nem is egész két óra alatt letárgyalták mindama javaslatokat, amelyeket a képviselőház elfogadott. Erre a nevezetes aktusra harminezegy főrend verődött össze, köztük három katolikus főpap. Feltűnt, hogy a román egyháznagyok teljesen távolmaradtak, úgy látszik, a nemzetiségi béke-akció, amelyet oly nagy garral hirdetett a kormány és gróf Tisza István, egyelőre csakugyan lefujták. A néppárt elnöke, gróf Zichy Aladár, volt miniszter, aki a legutóbbi választáson nem kapott mandátumot, ma már elfoglalta helyét a méltóságos Házban.

Mindenekelőtt fölolvasták a trónbeszédre adandó válaszfeliratot, amelynek alkotója, Samassa József bitoros-érsek, nem volt jelen. A tervezet nagyon szépen van megéltélizálva, de egyébként teljesen összhangzatos a munkapárt feliratával, csak egy pontban tér el tőle: a választójogi reformot illetően. A főrendi felirat beszél a szavazati jog kiszélesítéséről, a 38-as demokratikus elvről, a magyar állami szupremacia megvédéséről, csak egy jelzőről, a legfontosabbról feledezett el: az „általános“ jelzőről. Vajjon mit szól ehhez a kormány, amely állítólag az általános választójog alapján áll? Nagy már ad acta tette ezt a programot is? Hát, sajnos, ez sem lehetetlen.

Az ujonczjavaslatoknál a fiatal Windischgrätz Lajos herceg mondotta el vélekedését a hadseregről, a felségjogról, a közös véderő fejlesztéséről. A Krakóban született, tartalékos 16-as huszárhadnagyot, úgy látszik, nem itatta át az általa most lakott egykori Rákóczi-birtokok ősi kurucz szelleme, mert beszéde díszére vált volna a legaulikusabb, legöregebb s legpodegrásabb császári tábornoknak is. Annyi bizonyos, hogy nem vált méltatlanná ahhoz az elődjéhez, aki Magyarországtól hatvanegy esztendővel ezelőtt föltétlen megadást követelt. A hiperlojalis főrendeknek, az uralkodó „legalázatosabb örökös hűségű szolgáit“nak természetesen nagyon tetszett ez az osztrák-izü sárospataki kirohanás.

Miután a Ház ezen a szomorú eszűbeszédén is átesett, a többi javaslatot hamarosan megszavazta. Még csak a nyolczvanéves király üdvözlését határozta el s ezzel ismét aludni tértek a mumiák.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnöki jelentések.

Gróf Csáky Albin elnök az ülést egyenred 11 óraker megnyitja. Mély fájdalommal jelenti gróf Pálffy István főrend halálát. Javaslata a Ház az

elhunyt emlékét jegyzőkönyvileg örökíti meg és családjához részvétiratot intéz.

Elnök bemutatja a képviselőház elnökének átiratát a képviselőház megalakulásáról és az Erzsébet-szoborbizottság megválasztásáról;

Bemutatja továbbá a miniszterelnök átiratát Szögyény-Marich László berlini nagykövet grófi rangra emeléséről és örökös főrendiházi taggá történt kinevezéséről;

Bemutatja azon főrendeknek névjegyzékét, akik képviselővé választásuk miatt főrendi jogosultságukat nem gyakorolhatják;

bejelenti, hogy a főrendiház összes bizottságai megalakultak.

Bemutatja a képviselőház által letárgyalt törvényjavaslatokat, amelyek a főrendiház bizottságainak jelentései alapján a mai ülés napirendjére tüztek.

Gróf Széchenyi Sándor sürgősségi indítványt nyújt be a törvényjavaslatok tárgyalásának sürgősségére, mivel azoknak bizottsági tárgyalásától az ülésség nem telt el a házszabályokban előírt három nap.

A főrendiház hozzájárul az indítványhoz.

Következik a trónbeszédre adandó felirat tárgyalása.

Gróf Széchenyi Bertalan jegyző olvassa a feliratot.

Válaszfelirat.

Felséges Császár és Apostoli Király! Legkegyelmesebb Urunk!

Az a remény, mely az országgyűlés megnyitása alkalmából Felséged legmagasabb trónjáról elhangzott, élénk visszhangra talált lelkekben.

Számítunk mi is rá, hogy az országgyűlés Felséged kormányának megadván a megzavart törvényes állapotok sürgős helyreállítására a szükséges eszközöket, sikeresen oldatnak meg azok a nagyszámú, fontos feladatok, melyek hazánk békés fejlődésének és minden irányu megerősítésének biztosítékai.

Megnyugvással vesszük, hogy az államháztartás terén a törvényes állapot helyreállítására irányuló törekvésekkel kapcsolatosan az államháztartás egyensúlyának biztosításáról, a pénzügyi készletek kiegészítéséről és ily módon az állam hitelének megszilárdításáról gondoskodás történik. Reméljük, hogy az okosri takarékosság alkalmazása, az adóterhek egyenletesebb elosztása, de főleg a közgazdasági élet újabb fellendítése alapján az államjövőképben várható természetesen emelkedések és újabb jövedelmi források segítségével a kitűzött cél elérése biztosított fog anélkül, hogy az állampolgárok teherviselési képessége erősebb próbára tétetnék.

Államhitelünkre, közgazdasági életünkre mindenkor mélyre kiható kérdés volt a bankügy. Fokozottabb óvatosságot és körültekintést igényel azonban annak küszöbön álló rendezése az államháztartásunk és közgazdaságunk jelenlegi viszonyai között. Hiszünk, hogy a készfizetések kérdésének rendezésével együtt sikerülni fog megtalálni a megoldásnak azt a módját, amelyben a gazdasági élet összes köreinek megnyugvása követi a törvényhozás összes tényezőinek megállapodásait.

Épp ily megoldási módot kell keresni a Romániával már megkötött és bebiztosított kereskedelmi szerződés mellett a Balkán-félsziget egyéb államaival folytatott tárgyalások alapján kötetlen kereskedelmi szerződésekre nézve. Nem is kételkedünk benne, hogy ezekben a szerződéseknél a nemzetközi és az általános közgazdasági érdekek kielégítése akként fog történni, hogy hazánk különösen érdekelte körei is megnyugvást találhassák.

A magyar országgyűlés mindenkor híven kívánta ápolni és ápolta is a társországok között a jó viszonyt. Csak örömmel vesszük Felségednek azt a kijelentését, hogy a kormányának feladata lesz Horvát-Szlavonországokkal a függő kérdéseket fennálló törvényeink alapján, a magyar birodalom érdekeinek teljes megóvása mellett az igazság és méltányosság elvei szerint megoldani.

Felséged belügyi törvényhozásunk terén a legfontosabb és el nem odázható feladatnak a választójog kérdésének új szabályozását jelöli meg. A kérdés fontosságától teljesen áthatva, mi is abban a meggyőződésben vagyunk, hogy társadalmi viszonyainknak 1848. évtől fogva történt gyökeres átalakulásánál fogva a választójog új szabályozását elodázni nem lehet. Azonban Felséged óhajának is megfelelőleg a legnagyobb gondossággal fogjuk keresni a szabályozásnak azokat a módokat, melyek amellyel, hogy az 1848. évi törvényeinkbe lefektetett demokratikus elv fejlődése követelményeinknek megfelelően, és hazánk eredetves hagyományaihoz és történelmi hivatásához híven a magyar állam egyenes nemzeti jellegét teljesen megóvják.

Megértettük, hogy szükségessé vált a véderő fejlesztése oly mértékben és irányban, hogy

a monarchia biztonságának és állásának megóvására hivatott fegyveres erő feladatának minden esetben megfeleljen. E részben megnyugvásunkra szolgál, hogy az ország pénzügyi teljesítő képességére, valamint a családfejtartás és polgári kereset érdekeire kellő figyelem fog fordítani és hogy avonlatkozó törvényalkotásokkal kapcsolatban a modern jogtudomány magaslátán álló és a magyar államnyelv érvényesülését biztosító katonai bünyvadi porrendtartás életbeléptetése küszöbön áll. Abban sem kételkedünk, hogy Felséged kormányának a fegyveres erő fejlesztésének keretében a magyar állam jogos érdekeit kiváló figyelemben részesíti és különös feladatát fogja tekinteni, hogy azok a reformok, melyekhez Felséged már 1903-ban legkegyelmesebb hozzájárulását adta, a maguk teljességükben megvalósuljanak.

Felséged a közigazgatás, az igazságszolgáltatás, a mezőgazdaság, a közlekedés, az ipar, a közoktatás, az egyházi ügyek és viszonyok, nemkülönben a szociálpolitikai intézmények körül a kormány előterjesztéseinek egész sorozatát helyzi kilátásba. Készséggel fogunk ezekkel az előterjesztésekkel foglalkozni. Hiszünk, hogy ezek útján ápolni és fejleszteni fogjuk azokat az intézményeket és eszközöket, melyek egyeseket és testületeket képesítenek arra, hogy egymással nemes versenyre kelve, működhessenek közre hazánk szellemi, erkölcsi és anyagi fejlesztésére és megerősítésére. És ebben a hitünkben csak megerősít Felségednek az a kijelentése, hogy az európai államok békeszeretete bizalmat gerjeszt a béke áldásainak tartóssága iránt.

Az országgyűlésen áll tehát Felséged bölcs megítélése szerint is, hogy sikeres munkával biztosítsa ugy a jelen, mint a késő nemzedék részére is a hazafiai előrelátás és a törvényhozói bölcsesség gyümölcseit. És épp ezért Felségeddel egybehangozól az e részbeli óhajaink megvalósulására mi is Isten áldását kérjük.

Midőn eképpen Felséged trónja elé járulunk, kedves nekünk ez az alkalom arra is, hogy megemlékezzünk arról, hogy mostanában üli születésének 80-ik évfordulóját Felséged, az az uralkodó, aki nemcsak hű magyar nemzetének és a monarchia másik állama népeinek igaz atyja, hanem akinek az egész művelt világ ismeri bölcsességét és áldja békeszeretetét.

Buzgón kérjük az Égek Urát, árasztza Felségedre továbbra is áldását. Ajándékozza meg Felségedet erővel, hogy sokáig élvezhessen uralkodása gyümölcseit és örömet találhassa népei boldogításában és szeretetében. Az a fény pedig, melyet Felséged Szent István koronájára eddig is árasztott, váljék még tündöklőbbé a király és hű magyar nemzete állandó és zavartalan egyetértésében.

Isten áldja és óvja Felségedet!

Kik egybíránt Császári és Apostoli Királyi Felségednek kegyelmébe ajánlottan maradunk

Császári és apostoli királyi Felségednek!
Legálázatosabb örökös hűségű szolgáló!

Magyarország és társországainak országosan egybegyűlt Főrendei.

A felirat-tervezetet a főrendiház hozzászólás nélkül elfogadta.

Ezután tudomásul vették az igazoló bizottság jelentését.

Következik a képviselőház által letárgyalt törvényjavaslatok tárgyalása.

Az indemnitásról szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben hozzászólás nélkül elfogadta a főrendiház.

Következik az ujoncjavaslatok tárgyalása.

Windischgraez a hadseregről.

Windischgraez Lajos herceg: A nemzetben meg van a józanság, hogy felismerje a hadi célokra szükséges fokozott kiadások elkerülhetetlen voltát, nem is kétséges, hogy örömmel vállalja mindazon nehézt, de majdnem gyümölcsöző terhet, melyek a hadsereg fenntartására szolgálunk, ha ugy gazdasági, mint közjogi érdekeinket a közös véderendszer keretében kellőképp képviselve látja. Csak ha az ezen kérdésben illetékes két tényező, a népképviselő és a korona nyitlan és őszintén bevallják törekvéseiket, ha ez alkalommal letesznek kivételesen is a sérelmi politikáról, csak akkor remélhetjük, hogy ezen kérdések végleges elintézése a nemzetnek is előnyére válik, mert sem koncepczió, sem esetleges ellenérték fejében megszavazott összegek nem képesek megadni sem a nemzetnek, sem a fegyveres erőnek a nyugodt fejlődés lehetőségét. A szervezeti, beosztási, mindezekelőtt pedig a szolgálati nyelv meghatározásának kérdése feltétlenül és minden kétséget kizárólag tisztán célszerűségi kérdések, miért is az 1867. XII. törvényzikk alapján felségjogot képeznek. De éppen azért szükséges, hogy a fegyveres erő fejlődésére és harc-képességére oly nagy fontosságú eme kérdések tisztán a célszerűség alap-

ján oldassanak meg. Mert nem szabad elfelejteni, méltóságos főrendek, hogy a mai fegyveres erő egy néphadsereg és ezen igazságot szemmel kell tartanunk az idevágó kérdések megítélésénél, mert egy néphadsereg sohasem lehet más, mint nemzeti. A múlt évtizedek harcrai és háborúi bizonyították, hogy csak a lelkesedés képes olyan nagy emberi tömegeket, mint a mai hadseregek, a pusztító gyorstűz elé vezetni és csak a vasfegyvel képes őket összetartani. Ezekkel okvetlenül számolni kell egy modern hadseregben. A lelkesedés nem lehet más, mint a hazaszeretet, a röghöz való ragaszkodás, amire az anya gyermekét, az iskola a fiút oktatja; a vasfegyvel pedig az egy való embertömeg irányítása, melyet fenntartani és keresztülvinni csak a senkinek sem felelős hadur képes. Legyünk őszinték, fegyveres erőnkben a nemzeti lelkesedés, sajnos, ma még nem szívesen látott eszköz. Pedig nem kellene-e, hogy tért engedjünk azon eszmének, mely a becsületos honpolgárt otthon munkára sarkenti, a melyet nála otthon keresünk és amely lelkesedéssel ő a harctéren egészen más erőt fejt ki, mint a nélkül. Az egyszerű munkásember nem veszi észre a különbséget, mely a honi és a katonai patriotizmusban rejlik. Hiszen a fegyveres erő azon közeg, melyben az államhatalom legközvetlenebbül érintkezik a néppel, népnevelő hatása a fegyveres erőt a nemzeti állam előharcosává teszi, nevezünk akár közös hadsereggnek, akár honvédségnek, hisz ugys egy és ugyanaz a fegyveres erő célja és hivatása. A mai viszonyok között egy néphadsereg ugy sem lehet az elkedvetlenítés színhelye; bármilyenek volnának a germanizáló kasáiletek, ha volnának, mert 2-3 évig szolgáló katonai eredményre ugysem számíthatna. Legyen szabad egy szerény megjegyzést tennem a véderendszer közösségére vonatkozólag. A statisztikának adatai világos számokban mutatják, mit jelent egy olyan hadsereg, amely ötven millió nép-tömegben alapszik, azon erővel szemben, amelyet Magyarország egyedül képes katonai téren kifejteni, pénzügyileg pedig fenntartani. Csak ha Ausztriának is teljes véderéjéhez csatlakozunk s azt felhasználjuk, lehet még nekünk az a nemzetközi súlyunk, amelyre közgazdaságilag is annyira szükségünk van. Ez a közösség lényeges előnye és kelése. Mert ezen érdekközösség nem rejlik a jelvényekben, a vezényszóban és külső formákban, hanem biztosítani kell a fegyveres erő minden részének szükség esetén való sikeres együttműködését. Nemzeti jelleggel pedig azért kell bírnia egy néphadseregnek, mert csak ennek útján tartható fenn és vihető keresztül a vasfegyvel. Ha véderendszerünknek szervezetét tanulmányozzuk, arra a tapasztalatra tehetünk szert, hogy miucc állam Európában, amely hadi költségvetésének oly jelentékeny részét csupán csak adminisztratív közegek fenntartására fordítaná, mint az minálunk történik. Nálunk, ahol a csapatoknál pénzügyi miatt gyakran a legszükségesebbeket is nélkülözni kell, két minisztérium és két egészen külön katonai igazgatási tényező végzi mindazon teendőt, melyeket másutt egy adminisztratív közeg szokott végezni. És minek szolgálna a szótvalasztás? Nem másnak, mint hogy nekünk a honvédség más szabásu ruhájával és a disztéri hatalmas palotájával egy temzeti hadsereg képét nyujtsa, mely nemzeti jelleggel a hadsereg lényeges részében találni nem szabad. Évek multak és a katonai kérdéseknek elintézetlen volta megakadályozta a fegyveres erőben mindazt a változtatást, illetőleg fejlesztést, amit a modern hadi technika és a nemzeti haladás is megkövetel. És ha most, az utolsó órában az új véderőtörvény tárgyalása alkalmával újból szó lesz a katonai kérdések rendezéséről, attól kell tartanunk, hogy ismét csak ideiglenes rendezésről lesz szó. Még visszhangzik itt ez a terem Tisza István grófnak lelkes, feukölt szavaitól. Bár csak meglenne hatásuk messze messze e ház falain tul. Mert csak akkor ha az irányadó körök felismerik a nemzeti fejlődésnek főkéllékeit, remélhetők, hogy a fegyveres erő érdeke azonos lesz a nemzet érdekével. (Helyeslés.) Amidőn az ujoncjavaslatot a maga egészében és részleteiben elfogadam, felkérem a honvédelmi miniszter ur ő nagyméltóságát, aki egyébként fényes bizonyítékát adta a katonai kérdéseknek helyes és ugy a nemzeti, mint a katonai érdeket minden tekintetben kielégítő felfogásának, fejtsse ki egész befolyását, hogy az új véderőtörvény a katonai kérdéseknek egyszer és mindenkorra való elintézését foglalja magában és a jövőben lehetlenné tegye a fegyveres erő létét fenyegető folytonos parlamenti viszályoknak megújulását. (Általános helyeslés.)

A főrendek ezután az ujonclétszámnak 1910 évre való megállapításáról s az 1910. évre kiállítandó ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadta.

Mindent elfogadnak.

A főrendiház rátér a Romániával 1893 december 21/9-én kötött kereskedelmi egyezményhez

tartozó, 1009 április 23/10-én kötött pótszerződés becsikelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Matlekovics Sándor: A földművelésügyi miniszter a törvényjavaslat tárgyalásánál hangsúlyozta állattenyésztésünk emelésének fontosságát. Ugyanakkor olyan kijelentést tett, hogy a többtermelés fokozása elsősorban szükséglete az országnak. Kéri a földművelésügyi minisztert, hogy ragadjon meg minden alkalmat a többtermelés fejlesztésére, mert gazdasági megerősödésünknek ez tényleg egyik legfontosabb faktora. A kérdés nagyjelentőségű, néhány szóban nem intézheti el. Az országban mutatkozó depekoriáció sürgős intézkedést kíván.

Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter megnyugtató választ adott. Ezután a javaslatot általánosságban és részleteiben megszavazták.

Az 500 millió kölcsönről:

az 1910. évi népszámlálásról;
a legeltetési forgalom megtiltásáról szóló törvényjavaslatokat észrevétel nélkül megszavazták, a központi statisztikai hivatal 1910. évi munkatervéről szóló kereskedelmi miniszteri jelentést tudomásul vették.

A konzuli bíráskodás hatályának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot észrevétel nélkül elfogadták.

A főrendiház bíróságaiba választott tagok esküvétele után

Balás Lajos rosznyói püspök indítványozza, hogy a főrendiház augusztus 18-án, a király születésének nyolcvanadik évfordulója alkalmával juttassa el legalattvalóbb hódolatát a királynak.

A főrendiház az indítványt elfogadja s a jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés egy óra után véget ért.

A spanyol kulturharcz.

— Forrongnak a klerikálisok. —

Budapest, augusztus 4.

Minden jel arra mutat, hogy Spanyolországra nehéz napok virradnak. A klerikálisok hallatlan módon agítálnak a kormány ellen s valószínű, hogy már a legközelebb véres összeütközések színhelye lesz Spanyolország. A legközelebbi vasárnap elsősorban kritikus nap lesz. A klerikálisok által San-Sebastianban tervezett gyűlést a kormány ugyan betiltotta, de ennek ellenére mégis meg akarják tartani. Emiatt már most nagy katonai előkészületeket tesznek. Növeli a helyzet komolyságát az, hogy a mozgalom élén a karlisták állnak, akiknek az úgy látszik, éppen kapóra jött ez a mozgalom. A baszk és navarrai tartományokban különösen nagy a forrongás, mert tudvalevőleg itt van a karlisták főfészke.

Mai tudósításunk a következő:

A klerikális pártok lázas készülődést fejtenek ki és agítálnak a vasárnapi tüntetés mellett. A nép közt ezrével osztogatják a röpiratokat, amelyekben „minden egészséges, erős férfit és asszonyt felszólítanak, hogy legyen augusztus 7-én San-Sebastianban, mert veszedelemben forog a katolikus vallás.” A kormány azt hiszi, hogy karlisták bujtoztatják a népet. **Salaberrri** karlista képviselő tegnap hosszas megbeszélést folytatott **Canalejas** miniszterrel és megerősítette előtte, hogy a baszk-katolikusok a kormány tilalma ellenére is meg fogják tartani a san-sebastiani tüntetést, amelyről semmiesetre sem állanak el. **Canalejas** azt felelte erre, hogy a kormány az efféle tüntetésekre az engedélyt nyomós okok nélkül sohasem szokta megtagadni, de a tüntetések megtartásának a joga végre mégis csak a kormány beleegyezésétől függ és ezt a kormány semmiesetre sem engedheti elvitatni. Egyébként különös, hogy a katolikusok a tüntetés helyéül éppen **Bilbaot** és aztán **San-Sebastiant** választották. **Canalejas** végül felkérte a képviselőt, hogy válasszanak más helyet a tüntetésre, de a karlista képviselő azt felelte erre, hogy a tüntetést **San-Sebastianban** fogják megtartani, akár zavarja ez a kormányt, akár nem. **Canalejas** erre megjegyezte, hogy a kormány tekintélyét, akármibe kerül is, meg fogja védeni és a katolikusok makacsságát türethetetlen provokálásnak tekinti.

Canalejas a Vatikánnal folytatott tárgyalásokról a következőképp nyilatkozott:

— Tárgyalásokat indítottunk a Vatikánnal a vallásos egyesületek megszorítása végett, mert nem akartunk a Vatikán és a Konkordátum ellenére eljárni. Mérsékelt kívánásokkal léptünk föl. A Vatikán azt állította, hogy a rendszabályok és az én lapnyilatkozatom befolyásolják a tárgyalásokat és végül jegyzéket küldött azzal a követeléssel, helyezze hatályon kívül a rendeleteket, különben megszakítja a tárgyalásokat. Ez elfogadhatatlan felszólításra még kevesebbet ajánlott nekünk, mint amennyire **Maurával** szemben hajlandónak mutatkozott. Erre én állásból kifolyólag kibocsátottam ama rendeleteket, amelyek a kongregációkat bejegyzésre kényszerítik és megengedik a nem katolikus vallásfelekezetteknek a külső jelvények használatát. Elhatároztuk, hogy a tárgyalásokat meghiusultnak tekintjük és programunk végrehajtását rendeletek útján és törvényhozási úton folytatjuk. Végül vatikáni nagykövetünket, **Ojedu** urat visszahívtuk és az ügyvezetéssel a követségi tanácsost bíztuk meg. E döntés alkalmából azt állították, hogy a királynak felvettem a bizalmi kérdést. Ez nem igaz, mert mondhatom anélkül, hogy a király személyét bele akarnám vonni a kérdésbe, hogy a király bizalma iránymában egy pillanatra sem csökkent, mert különben azonnal lemondottam volna. A Vatikánnal való viszálunkon kívül a belső politika problémái is foglalkoztatnak bennünket, mindenekelőtt a bilbaói ultramontánok izgatásai, akiknek nem engedjük meg, hogy a tervezett tömeges tiltakozással megzavarják a közbékét. Megtettük az erre nézve szükséges katonai intézkedéseket anélkül, hogy akár a munkaadóknak, akár a munkásoknak pártját fognók.

Canalejas tegnap táviratot kapott Angliából, amelyben hivatalos értesítést kértek arról, hogy mennyiben igaz az a hír, hogy Spanyolországban kibört a polgárháború? A kormány a hamis hír terjesztőjét felelősségre akarja vonni. **Weyler** tábornok ma közölte a miniszterelnökkel, hogy **Catalóniában** teljes a nyugalom, a rendet eddig sehol sem zavarták meg. **San-Sebastianban** az a hír van elterjedve, hogy a német császár közepetengeri útján ki fog kötni Spanyolországban és **San-Sebastianban** meglátogatja **Alfonz királyt**. A spanyol külügyminiszter e hírre vonatkozóan kijelentette, hogy eddig semmiféle hivatalos értesítést sem kapott.

Jó forrásból közlik, hogy **Alfonz király** elutazása előtt szabad kezet adott **Canalejas** miniszterelnöknek az egyházzal való függő kérdések megoldására.

Ujabb jelentések szerint a kormány tilalma ellenére vasárnap megtartják a tüntetést **San-Sebastianban**. A katolikus papok bejárják az országot és bujtoztatják a népet a kormány ellen. Előreláthatólag százezer tüntető fog **San-Sebastianba** vonulni. Mindennap új meg új röpiratokat osztogatnak a nép között. A mai felhívásokban a papság megesketi a katolikus híveket, hogy életük árán is kitartanak az ősi vallás mellett és megmutatják az államnak, hogy vallásháborúra vezet, ha az egyház jogait sérti. **Gonzales** márkai spanyol nagykövetségi tanácsos **Oyeda** nagykövet elutazása óta nem mutatkozott a Vatikánban, de kormányával élénk táviratváltásban van.

KÜLFÖLD.

Nikita nyilatkozik. Nikita fejedelem érdekes nyilatkozatot tett egy hírlapíró előtt Montenegro-nak királysággá való proklamálása alkalmából.

— Mindenekelőtt biztosítottam önt — mondta a fejedelem a hírlapírónak — hogy **vöm, Péter szerb király** meleg szeretettel üdvözlö a királysággá leendő proklamálást. Bizonyosságot tett arról egy levelében, amelyben azt írta nekem, hogy betegsége miatt személyesen nem jöhet az ünnepre, azonban **Sándor trónörökös** küldi, aki Szerbiát fogja képviselni a jubileumi ünnepeken. Amint mi örömmel látjuk Szerbia fejlődését, akként Szerbia is örül, ha Montenegro tekintélye emelkedik. Nevetséges volna azt hinni, hogy Montenegro-nak királysággá való proklamálása miatt Olaszországgal bárcsak a legesekélyebb ellentétéink lehetnének. Épp úgy **Ausztria-Magyarország is barátságos érzelmekkel viseltetik iránunkban** és ez megfelel az általánosan tisztelt

uralkodó személyes intenzióival. Montenegro és az én házam azon leszünk a jövőben is, hogy méltók legyünk a kulturvilág rokonszenvére. A királysággá való proklamálás nem valamely ambíció vagy protekció, avagy illetéktelen befolyás eredménye, hanem ellenkezőleg, természetes következménye ennek az állam évszázados szabadságának, multjának és áldozatkészségének, egyben elismerése annak, hogy Montenegro biztos támasza a Balkánon az európai kulturának.

A török kapitulációk. Konstantinápolyi jelentések szerint azok a hírek, amelyek szerint a porta a nagyhatalmakat írásbelileg a kapitulációk megszüntetésére kérte, alaptalanok. Portai körökben kijelentik, hogy az igazságügyi és pénzügyminiszter Párisban és Londonban lépéseket tett, az illető kormányok nézetének megtudakolására afelől, vajjon miképpen foglalnának állást a rendőrség agendáinak bizonyos természetű könnyítéseivel szemben.

Montenegro Grivostiet akarja. Ausztria-Magyarország és Montenegro között régóta határkonfliktus áll fenn, amely most áll döntés előtt. Szó van **Grivostie** vitás területéről, amelyet Montenegro magának követel. Két hét előtt **Grahovoban** vegyes határrendező bizottság tárgyalta a határ megállapítása céljából, de eredmény nélkül, mert Montenegro ragaszkodott követeléséhez. Hogy mily nagy jelentőséget tulajdonít ennek az ügynek Montenegro, az abból is kiderül, hogy felajánlotta a **Lovsen** és **Euk** területek egy részét, holott ezek a vidékek uralkodó **Cattarot**, ha viszont Ausztria-Magyarország átengedi **Grivotiet**.

A görögellenes bojkott. Athénben általános meglepetést kelt a konstantinápolyi bojkottbizottság legutóbbi kiáltványa, különösen tekintettel azokra az ígéretekre, amelyeket a porta a nagyhatalmak, valamint Görögország képviselői előtt e tekintetben tett. A kiáltvány, mely fentartja a görögellenes bojkottot és a további magatartást a nagyhatalmak Krétára vonatkozó döntésétől teszi függővé, azt bizonyítja, hogy a bojkott hivatalos kényszerintézkedés, amely diplomatikus célok elérésére irányuló törekvéseket szolgál. Ezenkívül, minthogy különbséget tesz görög és külföldi áruk között, sérti a legtöbb kedvezmény klauzuláját, valamint a népjogot. A bojkott a kereskedelem terén nagy zavart okozott. Minthogy pedig a kereskedelem jórészt görög kézben van, azt hiszi, hogy csak a hatalmak határozott fellépése vethet véget annak a helyzetnek, amely Kelet valamennyi népére nézve oly nagyon káros.

Gryparis görög követ **Rifast** pasa külügyminiszternél a bojkott miatt újabb komoly lépéseket tett. A külügyminiszter azt felelte, hogy a porta mindent megtesz, ami tőle telik, de a görög kormánynak is segítenie kell megfelelő magatartása által.

A macedóniai bandák. Megbízható macedóniai hírek megerősítik, hogy a határlakosság elutasító magatartást tanúsít a Bulgáriából betolakodó bandafőnökökkel szemben és határozottan megtagadja a bandaszervezést. Egyes bandafőnökök, mint az ismert **Buzunow**, dolguk elvégzése nélkül voltak kénytelenek Bulgáriába visszatérni. Mióta elterjedt az a meggyőződés, hogy a bandaszervezésnek már nincs semmi talaja, úgy a sajtóban, mint a közvéleményben ellanyhult a kezdetben kedvezően fogadott izgatás.

A lázongó India. Kalkuttából jelentik, hogy **Bengáliában** összeesküvésnek jutottak nyomára, amely az angol uralom ellen irányul és tömegesen tartóztatják le az összeesküvéket. A napokban az angol rendőrség titkos feljelentést leleplezett egy kokin-tanyát, ahol összeesküvéket sejtett. Mikor a rendőrök behatoltak s velük volt a feljelentő, a meglepett társaság egyik tagja keresztülvágta a besugó nyakát.

A török-bolgár viszony. A bolgár kormány hivatalos lapja, a „Preporac” a belgrádi hivatalos „Szamou Pravda”-ban nemrég közölt kommuniké ellen fordul, mely azokat a híreket, amelyek Szerbiának és Bulgáriának Törökország lefegyverzésére vonatkozó közös akciójáról szól, légből kapottnak és tendenciózusnak mondja, mert Szerbia részéről kizárt dolog a barátságos Törökország belső ügyeibe való beavatkozás. A Preporac azt mondja, hogy ezt a nyilatkozatot jól meg kell jegyezni, mert ez nyilvánvalóan azt célozza, hogy indirekte helytelenítse Bulgáriának beavatkozását a török ügyekbe. Amíg egy ilyen farizeuskodás van a balkán államok között, nem lehet biztosítva a béke a Balkán-félszigeten. Az ifjú-török politika hibáival szemben, melyek Macedónia bolgár lakosságának nyugodt fejlődését érintik, Bulgária nem ma-

radhat indifferens. Az ifju-török államférfiaknak eddigelő már lett volna alkalmuk Bulgáriának velük szemben való igaz érzelmeiről meggyőződni. Most választhatnak a bolgár őszinteség és a szerb farizeuskodás között.

Népmozgalom.

— Statisztikai eredmények. —

Budapest, augusztus 4.

Értékes könyv jelent meg a *Kibán* Frigyes utóda könyvkereskedésben, mint a magy. kir. közp. statisztikai hivatal bizományosánál (Váci-utca). A központi statisztikai hivatal adta ki ott a magyar szentkorona országainak 1906., 190. és 1908. évi népmozgalomról szóló statisztikai hatalmas dolgozatát. Az utolsó népszámlálás óta nyolcz év telt el. E nyolcz év összefoglalt eredményeire is kiterjeszkedik a nagy munka. Közöljük belőle a következő érdekes adatokat:

A magyarságnak a születésekben való részese-désére vonatkozólag a legtöbb törvényhatóságban a magyarságra eső százalék fokozatos növekedését látjuk.

A Tisza balpartja kivételével minden ország-részben erőteljes térfoglalását látjuk a magyarságnak, leginkább mégis a két felvidéki országrészben s a Tisza-Maros szögén. A Tisza balpartján is csak 2 vármegye, Bihar és Szilágy okozza, hogy a magyarság aránya a születések között nem emelkedett, az országrész többi vármegyében az 1908. évi arány-szám magasabb, mint az 1900. évi. E két vármegyén kívül még akad néhány vármegye, amelyben a magyarság kisebb arányt foglal el az élveszületések között 1908-ban, mint nyolcz évvel előbb. E vármegyéknek Biharral és Szilágygal együtt adatai a következők:

Vármegye	Az élveszületésekből		A % csökkenése
	magyarságra esett % 1900-ban	1908-ban	
Zala	72.6	70.7	1.9
Bihar	49.4	48.1	1.3
Szilágy	35.5	35.1	0.4
Háromszék	82.4	80.5	1.9
Kis-Küküllő	30.5	30.3	0.2
Kolozs	26.1	25.6	0.5
Udvarhely	96.0	95.9	0.1
Belovár-Kőrös	4.2	3.8	0.4
Pozsega	5.7	5.0	0.7
Verőce	13.9	11.5	2.4

E tíz vármegye három összefüggő területet alkot, amelyek közül az egyik a szlávon vármegyéket foglalja magában, melyekhez még Zala is csatlakozik, a másik kettő az ország keleti részein van s e két terület is majdnem összefügg egymással. A felsorolt 10 vármegye közül csak kettő van olyan, meg pedig Kis-Küküllő és Udvarhely, ahol az arányszám, csépe dacára, még mindig nagyobb a magyarság népszámlálási arányánál, itt tehát a magyarság propagatly ereje nagyobb a nemzetiségek-nél, a többi nyolcz vármegyében azonban már határozottan kedvezőtlen jelenség az arányszám csökkenése, annál is inkább, mert e vármegyék legtöbbjében a magyarság kedvezőbb halandósági aránya sem egyenlíti ki a születési arányszám külön-bözetét.

A népszámlálás óta eltelt nyolcz év a szaporodási viszonyok tekintetében meglehetősen nagy változást hozott. Az utolsó években már nem a zsidók szaporodása a legnagyobb, hanem a görög-katolikusoké s a római katolikusok szaporodása sem marad a zsidóké mögött, holott nyolcz év előtt még mind a római, mind a görög-katolikusok szaporodását a zsidóké messze felülmutatta. Erősen csökkent az ágostaiak és a görög-keletiek szaporodási aránya is, valamivel javult a reformátusoké és az unitáriusoké. Különösen meglepő az utóbbi években a zsidók szaporodásának rohamos csökkenése: a múlt évtizedben még ezre 17.5 szaporodást mutatnak az izraeliták, a folyó évtized első felében ez az arány már lesüllyed 14.7-re s 1908-ban pedig már 12.8-ra, 1900-ban az összes természetes szaporodásnak még 6 százalékot esett a zsidókra 1908-ban e százalék az 5-öt sem éri el egészen, ami már alig

magasabb arány, mint a zsidóknak a népességben elfoglalt aránya.

Ami az egyes nemzetiségek szaporodási viszonyait illeti, legszaporább nemzetiségünk ma is, mint régebben, a ruthén, sőt ez az egyetlen nemzetiség, melynek szaporasága ujabban — még pedig elég jelentékenyen — emelkedett is. A többi nemzetiségek szaporasága kivétel nélkül csökkent, az „egyéb” alatt összefoglalt kisebb nemzetiségekről nem szólva, legerősebben a németeké és a szerbeké.

Csökkent a magyarság szaporodási aránya is 1900 óta, de kisebb mértékben, mint az országos átlag, úgy, hogy a természetes szaporodásból ujab-ban jóval nagyobb arány esik a magyarságra, mint azelőtt.

Különösen kedvezőtlen helyzetben vannak a magyarországi szerbek, kiknek népszámlálási aránya 2.6 százalék s az utolsó évben a szaporodásból már csak 0.7 százalékkal részesedtek.

Az utolsó népszámlálás óta immár nyolcz év népmozgalomának eredményei állanak rendelkezésünkre, nem lesz érdektelen tehát e nyolcz év eredményét összefoglalni és összehasonlítani az, előző évtized eredményeivel, mert ez összehasonlításból hozzávetőleg megállapíthatjuk azt, hogy a most folyó évtized — az eddig ismert eredmények alapján — kedvezőbbnek mutatkozik-e az előzőnél s hogy a legközelebb, 1910-ben tartandó népszámlálás alkalmával a népességnek mily arányu szaporodását várhatjuk.

Ami a természetes szaporodásnak, mint a népmozgalom végső eredményének alakulását illeti, megnyugtató, hogy a folyó évtized első nyolcz évében az átlagos évi szaporodás 0.33-dal magasabb volt, mint a múlt évtized éveiben. A javulás azonban — hozzátehetjük — csak a társországokban mutatkozott, ahol 2.38-dal volt az átlagos szaporodás magasabb, az anyaországban a 90-es évek ezer lélekre eső 10.84-dos szaporodásával szemben a folyó évtized csak 10.85-dos évi átlagos szaporodást produkált, a javulás tehát számba sem vehető. E mellett az anyaországban egész sora van a törvényhatóságoknak, amelyekben az évi átlagos szaporodás kisebb volt a folyó évtizedben, mint az előzőben. Így pl. az összes Tisza-jobbparti vármegyékben romlott a szaporodás aránya, romlott továbbá a tulnyomóan magyar lakosságú alföldi vármegyékben, mint Csongrádban, Jász-Nagy-Kun-Szolnokban, Csanádban, Békésben, Hajdúban, Szabolcsban, Szatmárban. A Királybágon túl is éppen a székely vármegyékben és a velük szomszédos néhány vármegyében, mint Brassóban, Fogarasban, Nagy-Küküllőben vált kedvezőtlenebbé a szaporodási arány. Ezzel szemben az országnak nyugoti felében egészen a Tiszáig majdnem az összes vármegyékben javult a szaporodási arány az előző évtizedhez képest. Amit veszített tehát a magyarság a tisztántul magyar vármegyék kedvezőtlenebb szaporodása miatt, azt pótolták a dunántul és részben a Duna-Tisza közti vármegyék, úgy hogy vég-eredményben a magyarság szaporodása e nyolcz év alatt is jóval kedvezőbb volt, mint a nemzetiségeké.

A magyarosodás és a magyar nyelvtudás terjedését mutatják azok az adatok is, amelyek különböző felekezeti házasságok között a magyar anyanyelvűek arányára és a házasságok magyar nyelvtudására vonatkoznak. E százalékszámok évről-évre majdnem fokozatosan emelkednek. Minden felekezetenél mutatkozik tehát haladás egy a magyarosodás, mint a magyar nyelvtudás terjedése tekintetében. Különösen a zsidóknál és az ágostaiaknál emelkedtek szépen az arányszámok; legkevesebb hajlandóságot mutatnak a magyarosodásra a görög-keletiek, habár a magyar nyelv tudása köztük terjedt aránylag a legnagyobb mértékben.

Az 1900. évi lélekszámhoz viszonyítva, a magyarság szaporodott 9.99%-kal, a nemzetiségek pedig csak 8.60%-kal. Ha külön tekintjük az anyaországot és a társországokat, az arányok még kedvezőbbek a magyarságra. Az anyaországban a magyarság szaporodása 9.93%-ot tett nyolcz év alatt, a nemzetiségeké csak 8.13%-ot, a társországokban pedig a magyarság 15.44%-os szaporodá-

sával szemben, a nem magyar anyanyelvűek 10.22%-os szaporodása áll szemben. A vármegyéknek több mint háromnegyed részében, a városoknak meg éppen kilencztized részében kedvezőbbben alakult a magyarság szaporodása, mint a nem magyaroké. 19 törvényhatóság akadt azonban, amelyekben a magyarság szaporodását meghaladta a nemzetiségeké, ezek közül legnagyobb volt a különbözet a szaporodási arányszámok között. Háromszék (9.48), Baranya (5.03), Szeged (3.65), Bars (3.33), Bereg (3.28) és Zala (3.00) vármegyékben a magyarság hátrányára. Ezzel szemben 13 olyan törvényhatóság volt, közte 3 vármegye, amelyekben a nemzetiségek megfogytak csak a magyarság szaporodott.

Egyedül a hegytetőn.

☪

Monumentális emléket Erzsébet király-asszony emlékének Magyarországon emeltek először. Alig félóranyira a fővárostól, a János-hegyen emelkedik a kőből épített torony, mely jóformán a főváros minden pontjáról látható, mely mint egy óriási korona helyezkedik el Budapest fölött. Rajongó szeretet, legendás remniszczenziákon táplált lelkesedés emelte ezt a szép emléktárgyat, amely a hála csendes ünneplésével akart feláztatni ez az ország. Nekünk ritkán adatott meg az alkalom, hogy az uralkodóház tagjaival olyan benső kapcsolatba kerüljünk, mint idegen országok boldogabb népei. Erzsébet királyasszony azonban a miénk volt. Az ő elomló, lágy körvonalu alakja, mint a szomorúság szentképe állt a lelkek oltárán és a szeretetünk, mely elkísérte őt magános utjain, napról-napra újra megkoronázta azt a fejet, mely fölött egy ország népe terjesztette ki áldólag a kezét. Erzsébet a mi igazi királynénk volt. A szívünké, a lelkünké, az ősi szomorúságunké. És azt az emléket ott fent a János-hegy legtetőjén a fiu emelte anyjának, akit feledni nem tud, akit mennél messzibbre ragadnak az emlékek hullói, annál közelebb férközik a szívünkhöz, a mi szomorúságban emlékező szívünkhöz.

Most pedig készen áll az Erzsébet kilátótorony a János-hegy csendes peremén. Ott fent most nyári álmodjat álmodják a platánok, s amikor ágaik között végigborzong a hegyi szellő, mintha a mi néma, nagy asszonyunknak a szelleme sóhajtna végig az ég alatt. Egy szép emlék melanchóliája szűrődik a lelkekbe és, mintha messziről, nagyon messziről halkán, lágyan egy sebzett szív küldené az üzenetét és bucsucskóit azoknak, akik őt szerették. És amire eljön az utolsó zizegnek a halott levelek és a hegyre ráborul az elmulás romantikája, összegyűlnek majd ott fent az emberek, hogy felavassák az emléket, amelyet Erzsébet királyasszonynak emeltek. És az emberek majd ott fent a hegyen rájönnek, hogy ők is egyedül vannak, hogy őket is elbagytták azok, akiknek pedig ott kellene lenniök. Mert egészen bizonyos, hogy egyedül lesznek. Nem lesz ott a király. Szomorúsággal konstatáljuk ezt és nem szemrehányásként. Jól tudjuk, hogy olyan öreg ember, mint a király, nem egykönnyen vállalkozhat olyan fáradsalmas utra, mint a bécs-budapesti tura. Mi jól tudjuk, hogy az ő nyugalma nemesak egyéni érdek, nem pusztán kényelmi kérdés. A lojalitás mindig egyik gyengénk volt és gyengénknek ezzel az erejével sohasem éltünk vissza. Mi nem egy ízben az ország érdekeit is feláldoztuk a király és a uralkodóház érdekeiért.

Most azonban ilyesimről nem lehet szó. Az érdekek, ha így lehet nevezni, ezuttal közösek. Az emlékezés pókhálószerű kötik össze királyt és országot. Most egy a szomorúságunk is, csakugy, mint az emlékek és most ugy kellene, hogy egyik legyenek ott fent a hegytetőn is, mely ezentul bucsujáró helye lesz a fővárosnak s az egész országnak. Ezuttal nem politikáról, nem állami érdekekről van szó, nem differenciák összeegye-

tetéséről, hanem érzelmek találkozásáról, szívek összedobbanásáról, emlékek ölelkezéséről. Most nem hivatkozhatunk semmiféle jogra, amelylyel elvárhatnók, hogy a király megjelenjék körünkben, most egyszerűen csak szeretnénk, ha eljöjné ide hozzánk, most nem sértődünk meg, ha nem jön, most csak fájni, csak fájni fog, ha elmarad. Most csak az jut az eszünkbe, ha odaát a Lajtha tulsó oldalán, apró kiállításokat, vadászlakókat és efemer intézményeket is megtisztel a király látogatásával... Nem, nem sérti ez sem az önézetünket, talán csak egy kis irigység száll a lelünkbe: — Boldog Ausztria! — És arra gondolunk, hogy hiszen most nem is a király, nem is az ország legfőbb ura az, akit itt szeretnénk látni a körünkben, hanem a mi emlékünk, a mi szomorúságunk, a mi ünneplésünk osztályosa, legközvetlenebb részese annak a megrázó tragédiának, amiért megdobbant a szívünk, folyt a könnyünk s amiért most emlékezni megyünk fel a János-hegy tetejére, ahol most nyári álmukat aluszzák a platánok s ahová levelek hullásakor csak azért vártuk ősz, öreg királyunkat, hogy eleven üzenetet hozzon a mi csendes, halott nagyszülőnkől. És a király nem jön el. Ezért fog el bennünket a szomorúság. Egyedül leszünk a hegytetőn...

Az amerikai csodadoktor bünei.

— Dr. Crippen vallott. —

Budapest, augusztus 4.

Az amerikai csodadoktor bünei még mindig ébren tartják a közvélemény érdeklődését. Crippen vádlómát a híres londoni védőügyvéd, dr. Newton vállalta el, aki tekintélyes honoráriumot kötött ki magának. Ezt az összeget állítólag Crippen barátai fogják fedezni.

Ma érkezett tudósításaink a következők:

Crippen és Le Neve.

Londonból jelentik: A „Daily Chronicle” főtartja azt a hírt, hogy dr. Crippen teljes vallomást tett. A lap szerint Dew detektív következőleg nyilatkozott:

— Crippen nekem igenis elmondotta a bűntett egész történetét. Azt is, hogy mit csinált a holttesttel és a mellékkörülményeket is részletesen leírta előttem.

Crippen vallomása állítólag így hangzik:

— Igen, megöltem a feleségemet, de hiba volt, hogy a holttestet elrejtettem, ezt nem kellett volna tennem. A szándékom jó volt. Többet most nem mondhatok, míg vissza nem visznek Angliába, hol be fogom bizonyítani, hogy ha megöltem is a feleségemet, gyilkos nem vagyok. Ennyit is csak azért vallottam ma, hogy miss Nevet a gyanútól megszabadítsam. A szegény leány nem tud többet az egész dolgról, mint amit én neki beszéltem.

Crippen sirt, amikor Le Neveről beszélt, akit nyilvánvalólag nagyon szeret, és most bántja a lelkiismerete amiatt, hogy a leányt ilyen helyzetbe juttatta.

Miss Le Neve férjzett nővére kábeltáviratot kapott Ethel hugától. A távirat következőleg szól:

„Semmit sem hallottam, vagy láttam, míg a rettentő csapás el nem következett. Hazatérek. Ethel.”

Newyorkból jelentik, hogy mai quebeci táviratok megczáfólják azt a hírt, hogy akár Crippen, akár Miss Le Neve bevallotta volna a gyilkosságot.

A newyorki csófolattal szemben más forrásból ezeket jelentik még Crippen vallomásáról: Azt mondja Crippen, hogy felesége csztelen pazarlása koldusbotra juttatta őt s ehhez járult az örökös perpatvar. Az asszony féltékenykedett miss Le Nevere, holott kezdetül fogva tudomása volt a benső viszonyról. Egy ilyen összeveszéskor megfojtotta feleségét. Dew rendőrbiztos egy szót sem hisz ebből. Az igaz, hogy Crippen tönkrement, feleségének pedig, akire ráunt, vagyont őró ékszerrel voltak. Azért gyilkolta meg az asszonyt, hogy szabaduljon tőle, ékszerait megkaparítsa s a gépirónóval új életet kezdjen az oceánon: túl. Az ékszerket Quebeckben megtalálták Crippen bőröndjeiben. A legértékesebb darabokat Crippen kendőbe kötve s mellén rejtette el. Égre-földre esküdzött Crippen, hogy miss Le Neve ártatlan. Elmondta aztán, hogy ő lelkes spiritalista. Szellemeket idézett, nagy

bajában szüleinek szellemétől kért tanácsot. A vallomás után Crippen idegrohamot kapott.

Az új Sherlock Holmes.

A Daily Telegraph tudósítója Quebeckben felkereste Kendall kapitányt és körülbelül másfél óráig beszélgetett vele, hogy megtudja, miképen fogott gyanút és hogy bizonyosodott meg arról, hogy Mr. Robinson és fia nem más, mint Crippen orvos és miss Le Neve. Kendall kapitány tipikus angol tengerésziszt, széke, göndör haja van, körülbelül harminczöt éves.

— Mikor vált először gyanússá a pár kapitány urnak? — kérdezte a tudósító Kendall kapitányt.

— Mindjárt az elindulás pillanatában, — felelte. Rögtön, amint nyílt tengerre értem, szokásom szerint körülnéztem az utasok között és feltűnt nekem a furesa pár. Mindjárt észrevettem, hogy az ifjabb Robinson leány. Persze nem gondoltam első pillanatban arra, hogy ezek Crippenek, de lassanként pontról-pontra előbbre haladva végre erre a következtetésre is eljutottam. Szerencsére éppen indulás előtt kaptuk meg a rendőrség személyleírását és kabinablakomon át, ahonnan az egész fedélzetet beláthattam, fokozatosan megfigyeltem Robinsonékat.

Amint lehetséges volt, markonigrammot küldtem, hogy tudjam, miképen viselkedjem, ha Kanadába megérkezem. Azt persze tudtam, hogy a székevényeknek nem szabad sejténie sem, hogy megfigyelem őket és ezért rendkívül lassan ment az identifikálás munkája.

A rendőrségi személyleírás szerint Miss Le Neve öt láb, öt hüvelyk magas. De a Robinson-fiu egy hüvelykkel alacsonyabbnak tűnt fel.

Megkérdeztem főmérnökünket, Mr. Vinert és mind a kettőn arra a következtetésre jutottunk, hogy a rendőrség figyelembe vette a női sarkot és frizurát, holott a hajón Miss Le Neve férfizipőben járt és haját egész kurtára lenyíratta.

Még azt akartam csak megtudni, hogy Crippennek tényleg hamis fogai vannak-e. Az orvos erről nem tudott felvilágosítást adni, a stewardot nem avathattam bele gyanumba, tehát magamnak kellett utána nézmem. Persze nem nyulhattam a szájába. Épen igen nyugodt, nagyon logikusan gondolkodó ember, minden gyanus jel feltűnt volna neki, nem merült az utasok társaságába, csak épen ebéd idején figyeltem meg, hogy bal álkapcsával úgy rág, mintha ott hamis foga volna.

Az volt a tervem, hogy lehetőleg összebarátkozom vele és társalgás közben fogok meggyőződést szerezni a hamis fogakról.

— Igen, vicceket meséltem neki! — folytatta a kapitány. — Ide felhoztam ebbe a kabinba, ahol most én ül, épen ezen a széken ült, ahol maga. No, ne kelljen fel, ma már nincsen semmi baj. Én álltam és a szájába néztem. És folyton vicceket meséltem. A legrégibb tréfákat, amikről csak hallottam életemben. Crippen néhányszor hangosan és szívből nevetett. Ekkor láttam, hogy hamis foga van.

Képzélje el a helyzetet az Atlanti-oczeán közepén én a „Canadian Pacific liner Montrose” paranesnoka és velem szemben egy tábori széken ülve egy kaczagó gyilkos, akit két világrész rendőrsége keres. A szituáció, ugy-e bár, drámai és érdekes.

Persze az volt a legfontosabb, hogy megtudjuk, hogy az ifjabb Robinson leány-e. De akárhogy figyeltük, csak külső körülményekből következtethettünk. Kean steward, akit megbíztam, hogy folyton figyelje meg Miss Le Nevet, soha egy perczig leányruhában nem látta. Akármilyen korán kelt is fel reggel, a fiatal Robinson már fent volt. A kabinban ő aludt a magasabb ágyban, Crippen pedig az alsóban.

Crippen londoni háza.

Mint érdekes jelenséget felemlítjük még azt is, hogy a londoniak a Crippen dr. házat valóságos elátkozott háznak tekintik. Vasárnapon és ünnepeken nagy tömegek járnak ki Hilldon Crescentbe, ahol Crippen háza, a büntett színhelye áll. A házat még mindig rendőrség tartja megszállva és természetesen senkit sem eresztenek be. A környékbeli háztulajdonosok azzal a kéréssel fordultak a községi hatósághoz, hogy a házat bontassák le és az utcra nevével változtassák meg, különben valamenyi lakó eltávozik a környékről.

AZ „EGYETÉRTÉS”
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Kopenhágai séta.

— Dán tipusok. —

Kopenhága, 1910. július 31.

Ebben az örökifjú régi kulturvárosban az élet eleven és arisztokratikus. Külsőleg nem sokban különbözik a nyugateurópai nagyvárosok nyugati és forgalmas életétől. De akinek alkalma van bepillantania a kopenhágai társadalom belső életviszonyaiba, az már jelentős és igen érdekes különbségekre fog bukkaoni.

A dán tipusok fölöttébb érdekesek. Egész sajtószerejük és nincs bennük hasonlatosság semmiféle más nemzetbeliekhez. Kereskedővilág, katonaság, a nők, a színház, a művészvilág mind egészen más, mint egyebütt a Nyugaton.

A kereskedők, kevés kivétellel, nagykereskedők, ámbár nem jogosan viselik ezt a címet, mert üzleteik többnyire csak detail-üzletek. Ezt a címet a kopenhágai kereskedők úgy nyerik el, hogy pár száz koronát lefizetve, belépnek a nagykereskedők egyesületébe, amelynek tagjai ezzel a címmel élhetnek. A nagykereskedők közt különben különbséget kell tenni öreg és ifjú nagykereskedő közt. Az öreg kereskedő üzleti életében erősen moralista és nagy hazafi, a fiatal kereskedő ellenben kozmopolita és nem törli magát még annyira a címek után, mint az öreg kereskedő. Neki nem az az ideálja, hogy kereskedelmi tanácsos legyen, hanem hogy minél nagyobb bevételre tegyen szert. A címekért küzdeni csak akkor fog — ha megöregszik. Egyébként minden nagykereskedő cilindert és felöltőt visel és szabad idejében solisem található, mert vidéki nyaralójába utazik.

Kopenhágában sétálva, legkevésbé tűnik fel az embernek a katonaság. A katonatiszteknek itt a társaséletben semminemű szerepük sincsen. És érzí ezt a dán katonatiszt, Amint kiszabadul a kaszárnyából, azonnal leveti az uniformist és civilbe öltözik át, hogy az utcán senki se sejtse meg benne a katonát. Az a tiszt, aki nyilvánosan is uniformisban jár, kiteszi magát annak a gyanunak, hogy egy földhözragadt szegény ördög, akinek nincsen pénze civilizruhára. A dán tisztek különben mind művelt és széles ismeretkörrel bíró emberek. És ők inkább ezekkel a tulajdonságaikkal akarnak a gyönyörű dán nők szívéhez férközni, mint csillogó uniformisukkal. Annnyival is inkább, mert a dán nőknek az uniformis egyáltalában nem imponál.

A katonaság Dániában különben elég fűrhető. Az igaz, hogy nincs meg bennük az a porosz katonás snájdígság, ami a német hadsereget jellemzi, de ennek oka az, hogy a legénység kiképzési ideje nagyon rövid. Mégis a tisztek igen szép eredményeket tudnak a kiképzetésnél felmutatni, ami a legénység fokozottabb intelligenciájára vall.

Kopenhágában a legnagyobb ur az asszony. Ők vezetik, ők realizálják a társadalmi életet. A kopenhágai nőnek, amilyen sajtószere a járása, a mosolya, épp oly sajtószere a felfogása is. És ezt a felfogást az önállóság jellemzi. Ez nyilatkozik meg a társaséletben, az utcán és családi körben.

A nők különben gyönyörű szépek. A délvidéki temperamentum és az északi szoborszerű karcsúság vegyületei. Arcbőrük vakítóan fehér. Nézésük nyílt, szabad. Mosolyukban pedig annyi természetesség és annyi báj van, hogy csak az tud így mosolyogni, aki gondolatban sem ismeri a brutalitást. És ez nincs Dániában.

A dán leányok elég szigorú nevelésben részesülnek, de ha felnőnek, akkor az önállóság lesz az ideáljuk. Ez már az ő temperamentumukban van. Az öltözködés művészetét az összes dán nők kitünően értik. Öltözékük nem pazar, de végtelenül izléses és életmódjuknak megfelelő. A kopenhágai nő ugyanis uszik, tornázik, evez, kerékpározik és tánczol örökösen. Igen világos tehát, hogy ennek megfelelően is öltözködik. A zenében és festésben ma már kevésbé járatosak, de kerékpározni oly kecsesen tudnak, hogy mindenki megcsodálja őket.

Amily kevés szerepük van a nők körül a katonáknak, épp annyira kijut a női kegyekből a színészeknek és művészeknek. Kopenhága utozóin ők az ünnepektől megfosztottak és ők ki is veszik részüket az ünnepektől. Éppen nem bujnak el a nyájas női tekintetek elől, hanem keresik azokat, mert szabad idejükben ugyancsak bőven láthatók az utcán. Kopenhágában az emberek szívesen járnak a színházba és innen a színészeknek tulásba menő népszerűsége, ami már annyira megy, hogy a közönség nem a darabért, hanem kizárólag a színész miatt jár el a színházba. Őt akarja látni és a játékában akar gyönyörködni. A darab az mellékes és a szerző neve vajmi ritkán kerül említésre.

Ilyenkor nyáron érdekes típusai még a kopenhágai életnek az idegen turisták, akik között a világ összes nemzetei képviselve vannak, mert mindenki szívesen jön ebbe a gyönyörű kulturvárosba. Angolok, németek, amerikaiak, francziák és különösen nagy számmal svédok képezik ezt a turista tömeget, amely mozgásban, szokásában annyira elűt a dánoktól, hogy tüstént fel lehet ismerni. Az angol csak a muzeumokat bujja, a svédet azonban kötéllal sem lehetne odahuzni. Ő nem tanulni, ő felüldülni jön és kizárólag eznek él. Ismertető jele, hogy reggel-délben-este folytonosan svéd puncsot iszik és más italt nem ismer. A délnémet itt is csak lóden-ruhájában jár és hátáról nem hiányzik a Rucksack sem, ami nélkül különben el sem képzelhető.

Szóval Kopenhágában van idegenforgalom bőven. Egy séta a városban és bő tapasztalatokat szerezhetünk erről. Hasonlóképen arról a sokféle, sajátos típusról is, amelyeket itt felsoroltunk.

Henrik herceg

Disz tengerészeti indulót komponált.

Henrik herceg admirális
Vilmos császár kegyes öcsese,
Ki Aegir-dalt komponál is,
Hadihajót rajzol össze,
Darabot ír, zászlót tervez,
Ötletet ad, tödít olvasz,
Mert Berlinben — ah — a Muza
Nyári álmát nem aluszsza.

Henrik herceg admirális,
Szól: A vér nem válik vízzé;
Ha a hátyám komponál is,
Mért ne tegyem azt egy kisé?
Gondolt nagyot és merészet
És a német tengerészek
Egy diszindulót kiköltött,
S így az eszme tettet öltött.

Henrik herceg admirális
Dreadnought című indulója
Oly népszerű, zengi máris:
Sorhajó, fregatt, a bója.
És a német tengerészek
Elszenvedik az egészet,
Zug a nóta rozzal tiztül
S ezzel kint vagyunk a vizből.

Henrik herceg admirális
Egy indulót követvén el,
Spórolni akart a fán is
Takarékoskodni szénnel.
Henrik herceg admirális,
Az ötlete zseniális!
A hajó az indulótul
Mind elindul, nekilődül.

Fakir.

A román udvarból.

— Bukaresti levél. —

Bukarest, augusztus 2.

Minél előkelőbb helyet foglal el valaki a társadalomban, annál kíváncsiabbak az emberek a magánéletére. Minden nagyság illúziókkal jár és a nagy tömeg szeretne azon túl látni. Tudja, sejtí, hogy a mögött a szimpla ember él, a maga egyéni kedvességével vagy kiállhatatlanságával.

Mindenik európai fejedelmi család élete tele van szenzációkkal, romantikával, fájdalommal, titkokkal. A mi öreg dinasztiaink ebben vezérszerepet kapott. A középkori nyers erőszaktól, a mesék finom aranyzáru, legendás romantikájáig, minden végighúzódik e család életén.

Sorban jönnek a többiek. A Kiesi Alfonz esküvői drámájával; a bájos hollandiai Vilma gyermekszerelemre a névtelen kis amsterdami festőjével, az Oberonoviosok szenzációs, lázas szerelmei; a Karagyorgyevicsok esztelen kirohanásai; az orosz hercegek harmincz éves, poetikus szerelmei, a Lujzak exaltációi és ki tudná hamarosan felsorolni a többi nagyok köztudomású titkait.

Mint az alkonyati mesékre, mint a májusi fehér poezisre, úgy emlékszem vissza a romániai udvar régi regényére, melyet gyermekeveimből távoli homályból kihámoz az emlékezetem.

Azóta tisztán látom a kis regényt, de jól esik visszagondolnom a szerelmes királyfira, aki sokat szenvedett az ő Wacaresch Helenájáért. Az ezüst-haju asszony, Carmen Sylva akarta ezt a házasságot. Szerette volna, hogy az ő kis udvarhölgye boldog legyen. Azt mesélik a rossz nyelvek, hogy a szerelmes, nagravágyó kis udvarhölgy okos volt, aki a szenzibilis lelkű, álmodó póttakirálynét spiritiszta üzelmeivel úgy befolyásolta, amint akarta.

Rég volt. Nézzünk csak körül: mennyi regényes hajlamu trónörökös ismerünk. Van ebben valami jólesően, emberien egészséges vonás.

A kis udvarhölgy emléket messze üzte a csodaszép Mária hercegnő, akiről az okos, a jó Carmen Sylva maga mondta: soha szebb nőt nem láttam, mint az én menyem, Mária hercegnő.

A román trónörökösnek feltűnően magas, lilomszerűen karcsu, fehér alak. Finom, halk, de igen élénk modora van, jóízűen kacag és fehér kesztyűs kis kezével temperamentumosan magyaráz. Azonban a kis kesztyű így is elárulja a sporthölgy izmos, edzett közvonalait. Fehér ruhát visel és fehér selyem fátyolt, mely mint egy ködfelhő hullámzik hajlékony alakja körül. Amikor jár-kel, olyan, mint egy mesékben élő fehér asszony. Magatartásában van egy kis diszkrét tartózkodás. Én Istenem, hát hogyne volna! Ugyan melyikünknek lenne kellemes, hogy bárhol járunk, bármit teszünk, szólunk, mozdulunk, ezer szem lesse azt!!

A gyermekei már sokkal szabadabban mozognak. Szabadon száll a poétalelkű Carmen Sylva is, ahol pedig ő él, akiket ő szeret, azokba nem engedí belefajítani a lelket semmiféle udvari etikettel. Az a kis család egy demokrata társaság.

A trónörökös lánykaja, mint a lakáj nevezte: Elizabeth hercegnő, 15—16 éves lehet. Ha kevesebb, akkor hatalmasan fejlett gyerek. Kissé összeszorított ajka önállóságot, határozottságot fejez ki. Elizabeth hercegnőt már szóba vette a világ. Azt beszélnek, hogy valamelyik fiatal herceg „háztűznözében“ volt, vagy oda készül. Talán épen a Habsburgok közül. Egészséges, üde virágszál lenne az öreg családfán, az bizonyos.

Elnézem a menyasszony-jelölt Elizabeth hercegnőt. És meglátom benne az Erzsikét. Az Erzsikék korában, az Erzsikék temperamentumában. Csengő nagyokat kacag. Tetszik neki a közönség. Ugy ül, hogy lásson és láthatóan tetszik, hogy látják!

Piros kalapja van és piros fátyola ide-oda lengedezve, elborítja kék köpenyét. Egy-egy pillanatra komolyan néz és a következésben föleszillan a szeme, az arca és gyerekes boldogsággal szorítja magához fekete kutyája okos, finom formájú fe-

jét. Ennek az állatnak, azt hiszem, nincs kutyául dolga!

Az „Erzsike“ örömeit is, a közönséget is egykedvűen, de nem komoran nézi a trónörökös fia, a jövő trónörökös, a valamikori román király. Barna cipőt és térdkamásit visel, barna kabáttal. Drappszínű bő nadrágot és sapkát. Automobil-dressz. A koesi párnáján félig eldülve, könyökére támaszkodik. Keskeny, finom vonalú fehér arca van, az ajka szembeötölően piros, a szeme kék, szelíd nézésű. Aztán leszáll és sétál. Elvegyül a közönség között és nem ismerik fel Románia leendő urát. Termete az anyjához hasonlít, karcsu, magas, ruganyos és a járása feltűnően csinos. Észrevesz, amint jegyzetek róla és látja, amint egy magasrangú katonatisztől kérdezősködöm, aki csak az előbb beszélt velük. Egy futó mosoly tűnik fel keskeny ajkain, aztán tovább sétál Románia valamikor leendő királyja, aki álmotag, szelíd arccsal, 18 éves lelkének minden erejével figyeli maga körül az életet és ami jót, vagy rosszat fészted a lelke, azt milliók fogják megérezni, megsíratni, vagy megáldani.

Ádám Éva.

KÖZIGAZGATÁS.

Polgármesterek közgyűlése. A magyarországi polgármesterek, mint minden évben, úgy az idén is kongresszusra gyűlnek egybe, amelyen a városokat érdeklő kérdéseket beszélnek meg. Brolly Tivadar pozsonyi polgármester a múlt évi budapesti kongresszus határozata értelmében most küldötte szét az idej közgyűlésre szóló meghívókat. Az idej kongresszus Temesvárott, szeptember 12-én kezdődik és három napig fog tartani.

Mozgalom egy felső ipariskoláért. Békéscsábán Kován Endre ipertestületi alelnök kezdeményezésére mozgalom indult meg felső ipariskola felállítására érdekében. A mozgalom vezetői elérhették, hogy memorandumot terjesztenek a miniszterhez.

A Munkásbiztosító Pénztár ülése. Ma tartotta az Országos Munkásbiztosító Pénztár igazgatósága ülését, melynek napirendjén fontos kérdések voltak. Déllelőtt a főorvos kérdésben a jelölő-bizottság tartott bizalmi ülést. A lemondott dr. Friedrich Vilmos utódjának megválasztásáról van szó. Az igazgatóság munkaadó tagjai értesülésünk szerint dr. Wein Manó szeretnék a főorvosi állásban látni, míg a munkások jelöltje dr. Halmi Dezső. Az állami Munkásbiztosító Hivatal pedig egyáltalán nem lene van a főorvos megválasztásának s hír szerint meg is fogja azt semmisíteni, ha — meglesz a hatalma hozzá. Azonban az orvosválasztás dolgát a holnapi ülésre halasztották, ennek tárgyalásába ma nem bocsátkoztak.

Bácsmegeye közgyűlése. Zomborban Bácsmegeye ma tartott rendkívüli közgyűlésén Vojnits István főispán elnöklésével a király születésnapja alkalmából 100.000 koronás alapítványt tett. A megye az árvízkarosultak részére 300 és a szőlőmegeyei jégkarosultaknak 100 korona segélyt szavazott meg. A titeli Tisza-híd kiépítésére 80.000 koronát vesznek fel a költségvetésbe. A közgyűlés pártoló felirattal támogatja Szepesmegeye átiratát a sertésorbáncz elleni kötelező védőoltás tárgyában.

Pozsony város huszmillió kölcsön-ügye. Pozsony város törvényhatósági bizottsága cz. évi április hó 22-én megtartott közgyűlésében fogadta el a 20 millió koronás kölcsön ellenőrzésére vonatkozó szabályrendeletet, ugyszintén a kölcsönellenőrző bizottság szabályzatát. A belügyminiszter tegnap leérkezett rendeletével mindkét szabályzatot jóváhagyta, csak az utóbbiban törölte azt a rendelkezést, mely szerint a város a belügyminiszternek a kölcsönellenőrző bizottságba kiküldött képviselő részére évenként és fejenként 200 korona tiszteletdíjat ad. A miniszter rendeletének megokolásában előadja, hogy állami tisztviselők, a idén valamely törvényhatóságához a kormány legfőbb felügyeleti jogának gyakorlására vannak delegálva, ezen tevékenységükért az illető törvényhatóság által díjazásban nem részesíthetők.

A munkásbiztosítási járulékok felemelése. Az országos munkásbiztosító pénztárnak a múlt év őszén tartott közgyűlése a pénztári alapszabályok

tárgyalásának során elhatározta, hogy a munkások és munkaadók által fizetendő járulékokat nem úgy, mint eddig, hat napra, hanem hét napra fogja beszélni. Az állami munkásbiztosító hivatal ezt a pontot egyelőre nem hagyta jóvá és a mai rendet tartotta fenn további intézkedésig, egyben megette az előkészítő intézkedéseket annak a kérdésnek eldöntésére, hogy a hétnapos járulékszámítás helyén való-e és milyen terjedelemben volna szükséges és nehézségek nélkül keresztülvihető. A legnagyobb akadálya természetesen az a teherterhelés, amely ebből a felemelésből a munkásokra és a munkaadókra hárulna. A hét napos járulékszámítás keretében egy hetedrészszel szaporítaná a terheket, ami ellen elsősorban a kisiparosok foglaltak állást, akiknek terhét a törvény — egyelőre öt évre — kedvezményképpen kontingentálta. Az ipartestületek éppen ezért felterjesztésekben tiltakoztak a járulékemelés gondolata ellen és igen széleskörű adatgyűjtést rendeztek annak czafolása czéljából, hogy a vidéki kisiparos munkásai vasárnap is dolgoznak és vasárnapra is fizetést kapnak. Most, hogy ez a kérdés a munkásbiztosítás hírlapi pertraktálása révén megint felszínre került, a munkaadók körében országos mozgalom készül a pénztári terhek felemelése ellen.

Öngyilkos aligazgató.

— Betegség miatt a halálba. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 4.

Negyvennyolcz órán belül a második nyomorék ember szánta halálra magát. A siket *Ludmann* után ma a sánta *Biró Márk* menekült a halálba.

Biró Márk, az Általános Bank részvénytársaság aligazgatója évek óta beteg volt, nagyfokú ideg-bajban is szenvedett, de betegségét leplezte, takargatta. A bátyja nyolcz év előtt paralízisben halt meg egy szanatóriumban. Betegsége és érvényesítési képességének hiánya adták kezében a fegyvert.

Kora reggel a főkapitányságra az a hír jött telefonon, hogy a selgőtarjáni uti zsidó temetőben a sírok közt halva találtak egy uri embert. A rendőri bizottság tüstént kisetett s ott találta a halottat egy sírdomb mellett, átlőtt halántékkal. Az orvos megállapította, hogy a halál már régen bekövetkezhetett, mert a holttest teljesen meg volt dermedve. A bizottság hamarosan megállapította, hogy öngyilkosság történt, ott hevert a hant mellett a revolver is.

Kihallgatták a temető őreit, de ők semmi felvilágosítást sem tudtak adni. Tegnap délután többen jártak a holtaknak és esőndes pihenőhelyén. Alkonyatkor az őrek szokás szerint bezárták a kapukat, abban a hiszemben, hogy kívülök élő ember már nem jár a fejfák között. A lövés durranását sem hallották s a halottra hajnalban akadtak rá.

A bizottság ezután átkutatta az öngyilkos ember ruhájának zsebeit s ekkor tudott meg mindent. Ott volt nyolczszázkilencvenkét korona kilencvenhat fillér készpénz és mindenféle irás, a többi közt egy államvasuti bérletjegy is. Ebből derült ki, hogy az életunt *Biró Márk*, a Magyar Általános Bank részvénytársaság aligazgatója. A pénzt és az irásokat lefoglalta a bizottság, a holttestet pedig bevittette a törvényszéki orvostani intézetbe.

A szomorú sorsra jutott negyvenkét éves ember a Magyar Általános Bank tisztviselője volt tizenhat éven át, nem annyira nagy financiaiális tehetséggel, mint inkább vasszorgalommal és nagy ambícióval tört előre. A vállalat egyik üzletágát, az úgynevezett mozgókönyvtárt vezette. Lassankint vagyonra is tett szert, körülbelül hatvan ezer koronára. Családjával boldogan élt, anyagi viszonyai rendezettek voltak. Utóbb idegessé lett s aszimája is elhatalmasodott. A beteg ember több ízben járt külföldi fürdőkben, így Abbáziában, Reichenhallban gyógyulást keresni. Visszatérve újult erővel látott munkához, de nem bírta. Lassankint visszahúzódott az emberektől, de bizalmas körben gyakran panaszkodott, hogy nincs kedve az élethez s majd egy pisztolylövéssel véget vet mindennek. Nem hitték róla, hogy képes legyen a legvégsőre. Volt vagyona, a banktól nyugdíjat is kapott volna s így nem kellett attól tartania, hogy ha állásától megválna, nem bírja majd eltartani családját, feleségét és kis leánykáját.

A család most Nagymaroson nyaral. *Biró* csak szombatokként ment ki oda, egész héten egyedül volt. Lehet, hogy ez az egyedüllét, az élet oly sok keserűségére cnyhülést adó családi kör hiánya is hozzájárult ahhoz, hogy nem birt kigyógyulni buskomorságából.

Hétfőn tért vissza Nagymarosról s az utolsó napokban már annyira oda volt, hogy még barátai-

taival sem érintkezett. Tegnap délelőtt még ott dolgozott a bankban. Tizenkét óra után ment el s többé nem látták. Ma reggel talált rá holtan az őrszobában. Hogy a szerencsétlen ember merre járhatott egész délután, nem tudják. Valószínű, hogy már korán kiment a temetőbe. Ott néhai apja, *Berliner Fülöp* sírjára ült le s egy *Browning-féle* revolverrel jobb halántékra lötte magát. A golyó azonnal kioltotta életét.

Biróné a tegnap esti nagymarosi vonattal hiába várta férjét. *Biró* már akkor elindult az édesapja sírjához. Az asszony rosszat sejtett, öt év óta minden nyáron Nagymaroson laknak, de még elő nem fordult, hogy a férj minden tudósítás nélkül elmaradjon. Az első kora reggeli vonattal bejött *Biróné* a fővárosba és a pályaudvarról egyenesen dr. *Vadász Manó* ügyvéd lakására hajtatott. Dr. *Vadász* a bankigazgató legbizalmasabb barátja volt. Az ügyvéd a kétségbeesett asszonnyal rögtön a rendőrségre sietett, ahol reggel nyolcz óráig várakoztak. Ekkor jött a hivatalos jelentés. *Biróné*, amikor férje tragédiáját tudtára adták, eszméletlenül esett össze. *Biróné*, leánykori nevén *Weisz Malvin*, tekintélyes budapesti családból való.

Az öngyilkos a feleségéhez intézett levelében bejelentette a feleségének, hogy idegbaja miatt válik meg az élettől, félelemből, sok átvirrasztott éjszaka után, remegve, hogy nem lesz bátorosága hozzá. A végén megható sorokban bucsuzik feleségétől, akinek megköszöni, hogy hatéves házasságuk alatt igaz szeretettel, jó türelmes volt hozzá. Kéri, hogy ötéves kis lányát most már kétszeresen szeresse, ő helyette is. Öreg édesanyjának, aki a családdal együtt nyaral Nagymaroson, nem üzen semmit, de kéri a feleségét, ameddig lehet, tartásák titokban előtte a fia halála hírét.

Az öngyilkos családja kérte a rendőrséget, hogy a holttestet ne boncolják fel, mert a rendőri vizsgálat amugy is megállapította a kétségtelen öngyilkosságot.

TÁVIRATOK.

A török nagyvezér látogatása.

Konstantinápoly, augusztus 4. Hakký Basa nagyvezér meg fogja látogatni Belgrádot és Szófiát is. Az utazás czélja informálás és a szerb-török-bolgár viszony javítása.

Argentina elnökének utazása.

Boulogne sur Mer, augusztus 4. Saenz Pena, Argentina köztársasági elnöke ma Rio de Janeiroba indult.

Egyiptom függetlensége.

Brüsszel, augusztus 4. Az egyiptomi nacionalista párt szeptemberben kongresszust akar tartani Brüsszelben és a terv az, hogy ezen a kongresszuson proklamálni fogják Egyiptom függetlenségét. Anglia azon iparkodik, hogy a bégia hatóságok tiltsák be az egyiptomi kongresszust.

Az olasz határincizidensek.

Róma, augusztus 4. A jövő hetekben osztrák-magyar-olasz vegyes bizottság fog összeülni Bécsben, hogy megállapítsa azokat az eljárási szabályokat, amelyeket a hatóságok a határon követni tartoznak, tekintettel a gyakran ismétlődő határsértésekre.

Bosnyák kivándoroltak visszatérése.

Belgrád, augusztus 4. Ma hetven bosnyák török kivándorló Belgrádon át visszatért Boszniába, mert nem tudtak megélni Törökországban, miért is számos honfitársuk követni fogja példájukat.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárulata.

Newyork:		aug. 4.	aug. 3.	aug. 2.
Buza	helyben	107 $\frac{3}{4}$	107 $\frac{3}{4}$	107 $\frac{3}{4}$
	szepemberre	107 $\frac{3}{4}$	107 $\frac{3}{4}$	106 $\frac{3}{4}$
	decemberre	110 $\frac{7}{8}$	109 $\frac{3}{4}$	105 $\frac{3}{4}$
Tengeri	szepemberre	71 $\frac{1}{4}$	70 $\frac{3}{4}$	70 $\frac{3}{4}$
Chikágó:				
Buza	szepemberre	102 $\frac{3}{4}$	101 $\frac{3}{4}$	100 $\frac{3}{4}$
	decemberre	105	104 $\frac{3}{4}$	103 $\frac{3}{4}$
Tengeri	szepemberre	62 $\frac{3}{4}$	62 $\frac{1}{4}$	62 $\frac{1}{4}$

Newyork, augusztus 4. Gyapot Newyorkban, helyben 15.45 (14.45). Gyapot szepemberre 14.35 (14.35). Gyapot novemberre 14.54 (13.74). Gyapot New-Orleansban helyben 14 $\frac{1}{2}$ (14 $\frac{1}{4}$). Petroleum

Stand white New-Forkban 7.65 (7.65). Petroleum Stand white Philadelphában 7.65 (7.65). Petroleum Refined in Cases 10.05 (10.05). Petroleum Credit Blancos at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 12.— (12.10). Zsir Rohe és Brothers 12.45 (12.45).

Chicago, augusztus 4. (Zárlat.) Zsir szepemberre 11.62 (11.70), októberre 11.50 (11.57), szalonna short clear 11.87 (11.87), sertésus októberre — (20.75).

A török kölesön

Konstantinápoly, augusztus 4. Jól értesült kölek azt mondják, hogy a pénzügyminiszternek kölcsönügylet kötésére irányuló törekvése nehézségekkel találkozik, különösen mert a párisi pénzügyi körök különösebb garanciát kívánnak. Holott Dzsavid bey pénzügyminiszter csakis az általános állami bevételek biztosítékát ajánlotta fel. Más hírek szerint a tárgyalásokat újból megindította és legközelebb Berlinbe megy, hol egyúttal a két pánczélos hajó kifizetésének módozatait fogja megbeszélni.

UIDONSÁGOK.

Menetelési rejtélyek.

* * *

Annyi sok mindenféle rejtély van a világon, hogy százezer generáció sem volna elégséges arra, hogy csak egy részüket is megfejtse. Bizonyára nem térek el az igazságtól, ha azt állítom, hogy majdnem minden rejtély, ami bennünket körülvesz. „A tűzszögekkel kivert égboltozat”, mint Shakespeare mondja, egyike a legnagyobbaknak. Hol a központja? Hol a vége? S a vég után, ha van, mi következik? S az élet, a maga csodás megnyilatkozásaiban, az a bámulatos meguevezhetlen erő, mely az élet fentartója: miben gyökerezik a lényege? Mily csodás rejtély az, hogy egyunkban világosság van? Mily összefüggés van a világtetek között? Mi a villamoserő lényege? És ha a természet adott elegendő levegőt és vizet ingyen, miért kell minden élő lénynek megviaskodni az élelemért? Igazán: találat mondott Heine, amikor így kiáltott fel: „Csoda, hogy az emberek nem csodálkoznak mindig!”

S ha már annyi megfejthetetlen rejtély van a világon és a mi világunkon túl, az emberek nem szünnék meg gondoskodni a rejtélyek szaporulatáról. — A meglevő rejtélyeken kívül csinálnak újakat. Egyrésztükön érdemes törni a fejünket; másrésztükön nem. De ez utóbbi azt nem zárja ki, hogy a rejtély mégis rejtély maradjon.

Hogy példát is hozzak fel: nem tudom megfejteni, hogy mire jök általában és mire jök speczialisan béke idejében azok a katonai mezejgyakorlatok amelyek együtt járnak annyi, meg annyi ember (precíz számadatok nem állnak rendelkezésünkre) halálával vagy megbetegedésével? Mire jó az, amikor harmadzat fokos forrásban úgy meghajtják a legénységet, hogy legalább feleresze kidől és bizonyos százalék meghal, vagy megtöbolyodik. Legfőbb statisztikát csinálnak másnap, hogy hány ember bírta a menetet, hány nem.

Hát aztán? Következik ebből a statisztikából valami? Akárhányan dülnek is ki béke idején, vajjon háboru esetén kevésbé hajtják meg a legénységet, ha szükség van rá, mikor az ellenség szorongat? Akár menetedzett a legénység háboruban, akár nem: bizony megy az, ha az ellenséget keresi, vagy ha az ellenség kergeti.

Nem megyek el addig, hogy azt állítsam, hogy harezdedzetté nem kell tenni a hadsereget béke idején. Am tanítsák meg a fegyverfogásokra és egyéb szükséges dolgokra. Tanítsák meg a katonai menetelésre is, de nem úgy, hogy feleresze a menetelő csapatnak nyomorulttá lesz. Szeretném, ha valaki megmagyarázná, mire jó, vagy mire szolgál például a szárnny emlékeztető bileki halálos menet, vagy hogy a hadsereg, mely szervezetének válik üdvére, dicsőségére, előnyére, vagy hasznára a pilliscsabai menet, mely a bilekinek pendentje volt s melyről lapunk legutóbbi számában megemlékez-

tünk? Még akkor is elítélendő és haszontalan emberkinzás volna, ha mához három hónapra háboru törne ki. Mert a nyomorékká lett katonákat akkor sem lehetne használni.

Azonkívül pedig a mi fiaink azok, akiket ekképpen nyomorítanak meg a hadseregben az esztelen menetelésükkel. A mi véreink válnak gyomorékokká, vagy legalább is betegek. A mi véreink szenvednek ottan. Hát csak van egy kis beleszólásunk az eféle tébolyokba, ha azok minden képzelhető arányokon túl nőnek. Azonkívül még a parancsnoknak sem válik dicsőségére, ha ilyen menetgyakorlatnak ennyi, meg ennyi sebesültje, halottja, vagy nyomorékja van.

Ha az ilyen menetelési rejtély fölvetődik, megkísérlem a rejtély megfejtését is. Nem hinném, hogy tévedek, amikor azt állítom, hogy a rejtély megoldása a „czopf“-hoz való ragaszkodásban keresendő. A japánok, amikor kinyitották az értelmük, a hadseregben levágatták a „czopfot“. A mi hadseregünkben mind tovább és hosszabbra növesztik azt. Ez a „czopf“ azt diktálja, hogy az embereket a végsőkig kell kimeríteni. Csoda-e, ha akadnak, akik a végsőnél is tulmennek?

És végül azt kérdezem: nem következett-e még be az idő arra, hogy ezt a hadseregbeli „czopf“-ot levágják? Talán a mi hadseregünk akkor éppen olyan eredményt érne el így háboru esetén, mint a japáni.

Mert ha például minden legényt megtanítanánk arra, hogy kell legjobban eligazodni a katonai térképen, az kiszámíthatatlanul többet érne, mint száz esztelenéig vitt katonai menetelés.

(1.)

NAPIREND. Naptár: péntek, augusztus 5. — Róm. kath.: Havi. B. Assz. — Prot.: Ozvald. — Görög-ország: július 23. Fokasz. vt. — Zsidó: Thamusz 29. — A nap kel reggel 4 óra 42 perczkor, nyugszik este 7 óra 29 perczkor. — A hold kel reggel 4 óra 30 perczkor, nyugszik este 8 óra 7 perczkor.

A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órákor. A földművelésügyi miniszter fogad délután 4 óra. A kereskedelmiügyi államtitkár fogad délelőtt 12—2 óráig.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órákor.

Petőfi-ház (erekllymuzeum) Bajza-utca 21. szám. Nyitva 10—1-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Nemzeti Szalon svájci kiállítása. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Művészeti nyári képvására (Váci-utca 9.) Nyitva 10—1-ig és 3—6-ig. Belépődíj 40 fillér. — A Könyves Kálmán nyári kiállítása (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva hétköznap 9—6 óráig. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér 1. szám.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Házipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1. szám.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum régi-égtára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum 3—6-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képesarnok 10-től fél 1-ig. — A Közlekedési Múzeum 2—6-ig. — Az Aquineumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—2-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig.

— A román királyné meggyógyult. Erzsébet román királyné, aki hónapokig nagybeteg volt, mint Sinajából jelentik, teljesen meggyógyult és napok óta hosszabb sétákat tesz a királyi lakparkjában.

— A miniszterelnök Osztdében. Gróf Kluen-Héderváry Károly miniszterelnök a képviselőház nyári szünete alatt két hetet Osztdében fog tölteni.

— A szerb király ücsse Belgárdban. Kara-gyorgyevics Arzen herceg a napokban Bad am Hallba utazik, ahol találkozni fog fiával, Pál herceggel, akivel együtt aztán Biegrádba utaznak, a szerb király látogatására.

— Tisza István Pöstyénben. Gróf Tisza István ma délután nejevel együtt Tátrafüredről Pöstyénben érkezett. Tisza István hosszabb ideig marad Pöstyénben, ahol kurát fog tartani.

— Kanovics püspök emlékezete. Kanovics Béla Mór ez. püspök, jászvárosi apátplebános halálának mai évfordulóján Kriszán Mihály pápai kamarás, jelenlegi apátplebános ünnepélyes gyászmisét mondott a jászvárosi plébánia-templomban. Kriszán tudvalevőleg 26 évig mint káplán működött a népszerű püspök-plebános oldala mellett. A gyászistentiszteleten jelen voltak az elhunyt itt lakó rokonai és sok hívő.

— Vilma királyné férjének a balesete. Hágában Henrik herceg, a királyné férje, leesett kerékpárjáról és kulcsontját törte. A királyné e miatt elhalasztotta brüsszeli látogatását.

— Szobrot Edvárd királynak. Londonból jelentik, hogy Asquith miniszterelnök átirt a lord-majornak, London polgármesterének és felszólította, hogy VII. Edvárd érdemei elismeréséért szobrot állítsanak neki. A lordmajor azt válaszolta, hogy már gondoskodott róla, hogy szoborbizottság alakuljon Edvárd király emléksobrának felállítására.

— A stockholmi békekongresszus. A stockholmi nemzetközi békekongresszus résztvevőinek tiszteletére tegnap délután a királyi palotában kihallgatás volt, melyre mintegy hatszázan jelentek meg. A király helyett Károly herceg fogadta a kongresszus tagjait. A hercegnék a kongresszus számos tagját bemutatták, akikkel hosszasan elbeszélgetett.

A nemzetközi békekongresszus mai ülésén Oroszország és Japán viszonya ügyében határozatot fogadtak el, mely örömmel üdvözi a legutóbbi orosz-japán egyezményt, amely más konvencziókkal egyetemben a két birodalom békés baráti viszonyát megszilárdítja és lehetőséget nyújt arra nézve, hogy a jövőben is netalán félreértések elkerültesenek. Elfogadtak egy Finnországra vonatkozó határozatot is, amely élénk sajnálkozását fejezi ki, hogy az orosz birodalmi дума és kormány a finn nemzet hozzájárulása nélkül tett intézkedéseket. A kongresszus reméli, hogy az orosz nép megismerve érdekeit s az egész civilizált világ kívánságait, nem vonakodik Oroszország és Finnország viszonyát a kölcsönös jogok teljes tiszteletbentartásával rendezni. A határozat felett az orosz delegátusok nem szavaztak.

— Dr. Katona Lajos halála. Dr. Katona Lajosnak, a váratlanul elhunyt egyetemi tanárnak holtteste még mindig az új Szent János-kórház halottasházában fekszik. A tudós tanár özvegye nem tartózkodott Budapesten, hanem Lovrenában üdült és ott érte őt a lesújtó távirat. Rögtön vonatraült és ma délelőtt megérkezett. A pályaudvarról egyenesen a kórházba hajtatott, ahol férje holttestéhez vezették. Szivettépő jelenet volt a viszontlátás és az özvegy hosszú ideig hullatta a gyász és fájdalom könnyeit elhunyt férje holttesténél. Megtette az intézkedéseket a temetésre vonatkozólag. A holttestet díszes koporsóba tették és a kerepesi temető halottasházában ravatalra helyezték. Temetése holnap, pénteken délután négy órákor lesz a Kerepesi-úti temető halottasházából. Az elhunytat özvegyén és egyetlen leányán kívül nagy és előkelő rokonság gyászolja.

— Orth János végrendelete. Bécsből jelentik: A holtánnyilváníti eljárás Orth János ügyében a főudvarmesteri hivatalnál a maga törvényes formái között folyik; a jelentkezési határidő eltelte után történhetik majd meg a holtánnyilváníti. Ezután kerül majd a sor Orth János hátrahagyott följegyzéseire és a hagyatékna a végrendelet szerint való felosztására. Ez a végrendelet, amelyet Orth János utazásának megkezdése előtt tett, felbontatlanul, lepecsételtén Haberle lovag a főherceggel volt ügyése birtokában van. Tartalmából semmi sem került nyilvánosságra, mégis vannak olyan körülmények, amelyekből arra következtetnek, hogy a négy millió koronára becsült hagyatékot az eltűnt Orth Jánosnak Mallorca szigetén élő testvére, Szalvator Lajos főherceg fogja örökölni.

— Novelli esküvője. Riminiben a legnagyobb csöndben volt ma Ermete Novelli esküvője Giannini Olga színésznővel. Tudvalevőleg Novelli első felesége, akitől elváltan élt, csak néhány nap előtt halt meg.

— A herceg diszindulója. Henrik porosz herceg diszindulót komponált az első tengerészeti hadosztály számára.

— Szerb hadgyakorlatok. A szerb hadsereg őszi nagy hadgyakorlatainak nagyszámu tartalékos csapat is részt vesz. A hadgyakorlatok színhelye nincs még megállapítva. Az angol, orosz, olasz és francia idei nagy hadgyakorlatokra a szerb hadügyi kormány már megkapta a meghívást és már ki is jelölte a szerb tiszteket, kik a nevezett hadgyakorlatokra elutaznak.

— Miniszterek utai. Lukács László pénzügyminiszter ma reggel hazaérkezett Tátralomniczról. — Hazai Samu honvédelmi miniszter holnap reggel három heti kurára Karlsbadba utazik. — Gróf Zichy János kultuszminiszter ma reggel Bécsbe érkezett.

— A hamburgi sakkverseny. Hamburgból jelentik: A mai tizenötödik fordulón Niemzowits újabb vereséget szenvedett Schlechter ellen, Spielmann nyert Speyer ellen, Teichmann legyőzte Salvét, dr. Tarrasch nyert Dus-Chotimirski ellen, Alechin győzött dr. Tartakower ellen, Marshall nyert John ellen és Köhnlein legyőzte Leonhardtot. A függő játszma közül Yates első győzelmét aratta dr. Tarrasch ellen, aki viszont John ellen nyert. Köhnlein megnyerte játszmaját Dus-Chotimirski ellen, míg a Marshall—Duras játszma remis lett. A verseny jelenlegi állása: Schlechter 10½ (1), Niemzowits 9½, Spielmann 9, Teichmann 8½ (1), Duras 8 (2), Marshall 8, dr. Tarrasch 7½, Dus-Chotimirski, Forgács 7, Alechin 6½ (1), Köhnlein 6½, Tartakower 6, Leonhardt 5½ (1), Salvo 5½, John, Speyer 4½, Yates 2.

A tizenhatodik, utolsó előtti forduló párosítása a következő:

Dr. Tartakower—Yates, Marshall—Alechin, Salvo—John, Schlechter—Teichmann, Speyer—Duras, Köhnlein—Spielmann, Dus-Chotimirski—Leonhardt, dr. Tarrasch—Forgács. Niemzowits szabadnapos.

— Egy angol művész halála. Limley Lambourne, a londoni híres festőművész, hatvanhat éves korában meghalt. Nevét a Punchban megjelent rajzai tették híressé s egyben ezek a rajzok lendítették fel a Punchot.

— Belgium nem adja ki a politikai bűnösöket. Konstantinápolyból jelentik, hogy több ember, akik Rodoszbán a haditörvényszék elítélt, egy belga gőzösre menekült. Belgia részéről kiadatásukat azzal a megokolással tagadják meg, hogy politikai bűnösökről van szó.

— A rákosfalvi gyermekek repülőgépei. A rákosfalvi gyermekcsereg a közelmúltban rendezett nagy repülőverseny hatása alatt aeroklubba egyesült, melynek első nyilvános szereplése, hogy a rákosfalvai „Zöldike“ nagyvendéglő termében repülőgép-modellkiállítást rendezett. Oly sikerült kis repülőgép-modelleket állítottak ki, hogy azt bárki élvezettel nézheti meg. Érdekös, hogy a gyermekek mindegyike más-más ötlettel sparkodott eredeti modellt alkotni és van köztük olyan is, melynek csavarkerek-szerkezetét és szárnykormány-részt szabadalmaztatták is. A kiállítók között a következők szerepelnek: Makay Ferencz saját tervezetű biplánjával, Horváth Sándor, Voisine-biplánt csinált, Világ István egy monoplánt állított ki, Voigelleitner Ignác pedig maga konstruált egyet, Kunz Árpád, Fliegler Ferencz, Horváth Tibor, Kreis Mihály, Warner Béla és Ehmann Béla saját tervezete monoplánokat állítottak ki. Hirschler Bédög és Novák Antal maguktervezte biplánnal szerepelnek. Végül a Reisinger-testvérek szabadalmazott monoplánja egészíti ki a rendkívül érdekes kiállítást. A gyermekek a kiállításra a magyar aviatikusokat, Székelyt, Zsélyit és Adorjánt is meghívták. A kiállítás nyolcz napig lesz nyitva.

— Vilmos császár és a fényképész. Mikor Vilmos császár legutóbb Swinemündenben tartózkodott és egy ízben sétálni ment a tengerpartira, elébe toppant egy fiatal ember fotografáló masnával és lefényképezte. A császár nem is hederített rá, de mikor egy második felvételt is akart csinálni a fiatal ember, akkor már megharagudott a császár és hátraszólt egy rendőrtisztviselőnek, aki illő távolságban kísérte:

— Vegye el ettől az ifjútól a lemezeket.

A rendőrségre vitték a tolokodó fotografust és ott kiderült, hogy foglalkozására nézve is fényképész.

— Egy bolgár miniszter büncei. A szófiai „Rjees“ című lap levelek reprodukcióit közli, amelyekből kitűnik, hogy Panajotov, a Petkov-kormány volt igazságügyminisztere pénzért pertöréseket eszközölt ki.

— Etruszk-kori leletek. A római Campagnano közelében nagyon érdekes leletek akadtak a napokban. Szőlőkapálás közben a munkások több, értékes etruszk ivócszkózt és egy amforát találtak. A ritka edények a Krisztus előtti negyedik századból valók. Az összes edényeket Rómába vitték a munkások és ott titokban eladták. A rendőrség azonban értesült a dolgról és lefoglalta őket.

— Elpusztult a turini magyar pavillon? Egy augusztus 3-ikáról keltezett milánói sürgöny azt adja hírül, hogy a turini kiállítás magyar pavillonját forgószél és felhőszakadás majdnem egészen tönkretették. A sürgöny szerint az épület kupoláját a szél a Po habjaiba sodorta és onnan hálásták ki. Az egész hír roppant fantasztikusnak látszik annál is inkább, mert ma délig sem a kiállítás magyarországi rendezőbizottságához, sem Tóry és Pogány építészekhez, a pavillon építőihez, sem a kereskedelmi minisztériumhoz a pusztulásról semmi jelentés nem érkezett. A kereskedelmi minisztérium által a pavillon építésének felügyeletével megbízott Török Gyula főmérnök a következőket mondotta az esetről:

— Ma déli két óráig sem a minisztérium, sem az építészek értesítést nem kaptak a balesetről, pedig a vállalkozó D. Borini turini cég már a saját felelősségének a fedezésére is azonnal sürgős jelentést tett volna, ha valamely komolyabb baleset történt volna. Sokkal valószínűbb, hogy félreértésről van szó. Mintegy tíz nappal ezelőtt lenn jártam Turinban, ahol akkor veszedelmes ciklon pusztított, és elvitte a Palais de la mode kupoláját. Lehet, hogy ezzel tévesztik össze a dolgot. Ez annál valószínűbb, mert a magyar pavillon építésével még nem tarthatnak ott, hogy a kupolát elvihetné a szél, mert a kupolánál még nem tartanak. A hét elején kaptam a magyar pavillon építésének fényképét július 25-éről. Kupola még nem is látszik rajta. Hogy nyolcz nap alatt elszülhetett volna, az legalább is valószínűtlen. Magyarországot kár még akkor sem érhetné különben, ha a baleset tényleg megtörtént volna, mert a bizottság még nem vette át a vállalkozótól az épületet.

— Bajok a munkásbiztosító pénztárnál. Ezelőtt hat hónappal az a vád terjedt el a Budapesti Kerületi Munkásbiztosító Pénztárról, hogy ott körülbelül félmillióra menő rendellenességek történtek. Beszéltek, hogy a pénztár a rendelkezésére álló magánalapokat meg nem engedett czélokra fordítja, továbbá, hogy fürdőjegyeket juttat nem pénztári tagoknak is, ezáltal tetemesen megkárosítja a pénztárt. Az Állami Munkásbiztosító Hivatal akkor egy nyilatkozatban megczífolta ezeket a híreket, egyben azonban megbízta Andor Endre osztálytanácsost, az Állami munkásbiztosító bíróját, hogy indítson vizsgálatot ebben az ügyben. A hónapokig tartó vizsgálatról most számol be Andor Endre a kerületi pénztárhoz intézett jelentésében. Ebből a jelentésből részleteket közöl a „Munkaadó” czimű lap mai száma. E közlemény szerint a vizsgálat tényleg kiderítette, hogy a pénztár kezelése körül nagy rendellenességek vannak. A jelentés a gazdálkodást igen felületesnek mondja. Beszámol arról, hogy például a fürdőjegyek körül a vizsgálat és ellenőrzés ideje alatt 21.000 koronával kevesebb kiadás volt, mint ugyanennyi idő alatt a vizsgálat előtt. A jelentés végül figyelmezteti a kerületi pénztárt, hogy ezentul a kiadásoknál és általában a pénztár anyagi ügyeinél nagyobb óvatossággal járjon el, mint eddig.

— Magyar aviatikus körútja. Lipser Lipót párisi magyar motorgyáros vasárnap Santos Dumont-féle Demoiselle monoplánjával fölszállásokat rendez Fiumében a Kvarneró fölött. A tengermentéki fürdőhelyekről külön hajók hozzák a közönséget a fölszállás helyére. Lipser Fiuméből Zágrábba s onnan tizenkét magyar városba, köztük Szegedre, Aradra, Debreczenre, Kassára, Nagyváradra és Pozsonyba készül, hogy fölszállásokat rendezzen.

— A fumei világító-torony. A fumei Baross-kikötő külső hullámgátján az új világítótoronyt most helyezték üzembe. A világítótest husz másodpercenként villámfényt vet, mely kedvező időben öt tengeri mérföldről látható.

— Vidéki hírlapírók közgyűlése Budapesten. A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége szeptember 18-án tartja ezidei évi közgyűlést az Otthonkör helyiségében. A közgyűlés napirendjén szerepel többek között a betegesítő országos szervezése és a külföldi tanulmányi ösztöndíjak ügye.

— A belgiumi játéktérmekek végnapjai. A belga államügyészség nemcsak az ostendei játéktérmekek ellen folytatja az eljárást, hanem Blankenbergben és Spában is közbelépett már a rendőrség, mely számos házkutatást tartott. A bűnügyi vizsgálatot nemcsak a játéktérmekek tulajdonosai, hanem a játékosok ellen is megindították.

— Érdekes repülések. Párisból jelentik: Lindbeintner német aviatikus biplánjával keresztülrepülte az Ardenneket. A kilenczven kilométer utat ötötáz méter magasságban tette meg. Chalonból indult és eredeti szándéka az volt, hogy Párisba repül. — A milánói Corriera della Seranak táviratozása Newyorkból: A Havreből jövő Touraine francia gőzösen ideérkezett Vanimann mérnök, aki Wellmann társaságában meg fogja kísérni az Océánon való átszállást kormányozható léghajón. Ezt a légi utazást a Daily Telegraph és a Newyork Times rendezik. A Havreből Newyorkba való utazás közben Vanimann tanulmányozta a légáramlatokat és éghajlat-változásokat. A léghajót számos gőz fogja kísérni. A léghajót a legközelebbi napokban az Océánie angol gőzös hozza meg. Vanimann szerint a felszállás alkalmatint augusztus 20-ikán lesz. Azt reméli, hogy ebben az időben kedvező lesz az időjárás. Az ut Newyorkból nem csupán az angol partokig, hanem lehetőleg Londonig is fog terjedni s a leszállás lehetőleg ott lesz. A tenger felett 100 méternyi magasan fognak haladni s hat nap alatt remélik megenni az utat. A léghajón a két aviatikuson kívül két gépész, egy távirász s még egy utas lesz. Nyolcz méteres mentőeszközt is visznek magukkal s 30 napra való élelmiszereket.

— Öreg tanítók találkozója. Az esztergomi tanítóképzőnek negyven év előtt oklevelet nyert növendékei július hó 28-án találkozóra gyűltek össze Esztergomban. Megható jelenet volt, mikor az öshajú, nagyrészt 60 éves férfiak könyves szemekkel borultak egymás nyakába. Tizenketten gyűltek össze a negyven év előtt végzett tanítók. Július 28-án a városi plébánia-templomba vonultak és ajtatosan hallgatták a „Te Deumot”. Utána meglátogatták volt tanárukat, a 88 éves Kaán Jánost, akit Jaross Ferencz lévai igazgató-tanító üdvözölt. Az öreg tanár könyve és megható szavakkal köszöntö meg a megistiztetést. Ezután meglátogatták a tanítóképző-intézetet, hol Guszenitz Vilmos jelenlegi közepi igazgató fogadta a veteránokat. Svarba József, aki tanítóból lett a lévai áll. tan. képző rendes tanára, szép beszédben adott kifejezést mindnyájuknak az intézet iránt érzett hálájának és szeretetének. Guszenitz igazgató elismeréssel adózott az öreg tanítók eddigi szorgalmának és eredményes munkálkodásának, továbbá sikeres munkálkodására buzdította őket. A tanítóképző megtekintése után egy küldöttség Schiffer Ferencz apátkanonok egyházmegyei tanfelügyelőnél tisztelt. Vilesek Gyula kismarosi igazgató-tanító üdvözölő beszédét a kanonok meleg szavakkal köszöntö meg. Ezután a bazilika „Bakács”-kapolnában Volgyi István balassagyarmati állami igazgató-tanító mondotta el sajtó szerzeményű szép imáját. — Meglátogatták még Hübschl Sándor volt tanárát is. Végül közös ebéd volt, melyen számos felkészült hangzott el. Innen üdvözölő iratot küldöttek Rómába, Fraknói Vilmos cz. püspöknek, volt tanárunknak s ellátározták, hogy öt év múlva ismét találkoznak. A ritka találkozás megjelentek: Blahó Gyula Érsekújvárról, Jaross Ferencz Léváról, Kőszeghy Ferencz Magyaránáról, Koteles István Sáríró, Miklóssy Imre Kunszigetről, Mahay Gyula Nógrádpatakról, Reszák József Tatatóvárosból, Svarba József Léváról, Vagner János (Palástról), Vilesek Gyula Kismarosról, Vilun József és Volgyi (Wagner) István Balassagyarmatról; mind igazgatók vagy főtanítók.

— Eltűnt osztrák gőzös. Athénból egy távirat jelenti, hogy a Campania osztrák gőzösnak napok előtt kellett volna a pirusi kikötőbe érkeznie, de még ma is hiába várták, míg most híre jött, hogy Hydra sziget mellett csavartörést szenvedett és esonakot küldött a rőkapitánysághoz segítségért. A sziget rőkapitánya Pirusból kért mentőhajót, mire azonban az a helyszínre érkezett, nem találta ott a Campaniát. Azóta az osztrák gőzös eltűnt és félt, hogy szerencsétlenség érte. Ezt a telegramot kissé érthetlenné teszi az a másik Bécsből érkező fölvilágosítás, hogy Campania nevű hajója sem az osztrák Lloydnak, sem az Austre Americana társaságnak, sem az Ungara Croatanak nincsen. Ugy látszik, a görög távirat elferdítette a hajó nevét, vagy pedig nem osztrák hajóról van szó.

— Pusztító árvíz. Saragossából táviratozzák: Huesca mellett egy kis helységben mintegy ötven ház bedől az Ebro egyik oldalesatornájának áradása folytán.

— A nyugtalan Vezuv. A Vezuv tegnap félelmetesen dübörgött és hamut ontott kráteréből. A meteorológiai állomás vezetője azt tapasztalta, hogy ez a jelenség összefügg a legutóbbi földrengésekkel.

— A koleraveszedelem. Sáros vármegye alispánja energikus intézkedéseket tett, hogy az Oroszország felől fenyegető kolerát a vármegye és Galícia határán megelőzzék. Elrendelte, hogy a gyanus idegeneket öt napon át megfigyeljék, a kuktakat és udvarokat tisztán tartassák és hogy a határrendőrség és a csendőrség a határon különös figyelemmel őrkdjék. — A Berliner Localanzeigernek jelentik Konstantinápolyból, hogy Hedzsadban a mekkaí zarándokok közt kiütött a kolera. Néhány ezer zarándok tart most Mekka felé, akik, mikor meglátották a veszedelem híreit, riadtan menekültek szét a szélrőzsa minden irányába és magukkal vitték a járványt. A betegetek otthagyták Hedzsadban, amely most nem egyéb egy nagy halottasházról.

— A párbajellenes Osztrák és Magyar Bank. Már megirtuk, hogy az Osztrák és Magyar Bank szegedi fiókjának két tisztviselője közt lovagias ügy keletkezett. Párbajnak kellett volna lennie, de ezt a bank vezetősége megakadályozta és bocsánatkérésre kényszerítette a sértő felet. Jelentették a lapok azt is, hogy a honvédpáncsnokság vizsgálatot indított, mert az egyik tisztviselő tartalékos hadnagy. A birre vonatkozólag bécsi illetékes helyen ezt jelentették ki: Az eset körülbelül két hónappal ezelőtt történt. A rendőrség tudomást szerzett a készülő párbajról és megakadályozta a párbajt, de ebben semmi része sem volt a bank vezetőségének. A fiók vezetősége elzetesen nem is tett jelentést a dologról a bank vezetőségének. A meghiusult párbaj után azonban a fiók vezetősége a sértő felet arra kényszerítette, hogy a sértettől bocsánatot kérjen, ami meg is történt. Erről az elintézésről a fiók vezetősége jelentést küldött Bécsbe. Az a híresztelés, hogy a honvédpáncsnokság ebben az ügyben a bankhoz átiratot intézett, valótlan.

— Az öngyilkos Ludmann esetéhez. A bécsi penzióban öngyilkossá lett Ludmann Gyula holtteste a bécsi törvényszéki boncoló-intézet jegeskamrájában fekszik kiterítve. Ludmann Gyula altábornagy ma intézkedett fia hazahozatala iránt. Az altábornagy és fia, Ludmann Emil tüzérfőhadnagy, Bécsbe utaztak, hogy a szükséges intézkedéseket megtegyék. Az előkelő családot mély gyászba borította az a revolvergolyó, amely a szerelmes fiatalember életét kioltotta.

— Nagy sikkasztás egy vámhivatalban. A szerb-török határon levő Vranja vámhivatalában nagymérvű sikkasztás nyomára jött a szerb hatóság. A kormány külön kiküldöttje már Vranjába ment, hogy megvizsgálja a visszaéléseket és a hiányt.

— A nyiregyházi szökött huszárok igaza. Már részleteztük azt a kaszárnya-botrányt, melynek következtében egész szakasznyi huszár szökött meg Nyiregyházaról Dubovics őrmester kegyetlenkedése miatt. E szenzációs eset fölül Hazai Samu honvédelmi miniszter ezeket mondotta:

— Közös huszárokról lévén szó, én mint honvédelmi miniszter nem avatkozhatom a dologba. Az ügy elintézése az ezreden kívül a közös hadügy-minisztérium elbirálása alá tartozik. Természetesen figyelemmel kísérem eddig is az eseményeket és figyelemmel kísérem a jövőben is, — különben bizonyos vagyok benne, hogy az ügyet közmegegyezésre fogják elintézni...

A szökött huszárok vallomásáról felvett jegyzőkönyveket egyébként Debraczenből már áttérjesztették a kassai hadbírószághoz. E jegyzőkönyvekből beigazolódott, hogy az őrmester brutálisan bánt a legénységgel: szolgálaton kívül is ütő-verte a husárokat. Dubovics őrmester ügyéről a kassai hadbírószágon ezt mondták egy újságírónak:

— A nyiregyházi huszárok szökése dolgában, mint illetékes hatóság, mi indítottunk vizsgálatot, de az még nincs befejezve. Legközelebb döntés történik Dubovics őrmester megbüntetésére nézve is.

— Házasság. Serbográdi dr. Nikolits Béla m. kir. folyambajózási kapitány Budapestről eljegyezte Sigge Remit, Max Sigge nagykereskedő és neje leányát Magdeburgból.

Stépan Béla kállosemjéni lakos eljegyezte Mansbarth Mariskát Kerekhalomról.

— Vizbefult pénzügyőr. Szalai Péter tizen-nyolcz éves gyoroki születésű pénzügyőr két társával Miskolcra a Sajó folyó katonai uszodájában fürdött. Szalai az elzárt vízből kiuzott a szabad folyóba és ekkor karjaiban gőresöt kapott, mire a partonállók szemeláttára néhány pillanat alatt elmerült. Katonák utána ugrotak és esonakokkal utána eveztek, de már késő volt; Szalai holttestét tíz percz múlva húzták ki a folyóból.

— **A Zeppelin-féle expedíció.** Tromsából jelentik, hogy a *Carmen* jelzőgőzös ma visszatért a Spitzbergákról. Az idő viharos, a tengeren nagy jégáblák usznak, melyek itt-ott összetörölnek. A *Maine* gőzös Port Signe-be érkezett. A fedélzetén mindenki egészséges. A *Phoenix* gőzös a Zeppelin-expedíció tagjaival a sarki jég határáig megy, hogy ott kötött léghajóval felszállást rendezzen. A gőzös ezután a Spitzbergák északi öblében fog kikötni. *Henrik* porosz herceg, aki részt vett a Zeppelin-északsarki expedíciójában, érdekesen nyilatkozott erről a vállalkozásról. Szerinte még hosszú idő fog elmulni, míg arra lehet gondolni, hogy léghajón érjék el az északi sarkot, mert egyelőre a kormányozható léghajók motora nem elég megbízható. Most csak arról lehet beszélni, hogy a Zeppelin-expedíció tapasztalatokat gyűjtsön az arktikus vidéken a jégviszonyok és a széláramlatok felől. Erre való a *Maine* mostani expedíciója, de még legalább egy évtized fog eltelni, míg kormányozható léghajó erre a vakmerő utra vállalkozhatik.

— **Eleven barometer.** Newyork egyik állatkertjében a Bronx Zoological Gardennek érdekes lakója a kék pófajú Nightmare, a mandril családhoz tartozó majom. Az állatkert eme büszkeségének hosszú idő folyamán jól megalapozott tekintélye csak hajszálon mult, hogy jelentékeny csorbát nem szenvedett a minap.

Az állatkert alkalmazottai óvak óta úgy tekintették Nightmare-t, mint csatlakozhatatlan időjóst. Eltérően a levegő tulajdonságait vizsgáló meteorológusoktól, a majomnak nem volt semmi olyan gondosan kidolgozott rendszere, hogy a különböző időjárást színes zászlócskával jelezte volna előre; ellenben az állatkert egyik tisztviselője, Raymond L. Ditmars azt a felfedezést tette, hogy a majom bámulatosan érzékeny az időjárás változataival szemben s az ilyen változásokat saját bőre színének elváltozásával előre szokta jelezni. A mandril valóságban pompázik a különböző színekben; arca kék, feje barna s hozzá vörös orral van megáldva. Ditmars megfigyelése közben rájött, hogy valahányszor ezek a színek elhalványodnak vagy másféle elváltozást szenvednek, mindannyiszor bizonyos változás következik be az időjárásban is. Ditmars alaposan kezdte a dolgot tanulmányozni s erről a kísérletek alapján megfelelő táblázatot állított össze. Ettől kezdve az állatkert alkalmazottai Nightmare jóslása szerint tekintettek az időjárás elé, amint nekik Ditmars a táblázatai alapján megmagyarázta. A minap Ditmars önkéntes föltöt vett észre a mandril veres orrán. Azonnal elővette táblázatait s ki akarta deríteni, mi esoda légköri változás közeledtét jelzi a tüncemény. A táblázat szerint azonban ilyen elváltozást még eddig nem mutatott Nightmare orra. Ditmars végre hosszas tépelődés után arra a következtetésre jutott, hogy a zöld fölt valami hatalmas erejű szélvész, óriás ciklon közeledtét jelzi. Rögtön kiadta a rendeletet az állatkert őreinek, hogy tegyék meg a szükséges előkészületeket a vihar fogadására, a szabadban levő állatokat zárják be stb. A várt ciklon azonban nem jelentkezett s az örök kezdtek bizalmukat veszteni a kék pófajú mandril iránt.

Akad azonban egy jóra való szolga, akinek nem rendült meg a bizalma s aki inkább arra gondolt, hogy Ditmars vonta le helytelenül a maga következtetéseit. Vizsgálódnai kezdett és vizsgálatainak eredménye teljes mértékben helyreállította Nightmare már-már megszűnőben levő reputációját. Kiderült, hogy a majom kettőzét az előző este mázolták be zöldre. A majom a friss festék körül szaglászott s miközben meggyőződést akart szerezni, vajjon a mázólo alapos munkát végzett-e, nagyon közelről találta viharjóslo orrát a frissfestésű ráchoz dugni.

— **A svéd király mint író.** Oszkár svéd király költeményei és szépirodalmi munkái legközelebb nemzeti kiadványok alakjában jelennek meg és magukban foglalják a balladák, szonettek és ódákon kívül, a királynak kevésbé ismert drámai kísérleteit, valamint a német klasszikusokból fordított műveit, így Goethe „Tasso”-ját és Herden „Cid”-jét is. A kiadás egy másik része magában foglalja a tudományos és művészeti értekezéseket, tanulmányokat, a napló- és utijegyzeteket, melyeket a király élete utolsó éveiben kiegészített és amelyek most kerülnek először a nyilvánosság elé.

— **Leforrázott gyermek.** Zalaegerszegről jelentik: A mágosdi pusztán *Komanovics* Jánosné fiatal asszony, kenyérsütés közben magára hagyta két éves gyermekét a pitvarban. A gyermek egy forró vízzel telt nagy fazékba esett játszás közben és megégett. Az anyja ellen gondatlanság miatt vizsgálatot indítottak.

— **Hetvennégyezer munkást kizárnak.** Londonból nagy sztrájkharoz fejleményeit jelentik. Megirtuk, hogy a skót hajógyárak munkásai a mult héten abbahagyták a munkát azért, hogy az akkordberek felemelését kioroszakolják. Az angol hajógyárosok most azzal fenyegetőznek, hogy augusztus 31-én kizárják az összes munkásokat, ha a sztrájkolók ma nem térnek vissza a munkához. Ha megtörténik a kizárás, a kazánkovácsok és hajóépítők szervezetének hetvennégyezer tagját sújtja, de ezenfelül még százezer munkást fog keresetében megakasztani.

Glasgowból jelentik: A munkásszövetség titkára levelet intézett a sztrájkoló hajógyári munkások egyesületeihez, melynek következtében a munkások nagy része ma ismét munkába állott, A helyzet ma már nem oly komoly.

— **Egy aviatikus szörnyhalála.** Valden Károly amerikai aviatikus a minesai (Long Island) repülőversenyterén tegnap, szerencsétlenül járt. 200 méter magasságba emelkedett fel, mikor a motoron hiba esett és a repülőgép iszonyu gyorsasággal lezuhant. Valden szörnyethalt és monoplánja darabokra törtött.

— **Elbogarott fölötté a gyorsvonat.** A régi jámborok azt tartották, hogy a gyermekeknek külön őrzőangyaluk van. Stóosz-fürdő közelében is ilyen csodás eset történt. A Királyháza felől jövő gyorsvonat tegnap keresztülment egy kis pástorfiú, Varga Istvánon, akinek csodálatos veletlen folytán semmi baja sem történt. A kis fiúnak annyi lélekjelenléte volt, hogy meglapult a talpfákon és a vonat keresztülrobogott rajta anélkül, hogy elgázolta volna.

— **Tözsdespekuláció drót nélkül.** Newyorkban az államügyesség letartóztatta az *United Wireless Company* hét igazgatósági tagját. Az a vád ellenük, hogy a társaság dróttalan távirókészülékeit tözsdespekulációkra használták föl. A vizsgálat Wisen igazgatóra, Dipoll alelnökre és a vállalat többi igazgatójára szerfűlött terhelo bizonyítékokat szerzett, hogy saját céljaikra használták ki a dróttalan táviratozást. A letartóztatott igazgatókat magas kaució ellenében szabadlábra logják helyezni.

— **Az összetartó francia vasutasok.** A francia lokomotívvezetők és fűtők szövetségének párisi kongresszusán határozati javaslatot fogadtak el, mely a közös érdekek megóvása végett kimondja szövetségüknek a vasúti munkások szövetségével való szoros és felbonthatatlan szolidaritást. — A mozdonyvezetők és fűtők kongresszusa elhatározta, hogy fenntartja eddigi követeléseit, különösen a nyugdíj- és munkaviszonyok rendezése és a fizetésjavítás tárgyában. A küldöttek ma éjjel a nemzeti szindikátus delegátusaival titkos gyűlést tartanak, hogy megállapítsák azon módokat, amelyek a követelések megvalósítására alkalmasak.

— **Megakadályozott vasuti baleset.** Könnyen végzetessé válható balesetet akadályozott meg *Galgóczy Géza* mozdonyvezető ébersége. Amint a nyugati pályaudvarról a 4108 számú személyvonatot kivette, Rákosrendező felső végénél, ahol a jelző szabad pályát mutatott, észrevette, hogy vele szemben ugyanazon a vágányon egy mozdony közeledik, amely a Rákosrendező felől Pestre indult. Galgóczy Géza mozdonyvezető hirtelen ellengőzt adott és fékezett, úgy, hogy sikerült a vonatot tizenöt lépésnyire a szembejövő lokomotív előtt megállítani. Illyformája baj nem történt.

— **Rablógyilkosság.** Románkécsán az elmúlt éjjel rablók behatoltak *Mityin* Dima házába, Mityint meggyilkolták és kirabolták. A csendőrség a tettecseket nyomozza.

— **Ismeretlen férjhiolttest.** A napokban reggel nyolcz órakor a csepeli homokbánya-rakodónál egy 30—35 év körüli, urias kinézésű, ismeretlen férfi hulláját fogták ki a Dunából. A tetem hét—nyolcz napig lehetett a vízben. A tetem leírása: haja őszes, fekete, arca kerék, duzzadt, szemei szürkék, fogai hiányosak, bajusza őszes, fekete. Ruházata: fekete, rövid posztókabát, mellény és nadrág, fehér ing, melyen „Pető József, Budapest, Baross-utca 103” felirat olvasható, kécsikoszorú fehér vászon alsónadrág, boxbőr cipő gummi sarokkal. A tetemnél egy hajuszkefe, zsebtűkör, egy arany óraláncból maradt töredék-láncszem és egy átfogó vörösréz manchettagomb zöld üvegszem-betéttel volt. Kiltétét még nem állapították meg.

— **Motoros oceánjáró hajó.** A csodás ujitások korszakát éljük. A Hamburg—Amerikai hajóstársaság egy nagy, kilenczezer tonnás gőzöst rendelt meg, amelyet gőzgép helyett *benzinmotorok* hajtának. Az ujitásnak, ha beválik, óriási a jelentősége, mert meg lehet takarítani a sok helyet, amit most a kazánok és a kémények foglalnak el.

— **Bécsben is kevés a kórház.** Nemesak Budapest, de Bécsben is kevés a kórház. Bécsben, pár napja nyomorrákban megbetegedett *Therese Zapetscha* asszony, egy cipész felesége. A hatósági orvos rendeletére kórházba kellett szállítani a beteget. Napokon át cipelték a szerencsétlen asszonyt egyik kórházból a másikba; egyikben sem akarták felvenni, mert a *kórházak túl vannak zsufolva*. Hat napi kálváriajárás után a gyomorrákos asszony tegnap meglalt lakásán. Ez már hatodik eset mostanában Bécsben, hogy szegénysorsu betegek keltő ápolás híján elpusztulnak.

— **Vizbefult talmudisták.** Grünbaum Ignác mátészalkai kereskedő öccse három talmudistársával Hársfalvára ment egy ottan fürdőző rabbi látogatására. A fiatal talmudisták szórakozni akartak és a tavon csónakba ültek, de egyik sem értett a csónak kezeléséhez. A csónak egyszemélyt vesztve, felborult és a négy ember közül csak egyiknek sikerült kijutni, a többi a vízbe fuladt.

— **Ismeretlen indiántörzsek.** A berlini anthropologiai társaságban Nordenskiöld Erland felolvasást tartott a napokban több bolivai indián törzsről. Ezeket az indiánokat ez ideig egyáltalán nem ismerték. A törzsek a délbolivai Rio Pilcomago folyó mentén élnek, choroti és asuszlav a neve közülük két törzsek. Ezek az indiánok egyáltalán semmit se tudnak a fehér faj kulturájáról. Fegyvereik még az ősi kezdetleges védelmi eszközök, a mi fegyvereinket nem ismerik. Főfoglalkozásuk a halászat. Emiatt gyakori is közöttük a háborús-kodás. Ami fölösleges haluk van, azt elcserelik a szomszédos törzsekkel kukoricáért, amiből sört főznek. Inni nagyon szeretik. Bő halfogás után mindig áldomást isznak és tánczolnak. A táncot nagyon kedvelik és azt mindig tiszta, díszes ruhában lejtik, sőt még az arcukat is kifestik ekkor. Arcbőrüket rendszerint ríktó színűre mázólják, a fejüket pedig papagálytollal ékesítik. Érdekes, hogy tánc vagy ivás közben sohasem civakodnak. Nem fordul elő náluk az se, hogy egyik a másiktól valamit eltulajdonítana. A főnöküknek éppen olyan a hatásköre, mint egy családfejének a családjal szemben. A törzs tagjai nagy tisztelettel viseltetnek iránta és neki mindig jut bőségesen minden ételből. Eppen ugy van ez a kuruzslóikkal is. Az asszonyok, mint a legtöbb indián törzsnél, a legszolgáibb munkákat végzik, azonban éppen ezért nagy is a tekintélyük. A gyermekeket sohasé bántják és azoknak nincs más elfoglaltságuk, mint a játék. A halottaikat guggoló helyzetben temetik el, gömbölyű hamvvederben.

— **Dunába fult.** Kálvin János budapesti nőtelen napszámos az összekötő vasuti hid budai oldalánál másodmagával egy csónakkal a pesti oldalra akart átevezni, de az ár a csónakot az uszályokhoz sodorta, felborult és Kálvin a Dunába fult. Hulláját a víz nem hozta fel. Társát a hajósok kimentették. Tetemét keresik.

— **Sikkasztó vinczellér.** Az orosz csendőrtörsváratára folytán nyomozzák *Kupin* János nagyváradi születésű 38 éves, volt határsósti szőlőtelepi felügyelőt, aki több birtokost 3—4000 K elsikkasztásával megkárosított. Miután valószínűleg Pestre jött, itt keresik.

— **Edvárd király-uteza Párisban.** Edvárd angol király, mulatós walesi herceg korában, tudvalevőleg nagyon sokat és szívesen időzött Párisban. Elegáns, divatos egyénisége egy időben szinte egészen hozzátartozott a francia főváros gáláns életéhez. És a párisiak is nagyon szívesen látták körükben a jókedvű, mulatós gentlemant, aki, ha Párisban volt, még király korában is megfélekedett király voltáról és úgy élt, úgy élvezte Párist, mint akármelyik más párisimádó világi. Ezekre emlékeztető, a párisiak most le akarják róni szeretetük adóját a néhai angol király iránt és legközelebb egy új utcát fognak elnevezni Edvárd királyról. Ebben azonban még nem merül ki Páris hálája. Szobrot is állítanak Edvárd királynak. Ott fog állani a hatalmas lovasszobor az Edvárd király-uteza torkolatában.

— **A pincében égtek el.** A eschországi Kru-dimban Korsenik gyarmatárkereskedő két inasgyufával játszott a pincében. A grufától felrobant a benzin, elégett az egész raktár és bennégett a két gondatlan fiu is.

— **A szászrendőrség bandita.** Nagy tiszteletben állott a németországi friedenaui kerület munkásnépe között **Mohr Károly** elaggott asztalosmester, akiről mindenki azt hitte, hogy öreg napjaiban a régen kungorogató keresményéből él. Akinek ügyesbajos dolga akadt, az öreg Mohr bácsihoz fordult, s az volt róla a közhiedelem, hogy százéves is elmúlt. Az utóbbi időben sűrűn fordultak elő rablások, sőt rablógylősségek. Sassnitzban kifosztogatták Vermehren protestáns pap házáat, őt és feleségét meggyilkolták. Kedden Friedenauban kirabolták Rübner magánzót és régebben vakmerő betörést követtek el a berlini hatvanas számú postahivatalban, amikor is az éjjeli szolgálatot teljesítő Ebel postatisztet majd megölték. A kutatások rávezettek, hogy a rablógylősségeket és betöréseket ugyanazok követték el. Nagysokára sikerült kézrekeríteni a tetteseket. Két fiatal suhanc volt, **Kavicsky és Lösche**, munkakerülő kézművesek. Töredelmesen bevallották mindent, de a rablott holmiból semmit sem találtak. Ez gyanút keltett. Nyilvánvalónak látszott, hogy a fiatal gonosztevőknek ezinkostársai vannak. Most tudódott ki a titok. **Az öreg Mohr bácsi, a tisztességes asztalosmester volt a rablóbanda feje.** Lakásán megtalálták a Friedenauban és Sassnitzban zsákmányolt holmikat. Mohr Károlyt letartóztatták.

— **Megszökött elmebeteg.** A nyiregyházi rendőrség értesítése szerint onnan **Nakovics Imre**, 24—26 év körüli adótsízt megfigyelés alatt álló elmebeteggyanus megszökött s Budapestre jött, hogy itt öngyilkosságot kövessen el. Az illető közéleti természetű, barna, szája baloldalt ferde, balszeme állandóan nyitott, fekete szallagos fehér szemkalapot, sötéték kabátot visel.

— **Leszurta a csendőr.** Szombathely mellett, Németzacsöd községben a körmendi csendőrőrszárát, mely Konez József csendőrőrszervezetéből és Magyar István csendőrből állott, tegnap a koresma udvarán igazolásra szolgáltattak fel egy kőborló stájerországi közsöris családot. A német család nem tudta magát irásokkal igazolni, mire a csendőrök elő akarták őket vezetni. Fion József és felesége ellenszökött, mire a csendőrök meg akarták őket bilincselni. Eközben Fion megkapta a csendőr szuronyát és ellenszökött, mire a csendőr Fiont szuronynyával súlyosan megsebesítette. A vizsgálat megindult.

— **A pénzhamisítók.** A marosvásárhelyi rendőrség pénteken egy pénzhamisító banda nyomára jött, mely már régebben folytatja bűnös üzleleit. A betűvisáron ugyanis feltűnt egy oroszul író oláh ember, aki folyton vásárolt és mindenhol ötkoronásokkal fizetett. Az esetet észrevette a piacdon tartózkodó **Révész Vilmos** festő és figyelmeztette a főtéren posztoló rendőrt. A rendőr nyomban megfigyelte és sikerült a pénzhamisítót **Ujlakán**, oroszulai kisgazda személyében letartóztatni. A rendőrség Ujlakán bevallotta, hogy hamis pénzzel vásárolt, beismerte, hogy tagja annak a pénzhamisító bandának, amely Oroszfaluban már évek óta őrzi a pénzhamisítást. Az eljáró rendőrsízt megkérdezte Ujlakántól, hogy honnan szerezte be a pénzhamisító gépet? A bűnös ember előbb szabadkozott, vonakodott, de később bevallotta, hogy a gépet Marosvásárhelyen gyártották. A rendőrség erőlyesen folytatja a nyomozást.

— **Beomlott fal.** Ma délelőtt Óbudán, a Hát-utca 3. számú ház építkezésénél egy kőfal beomlott és maga alá temette **Hoffencich Lipót** 35 éves napszámot, akit társai csak nehezen tudtak a törmelék alól kiszabadítani. **Hoffencich** a fején életveszélyes sérüléseket szenvedett. A Rókus-kórházban ápolják.

— **Pálínkával ölték meg.** Ópalánkán megdöbentő bűneset történt. **Nerics Milán** öt éves fiúcskát az édesanyja rábízta a szomszédasszonyra, hogy amíg ő a mezőről visszatér, vigyázzon rá. A gyermek folyton sirt az anyja után, úgy hogy a szomszédasszonynak az a szerencsétlen gondolata támadt, hogy pálínkával altatja el a gyermeket. Meg is itatott vele vagy három deci erős pálínkát, amitől a kis fiú el is aludt, de másnap iszonyú ki-nok között alkoholemrgézésben meghalt. A csendőrség a szomszédasszonyt letartóztatta.

— **Elgázolások.** Ma reggel a Váci-ut 118. sz. ház előtt **Anders Károly** 18 éves szerelő egy próbautomobillal elgázolta **Brammer Ignác** 16 éves ércöntőtanonozót, akit a Rókus-kórházba vittek. — A Mag-dóna-utca 20. számú ház előtt **Ómüller István** kocsis elütötte kocsijával **Gajdos József** 11 éves iskolásfiút. A Rókus-kórházba vittek.

— **Balesetek az építkezésnél.** A Dorottya-utca 5. számú ház építkezésénél **Furga Vendel** 17 éves napszám az első emeletéről a pincébe esett. Súlyos sérüléseket szenvedett. — A Honvéd-utczában egy építkezésnél **Farkas Vince** 56 éves napszámra egy gerenda zuhant. Életveszélyes sérülésekkel az Irgalmasok-kórházba vittek.

— **Hajszó a tűz után.** Ma este kilenc óra körül biborveres volt Buda felé az ég alja. Azt rebesgették, hogy Budán egész házsorok égnek. S miután erős szél fújt, nagy veszedelmet sejtettek. Kiderült azonban, hogy a tűz Törökbálinton volt, még pedig **Meller Rudolf** uradalmában. A tűzveres szín, mely beborította az eget, nagy felfordulást okozott Budapesten. Percenkig lehetetlen volt az őrszobákkal és a tűzörséggel beszélni. Egymást hajhászták kérdézőkódással, hogy merre van a tűz. Kilenc óra harmincz perczkor a IX. kerületi tűzörség figyelmeztette az I. kerületi tűzörséget. Ez fellármázta a központot. Csakhamar utrakészen toporzóskoltak a lovak a szakaszok előtt. De elindulni nem tudtak, mert nem volt merre. Közben **Bauer Ferenc** a Mátyás templom toronyőre is tüzet jelzett. Végre kiderült, hogy a tűz Törökbálinton van. A 1303-ik számú Bioske felől jövő vonat fűtője mondta el nekünk, hogy **Meller Rudolf** törökbálinti gazdaságában van a tűz. Miután a tűzesetre való tekintettel éjjel is lehetett beszélni Törökbálinttal, beszéltünk Mellerrel magával. Elmondta, hogy a szőrüskertje égett s vagy kétezer korona kára van. Nevetve szólott bele a telefonba, hogy nem hitte volna, hogy az ő kis tüze ennyire rémületle ejtette a fővárost.

— **A véres jeggyűrű.** Tiszapolgár községben **Bukta Péter** bívalyos elvette **Csaba Margit** tiszapolgári hajadon jeggyűrűjét. **Dénes József**, a leány jegyese ezért **Buktát** alaposan elverte. A verekedőknek többen segítségre siettek. **Buktát** és **Székely Istvánt** úgy megverték, hogy mindkettő haldozik.

— **Villamos összeütközés.** Villamos összeütközés történt ma reggel a Salgótarjáni-uton. Két sárga városi kocsis ütközött össze és megrongálód-tak, két utas megsérült. **Házi Lajos** postaaltsízt felszállt a 172. számú villamosra. Amikor **Pesti Sándor** kalauz jegyet akart adni neki, elővette a havi bérletét. A kalauz azt mondta, hogy a bérlet-jegy nem érvényes, mert lejárt. A postás zavarba jött s azzal védekezett, hogy nem tehet róla, ha a társaság nem ujtotta meg a jegyet. A kalauz a bérlet-jegyet elkobozva azt mondta, hogy váltsa meg a szakaszjegyet. **Házi** nem akart jegyet váltani, szó-szót követett s a dolog vége az lett, hogy **Pesti** lecsengette a kocsit, hogy a postást leszállítsa. A kocsis megállott, de ebben a pillanatban megtörtént az összeütközés. Hátul haladt ugyanis a 318-as számú városi kocsis, mely teljes erővel ment neki a 172-ösnek. A két peron teljesen elrongálódott, **Házi Lajos** postás a fején, **Selli Lénárd** hivatalnok a kezén szenvedett súlyos sérülést. A két sebesültet a mentők szállították el. A vizsgálat megindult.

— **Sütét bűn.** Egerből táviratozzák: **Miglész Lászlóné** egri bábaasszonyt a budapesti rendőrség távirati intézkedésre letartóztatták, mert tiltott operációt végzett egy uradalmi tisztviselő feleségén, aki az operáció folytán keletkezett vér-mérgezésben meghalt.

— **Tífusz eset az utcán.** Ma reggel a Borz-utca 8. számú ház előtt eszméletlen állapotban találtak **Tóth Endre** 40 éves napszámot. A mentők tífusz-gyanusnak találták. **Tóth** Endrét a fertőtlenítő intézet a Gellért-kórházba szállították.

— **Együtt halt meg a fiával.** Csibán, marostordamegyei községben megrendítő eset történt. A Nyárad folyóban furdott **Kádár Samu** 13 éves fia, **Viktor**. A fiú örvénybe került, amely elragadta. Kifáltására a közelben levő atyja utána ugrott, de az úr őt is elragadta és mindketten belefulltak a vízbe.

— **Henry-Czirkus.** Az utóbbi napokban uralkodó rekkenő hőség alatt a magyar **Henry-czirkus** négy, hatalmas elefántja — bár akklimatizálódtak az enyhe éghajlathoz, — mégis sokat szenvednek. Eppen ezért a napokban a czirkus a nagy loállományával együtt egy fölfűtött fürdőbe fognak bevezettni és ez nem mindennapi látványosság lesz. Pénteken este **high life** estély az új műsorral, amely valóságos szenzációt fog kelteni. A legutóbbi család- és gyermekelődás szintén telt ház előtt folyt le. A legközelebbi délutáni előadás augusztus 6-án lesz 4 órakor, amelyen felnőttek és gyermekek a helyárat felét fizetik. Nagy meglepetést kelt az igazgatóság jövő hétre a közönségnek. **Henry igazgató** neje, egy törzsgyökere magyar nő első fellépte.

— **Merénylő asztalos.** A rendőrség letartóztatta **Németh Ignác** 30 éves asztalost, aki a Liszt Ferenc-ter 14. számú házába álkulesesal benyitott egy lakásba, ahol az alvó családleány ellen erkölestelen merényletet követett el. A leány lármájára **Németh Ignác** megszurkálta a családét, de a házbeliék elfogták s átadták a rendőrségnek.

— **Pesti lakók bajai.** A háziurak és a bércaszárnnyákat őrző cerbeusaik minden lehető alkalmat megragadnak a rosszul megalkotott budapesti lakbérszabályrendelet kijátszására. A szabályrendelet szerint csak akkor nem szabad emelni a házbért, ha a lakó pontosan fizet. Ezt ők úgy értelmezik, hogy aki a fertály második napján akar fizetni, annak a házbérszorsorások már egész nyugodt lelkiismerettel emelhetik a házbért vagy felmondhatnak neki. A nyomor vámszedői természetesen minden alkalommal élnek is ezzel a törvényes szabadsággal. A Dob-utca 4-ik számú házban is emiatt látadnak most a lakók. A lakbér késedelmes fizetése miatt a házigondnok egyes lakóknak azonnal felmondott, a kislakásoknál pedig nyoczvan koronával emelte a lakbért. Az Elemér-utca 13. számú ház lakói a házmesteri basáskodásnak egy nem éppen azokatlan módját panaszolják. Ebben a házban az a divat, hogy a házmester husz korona borraavlóilletéket vet ki a lakókra a lakás kivételekor. És miután a házmesternek így az az érdeke, hogy a lakók minél sűrűbben változzanak, egyszerűen kiüldözi őket.

— **Öngyilkos körjegyzőségi irnok.** Kedden reggel a Miskolcra Kassára induló vonaton, **Halmaj és Csobád** állomások között **Kovács József**, volt paksi körjegyzőségi irnok, revolverrel mellbelötte magát. A lövés erős dördülésére nagy riadalom támadt a vonaton, mert mindenki azt hitte, hogy a vonat ellen történt merénylet, csakhamar azonban megállapította a vonatkísérő személyzet, hogy a vonat egyik félreeső helyéről jött a lövés hangja. A kalauz nyomban kinyitotta a félreeső hely ajtaját s ott találták a földön gubbasztva, véres mellel **Kovács Józsefet**, aki egy revolverrel melbe lötte magát. A súlyosan sebesült fiatal embert **Kassáig** szállították, ahol az előre értesített mentők kórházban helyezték el. Kihallgatni nem lehetett, mert eszméletlenül fekszik, de zsebében egy koronás betétű 2,649.542. számú postatakarékpénztári könyvet és két levelezőlapot találtak. Az egyik magát a halálba vágyott fiatal embert ábrázolja, a másik egy tájkép s ennek a szövege: „Tek. Majorszky Lajos urnak, Paks. Kívánom, hogy e soraim a legjobb vigasságban és örömben találjanak. **Kovács.**“

— **Párbaj a másnak szánt pofon miatt.** **Csapkay Géza** nyiregyházi tisztviselő ma pisztolypárbajt vívott ifjabb **Kállay András** földbirtokossal, aki őt egy haragosa helyett tévedésből arczúlitotta. A párbajban egyik fél sem sebesült meg. Kibékülés nélkül váltak el az érdekes ellenfelek.

— **Méreg a véreshurkában.** A szászországi **Langenburg és Stublach** városokban olyan nagy a husrágóság, hogy a lakosság hátszámra a legolcsóbb hurkafélékkel táplálkozik. Tegnap ötven ember betegedett meg súlyosan a **véreshurkától**, mérgezési tünetek közt. Egy asszony meghalt, bizonyára nem egyetlen áldozataként a husrágásának.

— **Tolvajok, betörők.** Gönczy László magántisztviselő, L. Bors-utca 19. sz. a. lakásába álkulesesal behatoltak s onnan több ezer korona értékben ékszert loptak el. A lopás idejében Gönczy nem volt Budapesten. — Villamoson menet közben ellopták **Guty Ödön** kétfedelű aranyóráját. Hasonló körülmények között a villamoson ellopták **Kozári Mária** magánzónó egyfedelű remontoir női aranyóráját. — A Bécs—Budapest utvonalon a vonaton ellopták **Belitsh Mária** család sárga bőrtáskáját, duplafedelű aranyóráját s hosszú aranylánczát. — **Fischer Izó** hírlapszolgá kárára a Miksa-utczában ellopták 3132. számú kerékpárját. — **Dr. Holitscher Vilmos** Márk kárára elloptak pénzt és ékszereket.

— **Megint szerepeltek a kóbor cigányok.** A zemplénmegyei Csemernye községből **Gfeller Rudolf** betonmunkás heti keresetét felvéve, **Varanóra** indult. Az uton két cigány követte, akik, amikor **Gfeller** egy dűlőtra tért, megtámadták, pénzt elszedték, összekötözték, a száját ronggyal betömtek és otthagyták az uton. A kifosztott ember 25 óra hosszat hevert az ut porában, míg az arra járók elők kiszabadították. Feljelentése alapján a csendőrség harmadnap elfogta az utonálló cigányokat.

— **Halálozás.** Özv. **Csenkey Pálné** Palásthy Mária 59 éves korában Pozsonyban meghalt. Özevgy **Kozma Ferencz** néhai **Kozma Ferencz** miniszteri tanácsosnak, a modern magyar lötenyésztés megteremtőjének özevgye ma délelőtt a fehérmegyei Baracsán elhunyt. Benne **Peresz Ferencz**, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének vezérigazgatója anyósát gyászolja. Temetése szombaton délután négy órakor lesz Baracsán.

— **Özv. Hoffeld** Henrikné, Csitsmanozay Paula augusztus 1-én életének 70-ik évében rövid szenvedés után elhunyt Budapesten.

— **Sisák Lajos** máv. pályafelügyelő ma 36 éves korában Mezőturon hirtelen meghalt. Az elhunytban **Herzegh Elemér** hírlapíróúrunk sógórát gyászolja.

— **Gress Ágost**, Szepes vármegyei tb. főügyésze életének 69. évében Szepesbélán elhunyt.

Rosenblüth Józsefné, Wind Amália tegnap 74 éves korában meghalt Budapesten. Ma délelőtt temették nagy részvét mellett.

x **Akinek fájós foga van, vagy bármi okból fogorvosi kezelésre szorul, annak legjobban dr. Batizfalvy I. Z. Ki. Egt. tanár, a műtőfogászat és műfogászat szakorvosának Fogorvosi Intézetét ajánlhatjuk. A főváros ezen legelső intézete Károly-körút 3. sz. alatt lett legújabbán áthelyezve, egyenesen a czétra átalakított, a legkötönyebb gépekkel és villanyos készülékekkel ellátott helyiségekbe, melyek lehetővé teszik a fogaknak teljesen fájdalommentesen a nem. v. köz. okt. miniszter is elismerő leiratával tüntette ki e maga nemében páratlan intézetet, melynek technikai osztályában, mint számtalan esetben alkalmunk volt meggyőződni, a természetestől meg nem különböztethető műfogópótlások eszközöltetnek, melyekkel tökéletesen lehet beszélni és rágni. Természetes, hogy minden művelet dr. Batizfalvynak, az ismert szakembernek felügyelete alatt és részben általa is végeztetik, miért is a legteljesebb bizalmat is megérdemli.**

x **Szép a bajusz Hajdusági pedróvel.**

x **Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.**

x **Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

x **Kávóház-megnyitás. Holnap, szombaton délelőtt Zrínyi-utca 16. szám alatt megnyílik újra a közismert Mocca-kávóház, melynek tulajdonosa, Wagner Vilmos ur mindent el fog követni, hogy vendégeinek meglegedését kiérdemlje.**

x **A Jardin de Paris augusztusi műsorával kellemes meglepetést hozott a nyári Budapestnek. Személyesen a műsorral aranyozza be a nagystíli parkulat, amely pótolhatatlan üdülőhelyül szolgál a nyáron át Budapesten tartózkodó előkelő közönségnek. A műsor elejétől végig merőben új. Irók és művészek ezuttal elsőrendű produkálnak. Két magyar bohóság, a fekete zongora és Az utolsó parti (a világhíres Klabriász parti unokája), a harsogó derűség forrása; Kornai Berta édes pikáns chansonokban csillogtatja művészetét, Ferenczy Károly új dalainak nem győző tapsolni a közönség, Kékény Ilona, Poor Lilly, Sajó Géza és a többi magyarok igen tetszettek. A német művészek és művésznők az „El a Jardinba” című öletos revüben lépnek fel s nagy sikere van közöttük Willy Schulhofnak és Anny Wilkensnek. Szencziczó számba megy Nina Barkis táncza, amely csupa művészet és diszkrétortika.**

Mary Kozack.

Páris, július hó végén.

Tavaly nyáron, pár nappal Párisba indulásom előtt, Zichy Mihálynak, a festőnek egy biográfiaja került kezembe, amelyből érdeklődéssel olvastam egyik legnagyobb művésziünk megiehető hányatott pályafutását. Ami azonban legjobban megragadta figyelmemet, az az a fejezet volt, amely a mester egykori tanítványával *Maryval* foglalkozott. Oly bájosan s oly vonzóan volt megrajzolva karaktere, hogy még hetek multával is, mikor a velencei lagúnák föld vízei felett barangoltam vagy Montecarlo pálmái alól gyönyörködtem a Mediterráné kék hullámaiban, még akkor is elem tűnt képzeletemben megalkotott érdekes lénye.

Elképzelhető tehát örömmel, mikor néhány hónap múlva Párisban egy ismerősöm révén meghívtam Mary Eristoff hercegnőhöz. Így hívják ugyanis Zichy egykori tanítványát, aki azonban művészi szerénységéből a Mary Kozack álnévet használja.

Azok a személyek, akiről látatlanul ábrándozni szoktunk, ha megjelennek előttünk a realitásban, rendszeresen csak kiábrándulást szoktak hozni számunkra. Caruso világhódító diadalát elzör hallva, egy pompás, délelég firenzei „galantuomot” képzeltem el magamnak s nem csekély meglepetéssel láttam később portréin egy mászárslégeny ábrázatát; Verlaine „Fétes Galantes”-jait olvasva önkénytelenül is egy szubtilis poéta-képet, ihletteljes, átszellemült arcot vélünk találni s *Carrière* Verlaineje előtt állva rémülettel látnak egy groteszk, ijesztő torz figurát.

Mikor egy téli délután megjelentem Mary Kozack műtermében, egy méltóságjelző asszony előtt találtam magamat, akinek külseje a hódító, nagyvilági hölgyet, arczkifejezése s gyönyörű szeméi pedig az ihletett művészt árulták el. Van ebben a kifejezésben valami, ami megkap az első pillantban s amelyről tudjuk, hogy sosem fogjuk elfelejteni többé.

Művészi karrierje, amely minket magyarokat már csak annál is inkább érdekelt, mert szorosán

össze van fűzve Zichy Mihálynak életével, telve van vonzóbbnál, vonzóbb vonásokkal.

Madame Ettlinger, az orosz czár udvari orvosának felesége állandóan művészek társaságától volt körülveve s ebben a társaságban megálmodta, hogy leányából művészt nevel. Bár az anyák ambíciói nem szoktak mindig jogosak lenni, Mary már öt-hat éves korában bámulatos hajlandóságot mutatott anyja álmainak megvalósítására. Már ebben az időben minden szabad idejét papírral s ceruzával a kezében töltötte el s ha más alma nem volt, hát tankönyveinek margóit rajzolta tele. — Egy napon, mikor Zichy — aki mint a czárok udvari festője, az Ettlinger-háznak bizalmas barátja volt — meglátta az alig tízéves Mary egy rajzát, elragadtatva kiáltott fel:

— Ez a gyermek úgy rajzol, mint egy angyal.

Ettől az időtől fogva azután Mary állandóan olgárt Zichy műtermébe s órákhosszat ült táblája fölé hajolva s hallgatta a mester tanításait, akin mint emberen s mint művészen egyaránt valóságos gyermeki szeretettel csüngött.

Igen jellemző Zichy művészi felfogására s tanításmódjára, hogy első munkaképpen egy halálfejet másoltatott le a fiatal leánynyal, még pedig a részletekből kiindulva s a legnagyobb minuciózítással, az akkori bécsi Waldmüller-féle szigoru művészet-káték előírása szerint. Zichy különben is nagy bámulója volt Waldmüllernek s a tőle tanult s idővel elavult részletek szerint való dolgozásmóddhoz élete végéig kitartással hí maradt.

Néhány akkori divatos pétervári festő, akik közül többen irigyelték Zichy fényes karrierjét, éppen ebbe a tanításmódba kötöttek bele s meggyőzően Mme Ettlinger helytelenységéről, rávették, hogy leányát vegye el Zichytől.

Ezalatt Mary egyénisége s tehetsége bámulatosan kialakult s fejletté lett. Ebből a korból való fényképei egy törekény kis leány testén egy végtelenül kifejezésteljes és érett arcot mutatnak, amelyről leolvasható a kifejlett lélek minden ambíciója s a született művész minden ihlettsége.

Gondolkodásmódja is teljesen harmóniában volt ezzel az érett arczkifejezéssel. Állandóan nagy tervek s ambíciók izgatták s sokszor a kétségbeesés kinozta magát azért, hogy a diadal szesz babárait még nem nyerte el — tizenégy éves korában.

Ekkoriban történt, hogy anyjának elméje elhomályosult s atyja a leányt nagynénjével, Fülkersam baronesszal Németországba küldte utazni. Mary azonban, aki egyszer rajongott Zichyért, nem nyugodott meg addig, amíg atyját rá nem vette arra, hogy visszakérülhessen szeretett mestere mellé. Végül teljesült a fiatal leány óhaja s atyja Zichyhez adta penzióba, aki ez idő szerint Párisban tartózkodott.

Ettől fogva azután együtt dolgoztak Párisban, majd bejárták a délvidéket, Olaszországot s ellátogattak a zalai családi házba is, ahonnan a fiatal leány felejthetetlen emlékeket vitt el magával. Ebben az időben Zichynek elhatározott szándéka volt végleg letelepedni Magyarországon s Zalán már készen várta a virágházból átalakított pompás műterem. A véletlen azonban úgy akarta, hogy egy kedvezőtlen bírálat, — amely azzal vádolta Zichyt, hogy a Lermontov-illusztrációk számára készített kaukázusi rajzait minden helyszínermet nélkül csinálta — arra készítette művészi önértéket, hogy személyesen menjen el a Kaukázusba a népéletet tanulmányozni. Itt azután összekerült néhány régebbi orosz ismerősével s Mihajlovics Miklós nagyherceg esábitó meghívásának nem tudva ellentálni, visszatért Szent-Pétervárra. Hamarosan követte azután oda a zalai műterem gondtal s reménységgekkel összehalmozott berendezése is — hogy többet vissza se térjen.

Ebben az időben Mary — dacára nagy fiatal-ságának — már rendes dolgozó-társa lett a „mester”-nek, ahogy ő nevezte. A nagyhercegek családi képei közül, amelyeket Zichynél megrendeltek, egy jó részt ő festett meg s Zichy állandóan elküldte a maga műveivel Mary munkáit is a különböző kiállításokra. Mary egyénisége azonban ekkor már teljesen megalkotta a maga útját s teljesen önállóan alkotott; Zichy pedig, dacára meglehetősen

zsarnokos természetének, sosem próbálta meg saját művészi felfogását vagy dolgozásmódját reáerőszakolni.

Mary Kozack szubtilis, poétikus lelkű asszony, művésze pedig érdekes és ritka ellentétképpen erős, férfias.

Tájképein naturalista, de olyan naturalista, aki rajong a szépért s akinek alkotásaiban a nyers természet összeolvad a poétikus lélek színes, lírai képzeletével.

Allegórikus sujet-i reálisak, telve vonzó harmóniával, megkapó eszmékkel s gondolatokkal.

Portréiban nyilvánul meg legnagyobb mértékben eredeti művésze s zseniális koncepciója. Az alakok csoportosításában, elhelyezésében sikerült neki elérni valami új, eddig nem ismert *maniére-t*, amely által a figurák póza az első pillanathban meglep, de amely poz tele van kifejezéssel, könnyedséggel s étellel.

Eristoff herceggel kötött házassága után végleg Párisban telepedett meg, ahol a Societé Nationale Szalonjain s néhány privát kiállításon évenként nagyobbítja szubtilis művészetének sikereit, távol hazájától emelve az érdekes orosz művészek diadalát, elismeréssel adózva egyben egykori mesterének, a mi Zichy Mihályunknak.

Havas Zoltán.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Budai Szinkör.** Ma lépett fel harmadszor *Fedák Sári* a Budai Szinkörben. Franczi szerepét játszotta a Varázskeringőben s partnere a szintén vendégszereplő *Király Ernő* volt. A színház ezuttal meglehetősen gyéren volt látogatva s a közönség tapsoló kedve is mintha megcsappant volna kissé. A társulat tagjai közül *Bejcsiné, Latabár* és *Tábori* érdemelnek dicséretet.

(*) **Gróf Leiningen szobra.** Gróf Leiningen vértanu szobrát, melyet Törökbecse számára Ralmi Béla tanár, szobrászművész mintázott, most öntik bronzba. A szobor még a nyár folyamán leleplezésre kerül. Ugyancsak még az idén leleplezik Radnainak három másik szobrát is, még pedig a budapesti Pázmány-szobrot, a pozsonyi Petőfi-szobrot és a szolnoki Damjanich-szobrot.

(*) **Budai Szinkör.** A Budai Nyári Színházban holnap, pénteken lesz az első előadása Földes Imre „A kuruzsló” című társadalmi színművének, amely a Magyar Színházban nagy sikerrel került színre. A címszereplő Terney Lajos lesz, míg a többi főbb szerepeket Bánházy Teréz, Andor Mária, Haraszthy Miczi, Kádass Mariska, Bárdy Gabriella, Virágh, Szeghő, Bérczi, Latabár, Tábori, Oskay és Kövessi játsszák. Az előadást Krescsányi igazgató rendezi.

(*) **Az új Muegyetem falképe.** A királyi József Muegyetem új otthonának egyik legszebb művészi ékessége lesz az a falkép, amelyet Rapsányi Dezső fiatal festőművész, a Beczur-mesteriskola tagja fest a könyvtár olvasó-terme számára. A hatalmas falfestmény feltünteteti az okortól kezdve a legújabb korig a Muegyetem körébe tartozó és a Muegyetemen előadandó tudományok fejlődését, a tudományok legkiválóbb alakjainak ábrázolásával. A falfestmény tervét a képzőművészeti tanács báró Forster Gyula elnökleto alatt legutóbb tartott ülésén tekintette meg és azt minden tekintetben elsőrendű alkotásnak találta. A freskó, melyen száznál több portait lesz, 14 méter hosszú és 8 méter szélesre van tervezve.

(*) **Uj novellás-kötet.** Radó István hírlapíró kollégánk október hóban „Jolán és egyéb elbeszélések” címmel novellás kötetet ad ki, melyre most küldte szét az előfizetési felhívásokat. A könyv ára 2 korona lesz. Előfizetési felhívást küld a szerző (V., Gizella-tér 1.)

FŐVÁROS.

(*) **Az Erzsébet kilátótorony.** Egyes lapok azt írták, hogy gróf *Khuen-Hédervary* Károly miniszterelnök tegnap a lakásminizériák dolgában tárgyalt dr. *Bárczy* István polgármesterrel és dr. *Vasziilovits* János alpolgármesterrel. Ez a hír nem felel meg a ténynek, mert a polgármesterek az Erzsébet királyné kilátó-torony felavatási ünnepélye tárgyában jártak a kormányelnöknel. A Jánoshegyen tudvalevően *Glück Frigyes* kezdeményezésére Er-

zsébet királyné emlékére kilátótornyot építettek, amely már teljesen elkészült. A felavatást országos ünnep keretében akarják megtartani s erre az ünnepélyre a főváros hatósága a királyt és a kormányt is meg akarta hívni. A kormányelnökkel folytatott tárgyalások folyamán megállapították, hogy sem a király, sem pedig a kormány összes tagjai nem vehetnek részt a szeptember 8-ára tervezett ünnepségen. A kormány képviselőiben gróf Zichy János kultuszminiszter fog az országos ünnepélyen megjelenni és beszédet mondani.

(**Segítség.** A tanács ma a Bársony István egyetemi tanár vezetése alatt levő poliklinikának 2000 korona segítséget szavazott meg.

(**A fővárosi kenyérgyár sikere.** A hatósági kenyérgyár első feléve is elmúlt már, még pedig nemcsak nagy erkölcsi, hanem igen figyelemre méltó üzleti eredménnyel is. Az első félévi mérleg ugyanis (1909. augusztus 23-tól 1910. július 30-ig) 32,404 korona 96 fillér nyereséget tüntet föl, ami a gyárba fektetett 611,000 korona tőkének 6.16 százalékos kamatozását jelenti. Ez az eredmény még értékesebb lesz, ha figyelembe vesszük, hogy az első hónapok hozamát a kezdet nehézségei rendszerint erősen befolyásolják.

(**A népszámlálás költségei.** A fővárosi tanácsa az 1910. év végén fogantatott népszámlálás költségeit 192,000 koronában állapította meg és felhívta a pénzügyi osztályt, hogy ennek az összegnek az jövő évi költségvetésbe való felvételéről gondoskodják. Az ez évi költségvetésbe a népszámlálás adatainak előkészítésére 20,000 korona van felvéve.

(**A felülvizsgálatok elmaradása.** Hazai Samu honvédelmi miniszter a következő rendeletet intézte Budapest székesfőváros közönségéhez:

„Az 1909. évi 123.284. sz. a. kelt körrendelettel a magyar korona országainak területére az 1910. évre szervezett állandó vegyes felülvizsgálóbizottság működését a folyó évi augusztus és szeptember hónapokra beszüntetem, mert a folyó évi főszorozás az augusztus 8-ától szeptember hó 30-ig terjedő időszak alatt fog megtartani és így amennyiben ez idő alatt felülvizsgálatok is tartatnának, a sorozó-bizottság katonai tagjainak elvonása által a főszorozás akadálytalan végrehajtása gátlottatnék. Az augusztus és szeptember havi felülvizsgálókra esetleg már beidézett állításkötelesek és megvizsgálandó férfialádtagok a felülvizsgálatok elmaradásáról haladéktalanul értesítendő és az október havi felülvizsgálatra lesznek újból behívandók. Felhívom ezennel a törvényhatóságot, hogy jelen rendeletemet haladéktalanul tegye közzhírré.“

(**Pályázat a jubileumi alapítványi díjra.** A főváros tanácsa elhatározta, hogy a Ferencz József koronázási jubileumi alapítvány az évi díjaira hat heti határidőre pályázatot hirdet.

(**Az omnibusz-körjáratok.** A főváros tanácsa a fővárosi közlekedési vállalatnak a forgalmi igények kielégítése szempontjából megengedte, hogy a körkocsjáratok állomáshelyét a Vigadó-térről a menetjegyiroda elé helyezze át. Együttal tudomásul vette a tanács, hogy a körkocsik részére az országos magyar iparművészeti múzeum előtt is megálló helyet létesítettek, hogy ezzel módot nyújtsanak az idegeneknek a Múzeum megtekintésére.

EGYESÜLETEK.

(—) **F. M. K. E. közgyűlés.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület augusztus 24-én, délelőtt 11 órakor tartja huszonnyolcadik évi rendes közgyűlését Érsekújvár városában. A közgyűlés napirendje a következő: Elnöki megnyitó. Az ügyvezető alelnök beszámolója. Az elnökség évi jelentése és az igazgató-választmány kapcsolatos határozati javaslatai. Az egyesület számadásai és költségvetése. A nyitrai közművelődési ház építési költségeire felveendő 300.000 koronás költségen ügye. Az 1911. évi közgyűlés helyének meghatározása. Indítványok.

(—) **A Budapesti Katolikus Kör** igazgató-választmánya gróf Zichy János elnök vezetésével tartotta július havi rendes ülését. A jegyzőkönyvet báró Gerhazy Ferencz és Saly Dezso táblabíró választmányi tagok hitelesítik. Dr. Zsembery István ügyvéd, ügyvivő-alelnök bejelentése után tárgyalta Hindy Zoltán igazgató előterjesztését, melynek során a kör fehér termékek s a vele összefüggő helyiségeknek teljes tatarozását és átalakítását határozták el. Az ülés végén tudomásul vették 3 új alapító-tag belépését.

TÖRVÉNYSZÉK!

A királyok barátja.

— Szélhámos a tébolydában. —

Kassa, augusztus 4

Kassán két évvel ezelőtt a Fő-utca 115-ös számú házban lakott egy Funk nevű család. Ugyanebbe a házba költözött Girsik András dugandag vidéki földbirtokos is a családjával. A földbirtokos röviddel utóbb meghalt és tetemes vagyonát felesége és gyermekei örökölték. A gyermekek közt volt Girsik Gábor 22 éves fiatalember, akire körülbelül 300.000 korona jutott az örökségből. Ezzel a fiatal Girsikkal csakhamar bizalmas ismeretséget kötött Funk Sándor, a Funk család 18 éves tagja és annyira behízelegte magát az ifjú Girsikkal, hogy szinte elválaszthatlan barátok lettek. Funk egy napon nagyszabású tervvel állott Girsik elé. Titokzatos arccal tudtára adta, hogy ő tulajdonképpen diplomáciai megbízott, akinek őrási bszeköttetése van a legfelsőbb körökben. Többek közt jóbarátságban van Aehrenthal külügyminiszterrel is. Ezekről bécsi tartózkodása alatt megtudta, hogy valahol létezik egy nemzetközi börténybank, amelynek főrendvényesei Ferencz József király, Vilmos német császár és Eduard angol király.

— Aki oly szerencsés — mondotta Funk, — hogy e bank révén játszhatik, az a legrövidebb idő alatt milliommós lesz.

Girsik nagy érdeklődéssel hallgatta Funk előadását és végül megkérte őt, eszközölné ki, hogy ő is játszassék ebben a bankban. Funk ezt megígérte. Látszólag két napon át lótotott-futott, végre közölte Girsikkal, hogy felvették őt a részvényesek közé, de 8000 koronát is kell fizetnie a kassai hadtestparancsnokságnál. Girsik habozás nélkül átadta neki a 8000 koronát. Funk néhány óra múlva visszatért Girsikhez és átadott neki egy pergament-papírra írt nyugtát Mörk tábornagynak aláírásával. A nyugtán, amelyen a hadtestparancsnok igazolja a 8000 korona befizetését, nagy vörös pecsét volt a kétféjű sással és a következő felirással: Kabinet-bank. Azonnal Funk felszólítására Girsiknek még kétszer kellett nagyobb összegeket befizetnie a bankba; mindegyik összegről szabályszerű nyugtát kapott. Néhány héttel utóbb Funk azzal a kijelentéssel lepte meg Girsiket, hogy a királyi elnöklésével Bécsben, a Burgban tanácskozás lesz a bank főemberei között. Meghívta Girsiket, hogy tartson vele, egyuttal közölte, hogy be fogja mutatni a külügyminiszternek. Bécsbe érkezén, a legelső szállodában szálltak meg. Funk a börténybankból előszedett egy vadonatúj diplomata öltönyt és felvette, majd kocsit hozatott és Girsikkal együtt a Burg előhajtott. Itt Girsiket kiszállította a kocsiból, ő maga pedig berobogott a Burg udvarába, természetesen csak azért, hogy a másik kapun ismét kiböngöszön. Azalatt Girsik türelmesen várakozott amíg barátja visszatért. Ettől a pillanattól kezdve Girsik bizalma teljesen megerősödött Funk iránt, aki ezt a bizalmat alaposan kihasználta. A leggyafurttabb ürügyek alatt őrási összegeket csalt ki barátjától.

Hosszu ideig tartott ez a manipuláció, amíg végre Girsik sejteni kezdte, hogy károsaságos szélhámossal van dolga. Szorítani kezdte és feljelentéssel fenyegette meg. A család ekkor töredelmesen bevallotta, hogy becsapta őt. Girsik két heti haladékot adott neki, hogy a kiesett összegeket visszafizesse. Ezalatt Funk családja a szélhámost a Ringerszatóriumba internálta és a fut gondnokság alá helyeztette. Girsik feljelentésére azonban megindult Funk ellen a büntető eljárás család, sikeresítés, magán- és közokirathamisítás büntette miatt. Ez év április havában a büntető törvényszék vádatanácsa dr. Halmi Pál kassai ügyvéd és dr. Vássonvi Vilmos védők indítványára elrendelte, hogy Funk Sándor elmeállapotának megfigyelése végett az országos megfigyelő intézetbe kell szállítani, ami meg is történt. Az orvos véleménye Funkot közveszélyes örültnek nyilvánította. Ennek alapján a kassai törvényszék a minap a büntető eljárást megszüntette és Funk Sándort szabadlábra helyezte. A közigazgatási hatóság e határozat alapján Funkot a kassai kórházban helyezte el, ahol mint közveszélyes örült a további ápolásban fog részesülni.

§ **Molnár József vallomása.** Molnár József postaszolgá, aki a minap az Apaffy-utczában megölte őt gyermekét és öngyilkos kísérletet követett el, az ügyészség fogházában várja az igazságszolgáltatást. A boldogtalan ember a rendőrségen tett vallomásaiban azt mondotta, hogy a maga rettenetes dolgára nem tud visszaemlékezni, mert nagyon elgyengült. A vizsgálóbíró előtt már részletezsebb vallomást tett. Az első vallomás, mely a

rendőrség kórházában történt, a nacionálé felvétele után, így hangzik:

— Borzasztó nagy nyomerban voltunk. Ennek az esztendőnek május havában forgott a fejemben már a gondolat, hogy valami módon a bajon segíteni kell. Eszembe jutott, hogy abból a harminczhárom forintból, amit a postától elsején kapok, még csak valahogy megtudnánk élni, ha gyerekek nem lennének, de rögtön eszembe jutott az is, hogy ha már megvannak: ez olyan nagy fájdalom lenne, ha most elvesztenénk őket, hogy nem bírnám el. Csak együtt kell tehát a halálba mennünk. Az esetre magára most nem bírok visszaemlékezni, mert nagyon elgyengültem.

Második vallomását a vizsgálóbíró előtt tette Molnár. A vizsgálóbíró, nem kutatván az indító okokat s a tett elkövetésére összeható részleteket, magát az esetet mondatta el Molnár Józseffel, azt így vette jegyzőkönyvbe:

— Hétfőn, körülbelül hajnali négy órakor, irtózatoss fejfájással ébredtem fel. Hetekkel ezelőtt már anyagi gondok üldöztek s most is az volt a fejemben. Jóformán magam sem tudom elmondani, hogy mi történt felébredésemtől kezdve. Ugy rémlik, hogy azt mondtam a feleségemnek: vigye el a táskát a postára s mondja meg, hogy ma nem bírok szolgálatba állani. Feleségem el is ment. Nemsokára legkisebb gyermekem, az Anuska, felsikoltott, lehet, hogy álmalban. Felkeltem és megnéztem a gyermekeket. Látna őket, arra gondoltam, hogy ha nem mennék még sem ma a postára, főnököm előtt, aki pontos embernek ismert, oly rossz színben tűnnék fel, hogy ez talán a szolgálatból való elbocsátatásomat is maga után vonná. Arra gondoltam tehát, hogy mégis bemegyek a postára. Minden héten kétszer szoktam borotválkozni, ilyen nap volt ez is. Elővettem borotvát, miután megszappanoztam magamat, borotválkozni kezdtem. A kezem reszkett, mert azt hiszem lázas voltam és véletlenül ugyan, de megvágtam magamat. Mélyen bevágtam a nyakamat, mert igen vértett. Amint a vért láttam, magam sem tudom, milyen érzés fogott meg, arra gondoltam, hogy ezt a keserves életet nem muszáj végig küzdeni, inkább jobb nem tudni semmiről, úgy látszik, az isten sem akarja, hogy én és apró gyermekeim boldoguljunk. A beretvát, amelyet a véletlen vágás után elejtettem, felkaptam s bevágtam most már szándékosan a nyakamba. Éreztem, hogy azért bírok lélegzeni. Erre az asztalon levő konyhakést felkaptam s a szívembe döftem. Ugy látszik, megakadt egy bordán, mert most már nem fáj olyan nagyon. A beretvát erre ismét felkaptam és arra gondoltam, hogy ha én nem élek, akkor igazán senki sem lesz, aki gyermekeimet eltartsa, az ágyakhoz szaladtam s bevágtam a beretvát a nyakukba. Hogy aztán mi történt, nem tudom, a vér a nyakamból is nagyon folyt s csak a kórházban tértem magamhoz. Azt a vallomást, hogy már májusban is foglalkoztam a megöléssel, visszavonom.

A kir. ügyészség most Molnár elmeállapotának megvizsgálását indítványozta s valószínű, hogy ahöz a védő is hozzájárul. Mégis az ügy esküdtzéki tárgyalása az őszi esküdtzéki ülészekre várható.

§ **Peticziós tárgyalások.** Tegnap azt a téves hírt közöltük, hogy a Rakovszky István csornai képviselő ellen benyújtott peticiót a kir. Kuria szeptember 19-én fogja tárgyalni, a Muzslay Gyula nógrádi képviselő ellen beadott kérvényt pedig szeptember 13-án. Ujabb értesülésünk szerint a peticiókat, nevezetesen a Rakovszky István elleni peticiót az I. választási tanács szeptember 13-án, a Muzslay Gyula elleni kérvényt pedig a II. tanács szeptember 20-án fogja tárgyalni.

§ **Candida asszony büne.** Az aquila-i olasz törvényszék előtt tegnap sajátos per tárgyaltak. Egy 32 éves Bernardinetti nevű parasztlányt azzal vádolták, hogy a monokói hercegség követének szép nejét, Candida Sauvage Dauret asszonyt, a Szanta Maria villegiaturában gyilkossági szándékból egy puskaövéssel súlyosan megsebesítette. A tárgyalás folyamán kiderült, hogy az előkelő hölgy a paraszttal nagyon bizalmas viszonyban állott és noha a szép nő a viszonyt csak nemes lelki barátságának minősítette, a vádlott és a tanúk vallomása ennek éppen az ellenkezőjét bizonyították. Bernardinetti kijelentette, hogy azért akarta az urinőt megölni, mert egyszerre két vetélytársára volt féltékeny; a saját testvére, aki a község lelkésze és gyakran zongorázott együtt a nővel, azután pedig egy római urra, aki a nővel a „Tribuna“ hirdetési rovatában folytatott levelezést. A nő, a lelkész és a nő férje határozottan tiltakoztak az aljas vádak ellen, a

kihallgatott tanuk többsége azonban mind Cauda asszony ellen vallottak. Az esküdtek mégis 3 és fél évi börtönrre ítélték Bernardinettit.

§ A türelmetlen örökös. Pataki Kovács György fajsi parasztlégény február 4-én este agyonlőtte Csere András parasztagdát, mert remélte, hogy örökölni fog utána. A csendőrség hamar kézrekerítette a gyilkost, aki megvallotta, hogy nevelőanyja, Karasz Erzsébet már két év óta bujtogatta a gyilkosságra a várandó nagy örökséggel. Karasz Erzsébet pedig konokul tagadott s meg is szüntették ellene a büntető eljárást. A kalocsai esküdtbírósg gyilkosság bűntette miatt az enyhítő kilenczvenkettedik szakasz alkalmazásával életfogytig tartó fegyházra ítélte Pataki-Kovács Györgyöt, akinek semmiségi panaszával ma foglalkozott a Kuria szüneti tanácsa. A legfelsőbb bíróság megsemmisítette az ítéletet s kimondotta, hogy az esküdtbírósg tévedett, mikor az enyhítő szakasz alkalmazásával is örökös rabságot szabott ki s a vádlott büntetését tizenöt évi fegyházra szállította le.

§ Az óvónő becsülete. Két évvel ezelőtt feljelentette a pestmegyei tanfelügyelőségénél Reinhardt Irma visegrádi óvónőt ifj. Abrányi Kornél dr. államvasuti titkár. A följelentés azt állította, hogy az óvónő az iskolában nem tanít, hanem udvarlókka mulat. A közigazgatási bizottság fegyelmi vizsgálatot indított az óvónő ellen s akkor kiderült a leány teljes ártatlansága. Reinhardt Irma most már rágalmaszást és hamis vádért följelentette a titkárt a pestvidéki törvényszéknel, amely azonban áttette az ügyet a szentendrei járásbíróshoz, mert az ügyben Abrányi jóhiszeműsége szemmel láthatólag megállapítható volt. A szentendrei járásbírósg tegnap tartott tárgyalásán ifju. Abrányi Kornél dr. elmondotta, hogy vádját olyan tanuktól hallotta, akik vallomásukat a fegyelmi vizsgálat során esküvel is megerősítették. Mindazáltal és különösen azért, mert a fegyelmi eljárás kiderítette az óvónő teljes ártatlanságát, kötelességének tartja, hogy ünnepiesen bocsánatot kérjen. Reinhardt Irma védője kielégítőnek találta a vádlott nyilatkozatát s a vádat elejtette. Miután ifju. Abrányi Kornél dr. az ezerhatszáz korona ügyvédi és egyéb költség kifizetését magára vállalta, a bíróság a további eljárást megszüntette.

SPORT:

Kottingbrunni versenyek.

— Tizenegyedik nap. —

Ma már nagyon észrevehető volt, hogy vére felé közeledik a meeting, mert az egyes futamokban csak törpe mezőnyök indultak s az volt még a szerencse, hogy oly vad meglepetések, mint az előző napon, nem fordultak elő.

A Semmeringi díj teljesen igazolta azon véleményünket, hogy Icy Wind komoly számításba vehető ellenfél, mert ahogy a Laveno-mén egyszerűen legaloppozta négy ellenfelét, igen magasra értékelhető. Mai futásával beigazolta, hogy a későbbi eseményekben minden egyes alkalommal meg fogja állni helyét, mert most fokozottabban jobb kondícióban van, mint mult évben, midőn legszebb futásait produkálta. A mai nappal egyszerűen nyílt kérdés lett ugy az Erzsébet királyné-díj, mint a St. Leger sorsa, ahol eddig Rascal jóformán számbavehető ellenfél nélkül volt. Péponnet nem mutatott sem többet, sem kevesebbet, mint eddig látott összformái és második helye élénk bizonyíték, hogy Icy Wind van olyan kaliberű ló, mint Rascal. Harmadik Ksiáze Pan lett, de az orosz ló mai futása is csak mérsékelt képességéről tett tanúságot s most már végleg beigazolást nyert, hogy a Császár-díjban csak nagyon szerencsés körülmények között foglalhatta le a második helyet.

A Brühli handicap-ban volt a legnagyobb mezőny: tíz ló. Jó ideig nem tudták a fogadók határozott favoritot találni, míg végre egy hatalmas plunge jött Zeiserl-re istállója részéről, minek következtében sokan voltak, akik szinte „holtbizonyossá” vették az Egyedi-ló győzelmét. Akik nem riadtak vissza attól, hogy Wetter horribilis sulyt visz nyergében és legutóbb mutatott formáit vették mérvadóknak, a Matchbox-mén mellé álltak bizalommal, de a kettőn kívül meglehetősen számú táborra volt Ovidius-nak is. Starttól a czélig igen változatos volt a verseny képe s mint a meetingen majdnem minden handicap, ez is a legizgalmasabb finish után dőlt el Wetter javára, melynek nyer-

gében Janek ma ismét emberfeletti munkát vitt véghez, elvitatván a győzelmet fejhoszszal Zeiserl-től. A harmadik helyet Bella donna foglalta le pehelysulyával, ami szintén elég szép teljesítmény, ha tekintetbe vesszük, hogy gyenge kezű lovasa nem tudta kellő erélylyel vezetni a küzdelemben. Külön meg kell dicsérnünk a handicapper munkáját, ki napról-napra fényes tanujelét adja szakavatottságának s mindenkinek megelégedésére tölti be nehéz feladatát.

A Nyeretlen kétévesek versenye a Dreher-istálló szákmánya lett Zuleika révén. A sötét Gouvernant-kancza ugylászik otthon alapos próbának lett alávetve, mert istállója teljes bizalmát élvezte s mint első favorit lett jegyezve a könyveseknél. Itt bebizonyult, hogy nagyon gyenge lehetett a Helenenthal mezőnye, mert a másodiknak helyezett Radoteur egy pillanatra sem volt veszélyes a győztesre.

A fogadók ma némileg vigasztalódhattak, mert jobbara a favorizált lovak voltak elől s így valami kárpótlásban részesültek a keddi horribilis veszteségeikért.

Részletes eredmény a következő:

I. Háromévesek gátverseny-handicapja. Díj 3000 korona. Táv 2400 méter. 1. Mautner V. 36 fm Hansard 60 kg (Dillon), 2. Zangen I. 36 sk Ordonka 62 és fél kg (Healy), 3. Bamberger I. 36 pk False 61 és fél kg (Csompora). Futottak még: Palkó (Wal-kington), Vacant (Sparkas). Igen könnyen hat hosszszal nyerve, hat hosszszal harmadik. Tot.: 10:49, 20:37, 29.

II. Nyeretlen kétévesek versenye. Díj 3000 korona. Táv 900 méter. 1. Dreher A. sk Zuleika 54 és fél kg (Hewitt), 2. Br. Springer G. pm Radoteur 56 kg (Carlake), 3. Baltazi A. sk Enigma 54 és fél kg (Pretzner). Futottak még: Spezl (Cockeram), Te-gernagy (Miles), Lirnik (Winkfield), Fraulein (Martinkovich). Könnyen másfélhosszszal nyerve, öt hosszszal harmadik. Tot.: 10:34, 20:28, 25, 41.

III. Semmeringi díj. Díj 20.000 korona. Táv 2000 méter. 1. Hg. Hohenlohe-Oehringen 36 pm Icy Wind 52 és fél kg (Baumgartner), 2. Br. Springer G. 36 pm Péponnet 55 kg (Carlake), 3. Hg. Lubomirszki L. 36 pm Ksiáze Pan 52 és fél kg (Winkfield). Futottak még: Ganymede (Krouzil), Fripone (Miles). Biztosan három hosszszal nyerve, hat hosszszal harmadik. Tot.: 10:19, 20:25, 24.

IV. Nyeretlen kétévesek eladó-handicapja. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Mautner V. pk Raemonde 60 kg (Korb), 2. Mr. C. Wood sk San Remo 58 kg (Janek), 3. Gr. Merán J. pm Hubertus II. 59 kg (Carlake). Futottak még: Pas si béte (Pretzner), Jambo (Miles), Akombákom (Hewitt). Erős küzdelem után nyakhosszszal nyerve, másfélhosszszal harmadik. Tot.: 10:59, 20:53, 35.

V. Brühler-handicap. Díj 5000 korona. Táv 1200 méter. 1. Schey V. 46 pm Wetter 60 kg (Janek), 2. Egyedi A. 36 sk Zeiserl 54 kg (Miles), 3. Hg. Lubomirszki Gy. 36 pk Bella donna 45 és fél kg (Peschka). Futottak még: Bánk-bán (Gulyás), Ovidius (Winkfield), Bobálka (Carlake), Trigiv (Krouzil), Isa (Baumgartner), Mikádó (Korb), Gyere rózsám (Guttman). Küzdelem után nyakhosszszal nyerve, két hosszszal harmadik. Tot.: 10:44, 20:31, 32, 44.

VI. Akadályverseny-handicap. Díj 3000 korona. Táv 4000 méter. 1. Gr. Orssich N. 56 sk Tolanda 65 kg (Sparkas), 2. Gr. Forgách I. 46 sk Dsidás 68 kg (Csompora), 3. Gr. Orssich P. 56 pk Petronella 76 kg (Fries). Futottak még: Edómér (Healy), Fityóka (Slinn). Igen könnyen két és félhosszszal nyerve, öt hosszszal harmadik. Tot.: 10:31, 20:38, 34.

VII. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Dávid E. sk Türelm 48 és fél kg (Pretzner), 2. Br. Springer G. pm Orissa 50 kg (Fergusson), 3. Bamberger I. sk Javorinka 50 és fél kg (Cockeram). Futottak még: Garzda (Utrichshofer), Casserole (Peschka). Erős küzdelem után rövid fejhoszszal nyerve, három hosszszal harmadik. Tot.: 10:24, 20:24, 25.

Nyiltér.

Erővel és közléssel nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Udvari raktárhelyiséget,

esetleg

nagy udvari földszintes lakást

azonnali kibérlésre keres

Musica r.-t. zongoralepé

Teréz-kört 1.

KÖZGAZDASÁG.

A husrágaság és a városi hatóságok. A Berlinben székelő német gazdatanács legutóbbi ülésén arról tanácskozott, hogy mit tehetnek a városi hatóságok a husrágaság enyhítésére. Megállapodásukat a következő határozati javaslatban foglalták össze: A városi hatóságok feladata a fogyasztó közönség érdekeit képviselő testületekkel együtt arra törekedni, hogy a hussüzkségletet a hazai hustermeles által biztosítsák. E tekintetben czélt érnek, ha 1. a marhavásári és közvágóhídi intézményeket nem használják fel jól jövedelmező községi vállalként s csak oly díjakat szednek, melyek a fenntartást, a töketörlesztést fedezik s emellett a vidéki husbehozatal elő semmiféle gátat nem vetnek. 2. A szövetkezet uton történő állatértékesítést mindenképen előmozdítják, hogy a drágítólag ható, felesleges állatközvetítő kereskedelem teljesen kikapcsoltsassék. 3. Nagy tökével rendelkező vásárpénztárt állítanak fel, hogy a mészárosokat az állatkereskedőktől függetlenítsék. 4. Kifogástalan árjegyzésről (élősuly és vágósuly) s ennek gyors nyilvánosságra hozataláról gondoskodnak. 5. A mészáros és hentesüzletek bolti árait állandóan ellenőrzik s közzéteszik. 6. Községi szövetkezeti hízaló telepeket állítanak fel, hol a gazdák által beállított állatok, a városi üzemek hulladékaival (vágóhídi vér, csont, gypmesteri husliszt, piaci zöldség, hulladék, stb.) hízalhatók. 7. A hus piaci árúsításának teljes beszüntetése. (T. i. Bajorországban azt tapasztalták, hogy ez mindig drágítólag hat.)

Székely háziipari szövettség. Első Székely Háziipari Országos Szövetkezet czímen a székely nép jövőjére és közgazdasági fejlődésére nézve széles perspektívát nyújtó egyesület alakult Székelyudvarhelyen, melynek czéja a népek közgazdasági és népesedési fejlődését előmozdítani, a kivándorlástól visszatartani, lakóhelyén munkásságra és takarékoságra szoktatni. E czél elérhetése végett háziipari tanfolyamokat rendez mindenütt, hol megfelelő számú tagok jelentkeznek és a szükséges előmunkálatok befejezést nyertek. A szövetkezet, melynek kifejtett czéja mélyen belevág nemcsak a székelység, de az egész nemzet gazdasági életébe, czégét és alapszabályait a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknel jegyeztette be. Ingyenes első tanfolyamát ez évi november hó 1-én nyitja meg Székelyudvarhelyen, a szövetkezet székhelyén. Eddig 4000 tagja van, mintegy 50.000 korona jegyzett üzletrészszel és pénztárnoka a postatakarékpénztár.

Hírek az Osztrák-Magyar Bankból. Az Osztrák-Magyar Bank legközelebbi vezérő bizottsági ülését folyó hó 25-én, csütörtökön délelőtt fogja megtartani, amikor Pranger vezértitkár nyári szabadságáról már visszaérkezik. Az Osztrák-Magyar Bank vezetősége elhatározta, hogy budapesti főintézeténél is alkalmaz női tisztviselőket. A banknak bécsi főintézeténél már régebb idő óta is teljesítenek szolgálatot, még pedig teljesen kifogástalanul. Ez birta rá a bank vezetőségét, hogy budapesti főintézetének Kapuit is megnyissa a női alkalmazottak előtt. Az Osztrák-Magyar bank budapesti főintézete eddig összesen hét hölgyet alkalmazott.

A Tisztviselők Takarékpénztárának alapke-emelése. A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára rendkívüli közgyűlést tartott Leypold Kornél királyi tanácsos, kir. pénzügyigazgató elnöklése mellett. A jegyzőkönyvet dr. Fleischmann Illés ügyész vezette. Keleti Lajos vezérigazgató terjesztette elő az igazgatóság jelentését, amely szerint a kibocsátott 70.000 darab 25 koronás névértékű részvény teljesen befizettetett, azonkívül további 20.000 darab részvényre történt tuljegyzés. Ugy ennek, valamint a naponként jelentkező megrendeléseknek az igazgatóság csakis újabb részvények kibocsátása esetén felelhet meg. Minthogy ez a kívánság ugyszólván a magyar tisztviselői Kar közös aspirációja, a további részvények kibocsátása elkerülhetetlen. Indítványozza, hogy az újabb kétmillió korona értékű részvények darabonként 250 K névértékben 268 koronás árfolyamon hozásának forgalomba. A közgyűlés elfogadta az indítványt. A vezérigazgató bemutatta továbbá az 1910-iki félévi mérleget, mely szerint az igazgatóság csaknem kizárólag a jelzálogüzletet kultiválta s ez az építési ipar és ingatlanforgalom fellendülése folytán rendkívül kedvező üzleteredményt, a részvénytőkének 12 és fél százalékos kamatozását eredményezte, a tartaléklapnak 50.000 koronás

dotációján kívül. A közgyűlés *Tabódy József* és kir. kamarás, miniszteri tanácsos indítványára az igazgatóságnak, felügyelőbizottságnak és vezérigazgatónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A jegybank hatszázmillió adómentes bankjegykontingenst követel. A jegybanknak a júliusi ultimó alatt 82 millió adóköteles bankjegyvorgalma volt s ez az adóköteles bankjegyvorgalom csak a hó harmadik hetében fog eltűnni. A belvárosi pénzpiacra mozgalmas időknek nézünk előre s az őszi hónapok alatt az élénk forgalom bizonyára a pénzpiac feszültségét fogja feloldani. Épp ezért a bank már hosszabb idő óta azzal foglalkozik, hogy a mostani nagyobb forgalom köréit meghaladó bankjegykontingenst biztosítson magának. E végből a mostani banktárgyalások alatt kérni fogja az adómentes bankjegykontingenst 400 millióról 600 millió koronára való felemelését. Ezt a kérelmet a bank azzal indokolja, hogy ebben az esetben módjában fog állni konzervatív kamatpolitikát követni. A bank amúgy is meglehetősen nagy szabadalmak felett rendelkezik, melyekből jelentékeny haszna van a részvényeseknek s a kontingens felemelésével a két kormány csak újabb privilégiumot nyújtana a banknak, anélkül, hogy abból az országnak nagyobb haszna volna. A konzervatív kamatpolitikát a banknál úgy értelmezik, hogy szűkebb időben talán néhány nappal később emelik a bank kamatát, ellenben olyan időkben, amikor igen olcsó a pénz, rendületlenül kitaranak a korábbi kamatláb mellett. Az elmúlt másfél év során a négy százalékos bankkamatláb uralma alatt erre többször volt példa.

A dési gyümölcskiállítás. A Szolnok-Doboka vármegyei Gazdasági Egyesület által október 2-től 9-ig rendezendő gyümölcs-, szőlő-, konyhakerti termény-, virágkertet- és csövestengeri-kiállítás szabályzatát most küldötte szét az egyesület titkársága. A kiállítási tárgyak szeptember 29-től október 1-ig szállítandók be s a bejelentési határidő szeptember 15-ig terjed. A termények után helypénzt nem szednek, ennek ellenében azonban nyilvános árverésen a kiállított gyümölcsöt elárverezik. Bővebb felvilágosítással *Szemmary József* titkár szolgál.

A Részvényesérőfőde közgyűlése. Az Első Magyar Részvényesérőfőde augusztus 4-én tartotta meg a részvényesek élénk részvétele mellett rendkívüli közgyűlését. A közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy a negyven évvel ezelőtt 220,000 hektoliter sör főzésére berendezett s most már 400,000 hektoliteren felül termelő gyár átépítésére még szükséges mintegy négymillió korona költség részben való fedezése céljából 2,000,000 korona erejű elsőbbségi kötvényt bocsájt ki. Ugyancsak egyhangulag határozta el, hogy az elsőbbségi kötvényeket parin 4.7 százalékos évi kamattal, fizetése mellett adja el a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnak. A kötvények három évi egyenlő, sorshuzás által megállapítandó részletekben lesznek visszafizetendők. Végre az alapszabályoknak az elsőbbségi kötvények kibocsájtása által szükségessé vált módosítását szintén egyhangulag fogadta el a közgyűlés.

Az amerikai vaspiac helyzete. Newyorki jelentések szerint a nyersvas gyártása folyó évi július havában 2,142,000 tonnát tett ki a múlt hónap 2,205,000 tonnával és az 1909. évi július havi 2,102,000 tonnával szemben. A kohók heti gyártási képessége folyó évi augusztus 1-én 481,000 tonnát tett ki a múlt évi július elseji 513,000 tonnával szemben. Az acélgyártás nem csökkent ugyan ebben a mérvben, mivel az acélművek vas-készleteiket még nem dolgozták föl. A bessemer acél és bázikus vas felhalmozódása a Mac Ewen völgyben továbbra is tetemesen gyarapodott. Az acéltuszt kohóinak 72 és fél százalékyi üzemképességével dolgozik. Az öntöttvas verő hevíró magatartást tanúsítanak. Ez az árat nyomja. Tízenny dollárnyi ár második számú öntött vasért franko Birmingham nem valami rendkívüli. Kész gyártmányokból legelőnkebben drót van forgalomban. Acéltömbökért 1.40 dollárnyi ár általános, a közeli szállítástól 1.45 dollárnyi árt is kaptak. Készanyagban történt új kitések július hónapban körülbelül 100,000 tonnát tesznek ki.

Pénzközlés városok számára. Hogy a rendelkezésre álló pénzkészleteiket átmenetileg kicsé-
sítsék, egy sereg, 80,000 lakosnál nagyobb város egyezményt létesített. Kással szék-
lyel közvetítő irodát állítottak föl és az egyes

városok azzal közlik, ha esetleg kiadó pénzüik, vagy átmeneti pénzüszükségletük van. Az iroda azután a pénztkereső és pénzkínáló városokat egymással összeköttetésbe hozza. Néhány város közt már létrejött ilyen esere és lényeges kamatmegtérítést eredményezett a pénztkereső városok javára. A közvetítés díjtalan, az igazgatás igen alacsony költségeit a résztvevő városokra egyformán folesztják.

A külföldi gyümölcstermés. A külföldi konzulátusoktól a földművelésügyi minisztériumhoz ezideig a következő jelentések érkeztek be a gyümölcstermési kilátásokról:

Breslau. Tavasszal elég szép gyümölcstermés ígérkezett. Az utóbbi hetekben beállt záporosok és jégerések azonban jelentékenyen csökkentették az eddigi gyümölcstermési kilátásokat. A terület legnagyobb részében most már legfeljebb középtermésre lehet számítani az alma és körtéből, míg a szilva csak igen gyenge termést ígér. — **München.** Az alma és körte virágzása igen kedvező időjárás mellett folyt le és ennek folytán ezen gyümölcsnek terméshozama rendkívül gazdagnak ígérkezik. A csontmagnakban — különösen szilva-félékben — a tavaszi hideg időjárás, illetve a virágzási idő alatt uralkodott hideg és esős idő jelentékeny kárt tett. — **Stettin.** Almából közép, körtéből csekély, szilva és ringlóból csekély, birsalma és dióból szintén csekély, bogysárgyümölcs-félékből pedig jó közep-
termés várható. — **Altona.** Almából jó közép, körtéből gyenge, szilvából és ringlóból közepes, a bogysárgyümölcs-félékből ellenben igen gazdag termés várható. — **Stockholm.** Svédország folyó évi gyümölcstermési kilátásai nagyon kedvezőtlenek, mert a rendkívüli szigorú tél sok kárt okozott a gyümölcsfák éves vesszeiben és rügyeiben. — **Zürich.** Bár a termési kilátások felől teljesen határozott véleményt egyelőre még nem lehet alkotni, mégis az eddigi időjárás után itélve, egész Svájc területén minden gyümölcsfából jó termésre számíthatnak. — **Koppenhága.** Dániában rendkívül gazdag gyümölcstermés ígérkezik, amelynek érese a rég nem tapasztalt kedvező időjárás folytán a rendesnél 2-3 héttel előbbre várható. Dániában a gyümölcstermést csak igen korlátozott terjedelemben üzik és a természet még ezen határok között is csak az ott előállított különleges helyi fajtákra szorítkozik. Ennek fő oka a szűkebb terület nagyobb része, a dus termés dacára is, Magyarországból, Ausztriából, Németországból és Amerikából fog behozatal útján fedeztetni. — **Moskva.** A tél egész Oroszország területén szerfelett enyhe lefolyású volt és ennek folytán az összes gyümölcsfákra is nagyon kedvező voltak az időjárási viszonyok. Ebből kifolyólag rendkívül bőséges gyümölcstermésre számíthatnak. Különösen a Wolga, Moszkvai és Tambov-Penta kerületekben várható az almából igen dus termés.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank felévi mérlege. Magyar Jelzálog-Hitelbank igazgatósága ma tette közzé a bank 1910. évi első félévi mérlegét. Az intézet folytonos fejlődéséről tesz tanúságot a mérleg, amelynek főbb adatait a következőkben ismer-
tetjük:

Bevételek:	
Áthozott nyereség az 1909. évről	741,938.70
Jutalékok a jelzálog- és községi kölcsönüzlethez, nyereségek eladott zálogleveleken és községi kötelezőkön s egyéb nyereségek	1,388,250.12
Kamatjövendelmek	2,153,468.91
Összesen	4,283,657.73
Kiadások:	
Igazgatási és kezelési összes költségek	644,203.24
adók és illetékek	411,559.50
a felügy.-biz. illetményei	9,545.—
Összesen	1,065,307.74
Az 1909. évi nyereségáthozattal együtt a <i>tiszta nyereség</i>	3,218,349.99

Korona, tehát 335,000 koronával több, mint a tavalyi első félévben.

Az 1909. évi nyereségből 741,938 korona 70 fillér nélkül ez a tiszta nyereség 2,476,411 korona 29 fillért tesz és így a tavalyi első félévnek áthozat nélküli 2,347,957 korona 34 fillér tiszta nyereségét 128,453 K 95 fillérrel haladja meg. Ez a tobblet kizárólag a rendes üzleti bevételek emelkedésének eredménye, amelyek a jutalék és kamatszámán 177,000 koronával magasabb összeget mutatnak a tavalyinál.

A lezárt félév alatt úgy a jelzálogos és községi kölcsönök valósitása, mint az intézeti czimletek eladása is a tavalyi összegeket jelentékenyen meghaladta. Ebben a mérlegben az intézet birtokában levő értékpapírok és különösen az intézeti saját kibocsátmányok is az 1910. június 30-án jegyzetkésnél jelentékenyen alacsonyabb árfolyamon vételek fel.

Marhavész Zalában. Néhány napja Sümegben az állatorvosok a marhák száj- és körümfájásának járványos fellépését konstatazták. A sümegi járás szolgabírája sürgős intézkedéseket tett arra, hogy a veszedelmes járvány lehetőleg lokalizáltsassék. Ez intézkedéseken kívül most a földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy a *Keszthelyen* folyó hó 11-re, *Zalabéren* folyó hó 16-ra és *Zalaszentgróton* szeptember hó 1-re kitűzött országos

állatvásárokat beszüntessék. Betiltja ezenkívül a sürgős rendelet a keszthelyi, valamint zalaszentgróti rendes heti állatvásárokon a hasított körmű állatok felhajtását. Sümeg Községet, Sümegprága, Bási, Sümegesehi, Mihályfa, Kisvásárhely, Zalagyömörő, Csebrendek, kerületté nyilvánította a rendelet és a községek vásár-
kreületté nyilvánította a rendelet és a községek vásár-
jaira szintén betiltja a hasított körmű állatok felhajtását.

Szesztermelés és szeszforgalom. A magyar korona országainak szesztermeléséről és szeszforgalmáról legutóbb összeállított hivatalos kimutatás a következő adatokat tartalmazza: A termelési adó alá eső szeszfűzők termelésre bejelentettek az év június havában 832 hl-t, a szeptember—júniusi időszakban 33,477 hl-t. A fogyasztási adó alá eső szeszfűzők termeltek júniusban 59,459 hl-t, a szeptember—júniusi időszakban 966,961 hl-t. Bevételeztek fogyasztási adóval terheltan a szeszfűzőkben és szabadraktárakban júniusban 39,218 hl kontingenst és 10,129 hl. exkontingenst, a szeptember—júniusi időszakban 591,953 hl kontingenst és 61,377 hl. exkontingenst. Elszállítottak a szeszfűzőkből, szeszfűzőkből és szabadraktárakból: a fogyasztási adó befizetése mellett júniusban 690,442 hl kontingenst és 7191 hl. exkontingenst, a szeptember—júniusi időszakban 682,590 hektoliter kontingenst és 25881 hl. exkontingenst; fogyasztási adóval terheltan a magyar korona országában levő vállalatok részére, a vámvonalon át való kivitelre és másnemű adómentes felhasználására júniusban 39,557 hl kontingenst, és 21,450 hl. exkontingenst, a szeptember—júniusi időszakban 627,554 hl kontingenst és 178,412 hl. exkontingenst. Fennmaradt szesz készlet a termelési időszak harmadik negyedének a végén 286,263 hl.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetési képtelenségeket közli: Lázár Gyula fűszerkereskedő, Arad; — Adler Reinhold utóda, keresk. cég, Budapest; — Szigeti Zsigmond kereskedő, Pécs.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE Gabonátőzsde.

A készáru-piacra ma szilárd volt az irányzat. Kielégítő kínálattal szemben igen jó vételkedvet mutattak és jobb árakat ígértek, mint tegnap. Mivel az árubirtokosok nem voltak valami nagyon túlkövetelők, igen élénk forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mintegy 40,000 q buza lelé el a tegnapiaknál 5—10 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 10.15 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 9.30 korona 77 kilós pestvidéki üszkös búzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs 5 fillérrel drágább, a zab 5 fillérrel olcsóbb, az árpa és a tengeri szilárd. Forgalomba került 1900 q rozs 6.92 és fél 7 koronás áron, 300 q árpa 6.50 koronás áron, 300 q zab 7.05—7.40 koronás áron és 400 q tengeri 5.95 koronás áron. A határidő-piacra a mai üzlet szilárd lefolyású volt, amihez az is hozzájárult, hogy esett az eső, mert attól tartanak, hogy ez újra megszakítja a eséplési munkálatok folytatását. Csupán a tengeri volt lanya, ugyancsak a beállott eső miatt, minthogy ez a tengeri növénynek bizonyára hasznára lesz és a spekuláció ennek a reményében realizált és véleményes eladásokat eszközölt. Az októberi buza 9.48 koronán indult, gyorsan 9.55-ig emelkedett, aztán mérsékelt forgalom és nyugodt hangulat mellett folyást pár fillér kerekein belül ingadozott és zárlatkor 9.52 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza 4 fillérrel, az áprilisi buza 5 fillérrel, az októberi rozs 2 fillérrel javult, az októberi zab változatlan maradt, az augusztusi tengeri 6 fillérrel, az új tengeri 11 fillérrel csökkent.

A készáru-piacra elkölt:

Buza: Tiszavidéki: 300 q 81 k 20.40 K, 1000 q 81 k 20.— K felső, 200 q 80.5 k 20.30 K, 100 q 80 k 20.30 K, 300 q 80 k 20.30 K, 300 q 80 k 20.30 K, 150 q 80 k 20.10 K, 250 q 80 k 20.— K, 300 q 80 k 18.90 K felső üszkös, 150 q 79.5 k 19.50 K felső kev., 400 q 79.3 k 19.80 K felső, 100 q 79.5 k 19.80 K felső, 100 q 79 k 19.80 K, 400 q 79 k 19.70 K felső, 350 q 79 k 19.60 K felső, 300 q 79 k 20.— K, 700 q 79 k 19.70 K felső, 200 q 79 k 19.60 K felső, 150 q 79 k 19.20 K kev., 100 q 79 k 18.20 K üszkös, 500 q 78.5 k 19.50 K felső, 150 q 78.5 k 19.20 K sárga, 150 q 78.5 k 19.90 K, 100 q 78 k 20.30 K, 100 q 78 k 19.40 K, 2800 q

77 k. 20.06 K, 2000 q 77 k 20.06 K, 100 q 76.5 k 19.20 K felső, 100 q 76 k 19.60 K, 600 q 75.8 k 19.60 K.

Pestvidéki: 100 q 85 k 19.90 K, 100 q 80 k 14.60 K, 500 q 79.5 k 19.80 K, 100 q 79.5 k 20. K, 100 q 78.5 k 20. K, 100 q 79 k 19.20 K, 300 q 79 k 19.50 K, 500 q 79 k 19.50 K, 300 q 78.5 k 20. K, 250 q 78.5 k 20. K, 200 q 78.5 k 19.80 K, 180 q 78 k 19.90 K, 100 q 78 k 19.60 K, 100 q 77 k 19.60 K, 135 q 77 k 18.60 K üszkös.

Cadei: 100 q 77 k 18.80 K. Fejérmegyei: 200 q 79.5 k 19.70 K, 500 q 79 k 20. K, 100 q 77 k 19.30 K.

Felsőmagyarországi: 200 q 78.5 k 20. K, 200 q 78 k 20. K. Bánsági: 2500 q 78 k 19.60 K, 100 q 78 k 19.50 K, 4000 q 77 k 19.75 K, 400 q 76.5 k 19.45 K, 850 q 75.8 k 19.30 K, 100 q 75.3 k 19.40 K, 2000 q 75 k 19.80 K, 130 q 73 k 17. K.

Bácskai: 150 q 77.4 k 19.30 K, 3000 q 78 k 19.65 K, 200 q 75.6 k 19.50 K, 100 q 75.5 k 19. K, 200 q 75 k 19.40 K, 200 q 75.5 k 19.40 K, 2000 q 75.5 k 19.65 K, 1350 q 75.5 k 19.65 K.

Rozs: 1000 q 14. K kpf, 400 q 13.85 K, 300 q 13.95 K, 200 q 13.90 K kpf. p.

T. árpa: 350 q 13. K. Zab: 100 q 14.80 K.

Uj-zab: 100 q 14.30 K, 100 q 14.10 K kpf. Tengeri: 400 q 11.90 K kpf.

A készáruüzlet idegyezése a mai tőzsdén a követ

ező volt:

Table with columns: Buza, Tiszavidéki, Fejérmegyei, Pestvidéki, Bánsági, Bácskai, Rozs I-rendű, középminőségű, Arpa takarmány I-rendű, Zab I-rendű, II-rendű, Tengeri belföldi. Rows list prices for various types of grain.

A határidőpiacon kötött:

Déllett:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re:

Table with columns: Buza októberre, Buza áprilisra, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri auguszt., Uj tengeri májusra. Rows show prices for different delivery periods.

7 óra 30 percet zárulna:

Table with columns: Buza októberre, Buza áprilisra, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri auguszt., Tengeri májusra 1911-re, Repce augusztusra. Rows show prices for specific grain types.

Budapesti gabonaforgalom.

1910. aug. 2-től 1910. aug. 3-ig.

Table with columns: Erkezett, Elszállított, m, g, Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa. Rows show import and export statistics for various grains.

Értéktőzsdé.

Az előtőzsdé a gyér látogatottság miatt lassan fogott az üzlethez. A külföldi hírek kedvezőtlenek lévén, az alapirányzat meggyengült. A forgalom sem volt kiélegető. Erős volt eleinte a kínálat a Magyar Hitelben, mire az árfolyama 1 és fél koronával leszállt. A helyi értékek piacza szilárd volt ugyan, de a forgalom gyenge volt és így az árak a tegnapi zárathoz képest alig változtak.

kek alapirányzatukban megerősödtek. A forgalom itt is a rendesnél kisebb volt. A Magyar Hitel 2 koronával emelkedett. Az Osztrák hitel alapirányzatában megszilárdulva, egy keveset javult. A helyi értékek nem változtak semmit az utótőzsdé zárathoz képest, az alapirányzat szilárd maradt; épp így változatlan maradt a készáru-piac is. Az utótőzsdén ma sem volt üzlet.

Forgalomba került: Hazai bank 316-318-316.50 koronán, Budapesti Bank 538-541, Magyar Bank 750.50, Salgó 643-647, Schlick-gyár 499, Adria 561-553-554, Atlantika 320-330-327, Athenaeum 313-310-314, Általános Köszén 647, Ujlaki 397-395, Aszfalt 215-216, Ganz-gyár 3700-3705 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 668.-, Magyar hitel 862-860.75, Jelzálogbank 492.50-490.75, Városi villamosvasút 383.50-384-383.50, Közuti 745.-744.50-746.-745.25.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 667.75-669.50, Magyar hitel 860.50-863.50, Államvasút 741-741.50, Jelzálog 491.50-492, Közuti 745.50-749, Városi villamosvasút 384.50-385.

Utótőzsdé délután 4 órakor:

Osztrák hitel 668.25, Magyar hitel 862.50, Államvasút 741, Jelzálog 491, Leszámitoló 575.50, Rimamurányi 691.50, Városi 383.25, Közuti 745.

Bécsi gabonátőzsdé.

Bécs, augusztus 4. (Saját tudósítónktól.) Az irányzat ma nem volt egységes. A gyér kínálat következtében gabonaneműek szilárdak, de csak buza lett 5 fillérrel drágább, tengeri ellenben az esős időjárás miatt bágyadt és 1 fillért veszített, rozs és zab nyugodtan ártartó.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 9.95-10.25, uj 10.50-10.80, bánsági 10.10-10.45, uj mosoni, győri, déli vasuti, felsőmagyarországi és marchfeldi 9.80-10.05 K.

Uj rozs: felsőmagyarországi 7.50-7.70, csepeli 7.50-7.80, pestmegeyi 7.55-7.90, déli vasuti 7.40-7.68, uj különféle magyarországi 7.40-7.65, uj ausztriai 7.65-7.85.

Árpa: malátá 6.40-6.65, takarmány 5.90-6.30 Magyar tengeri 6.20-6.40, Magyar zab uj 8.15-8.50, elsőrendű 7.85-8.15, közepes 7.55-7.85, csehországi 7.50-7.75.

Bécsi értéktőzsdé.

Bécs, augusztus 4. A newyorki gyengült árjegyzésekre való tekintettel az előtőzsdén tartózkodóan viselkedett a spekuláció és a forgalom egészen jelentéktelen volt, de az árfolyamok tartottak. Csak Laenderbank részvényei voltak átmenetileg élénkek. Korlátok között üzletelenség uralkodott, salgótarjáni értékek iránt ellenben némi érdeklődés jellemezte. A déli tőzsdé megnyitásokor magyar hitelbank-részvények budapesti vásárlásokra emelkedtek, egyébként a piac nyugodt volt. A forgalom későbbi során az árfolyamok tartottak, csak Laenderbank részvényei tüntettek fel helyi vásárlásokra jelentékenyebb javulást, Berlin nyugodt irányzatot jelentett.

11 órakor: Osztrák hitel 667.75, Magyar hitel 861.50, Laenderbank 507, Union 622, Államvasút 740.75, Déli vasút 109.75, Alpisi 742, Török sorsjegy 257, Salgótarjáni 645.

1 óra 30 percet: Osztrák hitel 668, Magyar hitel 863, Anglo 314, Bankverein 547.50, Osztrák Földhitelintézet 1274, Laenderbank 509.75, Union 622, Magyar Jelzálogbank 492, Államvasút 740.50, Déli vasút 109.25, Dunagőzhajózási 1132, Alpisi 740.75, Prágai vasúti 2775, Rimamurányi 609.50, Brüxi közszénbánya 744.50, Orosz járadék 103.75, Török sorsjegy 257, Salgótarjáni 649.50.

Bécs, aug. 4. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 112.70, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 155.-, Magyar hitelbank részvény 862.25 Magyar leszámitoló és váltó részvény 574.50, Rimamurányi 689.60, Magyar cukoripar 25.-, Adria hajózási részvénytársaság 554.-, Magyar koronajáradék 91.80, 4 százalékos magyar földt. kötvény 9.15, Magy. nyere-m. köles. sorsjegy 23.-, Kassa-Oderbergi Vasutárs. -, Magyar jelzálogbank 491.-, Magy. kereskedelmi bank -. Az irányzat csendes.

Bécs, aug. 4. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 98.60, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.50, 1860-as sorsjegy 170.-, Osztrák hitel-sorsjegy -. Angol-osztrák bankrészvény 314.25, Bécsi Bankverein 547.40, Osztrák magyar bank 18.58 Déli vasút 109.70, Dunagőzhajózási társ. 11.27 Dohány-részv. 387.-, Cs. k. arany (vert) 11.8. Német bankv. 117.48, Osztr. Lloyd 565.- 4.2 sz. ezüst jár. 93.60-97.55, Osztr. koronajáradék 93.55, 1864-es sorsj. 324.- Osztrák hitelintézeti részvény 687.50, Union-Bank 628.40 Osztrák Laenderbank 509.-, Osztrák-magyar államvasút 740.50, Elbevölgyi vasút -. Alpisi részvény 741.50, 20 frankos 19.06, Londoni váltóár 240.20, Lipótkohó 586.- Török sorsjegy 256.25.

Kulcsár és Huppert

gyors, száraz vegytisztító- és műkelfestőgyár

Gyár és központ: Budapest Rózsa-u. 107.

Fiók: Andrássy-ut 87. Telefon 126-43.

Legszébben, legpontosabban, gyorsan tisztítanak és festenek. A tárgyak elhozhatnak és a legrövidebb időn belül legkifogástalanabban haza szállíttatnak.

Vidéki megbízások pontosan teljesíttetnek.

Külföldi értéktőzsdé.

Berlin, április 4. (Értéktőzsdé.) A tőzsdé a newyorki ingadozó magatartással szemben ma ismét tartózkodást tanúsított és mivel többrendbeli realizációk történtek, az árfolyamok részben gyöngébben indultak, de a hanyatlás csak jelentéktelen volt. Orosz értékek, melyek gyöngébb aratási becslésekre kedvezőtlenül voltak befolyásolva, varsó-bécsi vasút 3 százalékos részvételt, de később 1 százalékkal ismét javult. Bányáértékek arra a jelentésre, hogy a pléh-konvenziót meghosszabbították, kissé javultak. Határozottan szilárdak voltak a Santung-vasút részvényei magasabb bevételekre, továbbá a részjegyek a Handelsgesellschaftből abban a reményben, hogy a félévi mérleg kedvező lesz és végre ottani aknák véleményvásárlásokra. A további forgalomban az árfolyamok szilárdabb irányzat mellett változatlanul nyugodtak voltak. Santung-részvények tovább emelkedtek. A készáru-piac ipari értékei kivétel nélkül kissé gyöngültek. Napi pénz 4 százalékos, magánkamattal 3% százalékos.

Berlin, aug. 4. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyzetelt: 4.2 százalékos papírjáradék -. 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.80, osztrák hiteltőzsdé 209.20, Déli vasút 21.10, orosz bankjegyek 216.05, 4 százalékos uj orosz kölcsön 93.-, Disconto Commandit 186.30, Dinamittruszt 185.20, Harpeni 194.20, Unifikált török járadék 94.75, 4.2 százalékos ezüst jár. -. 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.60, Magyar koronajáradék 91.90, Osztrák-magyar államvasút 158.10 Bécsi váltóár 850.75, Olasz járadék -. Alt. villamos-sági Edison 177.70, Gelsenkircheni 208.20, Laurakohó 175.20.

Frankfurt, aug. 4. Zárlat. 4.2 sz. os papírjáradék -. 4 sz. os osztr. ar.-jár. 99.-, Magy. ar.-jár. 94.30, Osztr. hitelint. részv. 209.50, Osztrák-magyar államvasút 158.25, Eszaknyugati vasút -. Bustiehradi vasút -. Londoni váltóár 204.25, Bécsi Bankverein 137.40, Villamos részvény -. 3 százalékos magyar aranykölcsön 76.80, 4.2 százalékos ezüstjáradék 97.55, Osztrák koronajáradék 98.80, Magyar koronajáradék 91.90, Osztrák-magyar bank 132.50, Déli vasút részvény 21.1/8, Elbevölgyi vasút -. Bécsi váltóár 850.50, Párisi váltóár 811.16, Union bankrészv. 156.60 Alpisi részv. -. Hamburg, aug. 4. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 97.25, 1860. sorsjegy 175.-, Déli vasút 20.80, 4 százalékos aranyjáradék 99.40, Osztrák hitelrészvény 209.70, Osztrák-magyar államvasút 157.75, Olasz járadék 104.-, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.50 London, aug. 4. Angol consol 81.5/8.

Páris, aug. 4. (Zárlat). 3 százalékos francia járadék 97.15, Osztr. aranyjáradék -. Magyar aranyjáradék 96.95, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 504.50 3/4 százalékos Olasz járadék -. Déli vasuti elsőbbségi kötv. 276.-, 5 százalékos marokkói járadék 519.- 4 százalékos 1890. román köles, 96.30, 4. százalékos amort. románjár. 1905. 93.80, 5 százalékos orosz járadék 105.-, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 99.85, 4 százalékos spanyol jár. 94.25 4 százalékos unifikált török jár. 95.30, Török sorsjegy 220.-, Török dohányrészvény 409.- Osztrák földhitelintézet 13.79 Osztr. Laenderbank 547.- Magyar jelzálogbank 520.-, Banque de Paris 1797, Banque Ottomane 694.- Osztrák-magyar államvasút -. Déli vasút -. Meridionalvasút -. Hartman gépgyár 636.- Rio Tinto 16.83, Suererie d'Egypte -. Tula 364.- Urikányi közszén 208, Chartered 41.-, De Beers 426.- East Rand 135.50, Jagersfontein 214.-, Trans. Land Comp. 67.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.31, Váltó német piacokra (rövid) 133.25, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 7/16, Olasz arany, váltó rövid 5/8, Váltó Svájcra (rövid) 2/16, Csekk Londonra 25.05 Magánkamattal 2 1/8

Feloldás szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadó-tulajdonos:

Magyar Újságírói Társaság

Legyűző: KEDŐS ARNOLD.

dotációján kívül. A közgyűlés *Tabódy József* és kir. kamarás, miniszteri tanácsos indítványára az igazgatóság, felügyelőbizottság és vezérigazgatónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A jegybank hatszázmillió adómentes bankjegykontingenst követel. A jegybanknak a júliusi ultimo alatt 82 millió adóköteles bankjegyforgalma volt s ez az adóköteles bankjegyforgalom csak a hó harmadik hetében fog eltűnni. A bel-földi pénzpiacozom mozgalmak időknek nézünk elébe s az ősi hónapok alatt az élénk forgalom bizonyára a pénzpiac feszültségét fogja feloldani. Épp ezért a bank már hosszabb idő óta azzal foglalkozik, hogy a mostani nagyobb forgalom kéréseit meghaladó bankjegykontingenst biztosítson magának. E végből a mostani banktárgyalások alatt kérni fogja az adómentes bankjegykontingensnek 400 millióról 600 millió koronára való felemelését. Ezt a kérelmet a bank azzal indokolja, hogy ebben az esetben módjában fog állni konzervatív kamatpolitikát követni. A bank amúgy is meglehetősen nagy szabadalmak fölétt rendelkezik, melyekből jelentékeny haszna van a részvényeseknek s a kontingens felemelésével a két kormány csak újabb privilégiumot nyújtana a banknak, anélkül, hogy abból az országnak nagyobb haszna volna. A konzervatív kamatpolitikát a banknál úgy értelmezik, hogy szűkebb időben talán néhány nappal később emelik a bank kamatát, ellenben olyan időkben, amikor igen olcsó a pénz, rendületlenül kitartanak a korábbi kamatláb mellett. Az elmúlt másfél év során a négy százalékos bankkamatláb uralma alatt erre többször volt példa.

A dési gyümöleskiállítás. A Szolnok-Doboka vármegyei Gazdasági Egyesület által október 2-től 9-ig rendezendő gyümöles-, szőlő-, konyhakerti termény-, virágkertészeti és csövestengeri-kiállítás szabályzatát most küldötte szét az egyesület titkára. A kiállítási tárgyak szeptember 29-től október 1-ig szállítandók be s a bejelentési határidő szeptember 15-ig terjed. A termények után helypénzt nem szednek, ennek ellenében azonban nyilvános árverésen a kiállított gyümölesöt elárverezik. Bővebb felvilágosítással *Szemmary József* titkár szolgál.

A Részvényserfőzde közgyűlése. Az Első Magyar Részvényserfőzde augusztus 4-én tartotta meg a részvényesek élénk részvétele mellett rendkívüli közgyűlést. A közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy a negyven évvel ezelőtt 220,000 hektoliter sör főzésére berendezett s most már 400,000 hektoliteren felül termelő gyár átépítésére még szükséges mintegy négymillió korona költség részben való fedezése céljából 2,000,000 korona erejű elsőbbségi kötvényt bocsájt ki. Ugyancsak egyhangulag határozta el, hogy az elsőbbségi kötvényeket parin 4.7 százalékos évi kamattal, fizetése mellett adja el a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnak. A kötvények három évi egyenlő sorshuzás által megállapítandó részletekben lesznek visszafizetendők. Végre az alapszabályoknak az elsőbbségi kötvények kibocsájtása által szükségessé vált módosítását szintén egyhangulag fogadta el a közgyűlés.

Az amerikai vaspiac helyzete. Newyorki jelentések szerint a nyersvas gyártása folyó évi július havában 2,142,000 tonnát tett ki a múlt hónap 2,265,000 tonnával és az 1909. évi július havi 2,102,000 tonnával szemben. A kohók heti gyártási képessége folyó évi augusztus 1-én 481,000 tonnát tett ki a múlt évi július elseji 513,000 tonnával szemben. Az acélgyártás nem csökkent ugyan ebben a mérvben, mivel az acélművek vas-készleteiket még nem dolgozták föl. A bessemer acél és bázikus vas felhalmozódása a Mac Ewen völgyben továbbra is tetemesen gyarapodott. Az acéltüszkő kohóinak 72 és fél százalékpályi üzemképességével dolgozik. Az öntöttvas verő hevíró magtártást tanúsítanak. Ez az árat nyomja. Tizenegy dollárnyi ár második számú öntött vasért franko Birmingham nem valami rendkívüli. Kész gyártmányokból legelőnkebben drót van forgalomban. Acéltüszkőért 1.40 dollárnyi ár általános, de közeli szállításért 1.45 dollárnyi árt is kaptak. Készanyagban történt új kötések július hónapban körülbelül 100,000 tonnát tesznek ki.

Pénzkövetítés városok számára. Hogy a rendelkezésre álló pénzkészleteiket átmenetileg kicsesítsék, egy sereg, 80,000 lakosnál nagyobb város egyezményt létesített. Kassel székely köztetítő irodát állítottak föl és az egyes

városok azzal közlik, ha esetleg kiadó pénzüik, vagy átmeneti pénzüszükségletük van. Az iroda azután a pénztkereső és pénzkínáló városokat egymással összekötésbe hozza. Néhány város közt már létrejött ilyen esere és lényeges kamatmegtérítést eredményezett a pénztkereső városok javára. A közvetítés díjtalan, az igazgatás igen alacsony költségeit a résztvevő városokra egyformán főlösztják.

A külföldi gyümölestermés. A külföldi konzulátusoktól a földművelésügyi minisztériumhoz ezideig a következő jelentések érkeztek be a gyümölestermési kiállításokról:

Breslau. Tavasszal elég szép gyümölestermés ígérkezett. Az utóbbi hetekben beállt záporosok és jégerések azonban jelentékenyen csökkentették az eddigi gyümölestermési kiállításokat. A terület legnagyobb részében most már legfeljebb középtermésre lehet számítani az alma és körtéből, míg a szilva csak igen gyenge termést ígér. — **München.** Az alma és körte virágzása igen kedvező időjárás mellett folyt le és ennek folytán ezen gyümölesnek terméshozama rendkívül gazdagnak ígérkezik. A csontmaguakban — különösen szilva-félékben — a tavaszi hideg időjárás, illetve a virágzási idő alatt uralkodott hideg és esős idő jelentékeny kárt tett. — **Stettin.** Almából közép, körtéből csekély, szilva és ringlóból csekély, birsalma és dióból szintén csekély, bogysógyümölesfélékből pedig jó közép-termés várható. — **Altona.** Almából jó közép, körtéből gyenge, szilvából és ringlóból közepes, a bogysógyümölesfélékből ellenben igen gazdag termés várható. — **Stockholm.** Svédország folyó évi gyümölestermési kiállítása nagyon kedvezőtlennek mert a rendkívüli szigorú tél sok kárt okozott a gyümölesfák éves vesszeiben és rügyeiben. — **Zürich.** Bár a termési kiállítások felől teljesen határozott véleményt egyelőre még nem lehet alkotni, mégis az eddigi időjárás után itélve, egész Svájc területén minden gyümölesből jó termésre számíthatnak. — **Koppenhága.** Dániában rendkívül gazdag gyümölestermés ígérkezik, amelynek értéke még nem tapasztalt kedvező időjárás folytán a rendszerint 2-3 héttel előbbre várható. Dániában a gyümölestermést csak igen korlátolt terjedelemben ütik és a termesztés még ezen határok között is csak az ott előállított különleges helyi fajtákra szorítkozik. Ennélfogva a szükséglet legnagyobb része, a dus termés dacára is, Magyarországból, Ausztriából, Németországból és Amerikából fog behozatal után fedeztetni. — **Moszkva.** A tél egész Oroszország területén szerfelett enyhe lefolyás volt és ennek folytán az összes gyümölesfákra is nagyon kedvező voltak az időjárás viszonyok. Ebből kifolyólag rendkívül bőséges gyümölestermésre számíthatnak. Különösen a Volga, Moszkvai és Tambov-Penta kerületekben várható az almából igen dus termés.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank félévi mérlege. Magyar Jelzálog-Hitelbank igazgatósága ma tette közzé a bank 1910. évi első félévi mérlegét. Az intézet folytonos fejlődéséről tesz tanúságot a mérleg, amelynek főbb adatait a következőkben ismertetjük:

Bevételek:	
Áthozott nyereség az 1909. évről	741,938.70
Jutalékok a jelzálog- és községi kölcsönüzletből, nyereségek eladott zálogleveleken és községi kötelezőkön s egyéb nyereségek	1,388,250.12
Kamatjövendelmek	2,153,468.91
Összesen	4,283,657.73
Kiadások:	
Igazgatási és kezelési összes költségek	644,203.24
adók és illetékek	411,559.50
a felügy.-biz. illetményei	9,545.—
1909. évi nyereségátmozgatással együtt a tiszta nyereség	3,218,349.09

korona, tehát 355,000 koronával több, mint a tavalyi első félévben.

Az 1909. évi nyereségből 741,938 korona 70 fillér nélkül ez a tiszta nyereség 2,476,411 korona 29 fillért tesz és így a tavalyi első félévnek áthozat nélküli 2,347,957 korona 34 fillér tiszta nyereségét 128,453 K 95 fillérrel haladja meg. Ez a többlet lényegesen a rendszeres üzleti bevételek emelkedésének eredménye, amelyek a jutalék és kamatszámán 177,000 koronával magasabb összeget mutatnak a tavalyinál.

A lezárt félév alatt egy a jelzálogos és községi kölcsönök valószínűsítése, mint az intézeti czimletek eladása is a tavalyi összegeket jelentékenyen meghaladta. Ebben a mérlegben az intézet birtokában levő értékpapírok és különösen az intézeti saját kibocsátmányok is az 1910. június 30-án jegyzetkelt jelentékenyen alacsonyabb árfolyamon vétettek fel.

Marhavész Zalában. Néhány napja Sümegyen az állatorvosok a marhák száj- és körömfájásának járványos fellépését konstatálták. A sümegi járás szolgabírája sürgős intézkedéseket tett arra, hogy a veszedelmes járvány lehetőleg lokalizáltsék. Ez intézkedéseken kívül most a földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy a *Keszthelyen* folyó hó 11-re, *Zalabéren* folyó hó 16-ra és *Zalaszentgróton* szeptember hó 1-re kitűzött országos

állatvásárokat becsütsék. Betiltja ezenkívül a sürgős rendelet a keszthelyi, valamint zalaszentgróti rendszeres állatvásárokon a hasított körmű állatok felhajtását. Sümeg községet, Sümegprága, Bazzi, Sümegesehi, Mihályfa, Kisvárhely, Zalagyömörő, Csebrendek, kerületté nyilvánította a rendelet és a községek vásárlására szintén betiltja a hasított körmű állatok felhajtását.

Szesztermelés és szeszforgalom. A magyar korona országainak szesztermeléséről és szeszforgalmáról legutóbb összeállított hivatalos kimutatás a következő adatokat tartalmazza: A termelési adó alá eső szeszfőzők termelésre bejelentettek ez év június havában 832 hl-t, a szeptember—júniusi időszakban 33,477 hl-t. A fogyasztási adó alá eső szeszfőzők termeltek júniusban 59,459 hl-t, a szeptember—júniusi időszakban 936,661 hl-t. Bevételeztek fogyasztási adóval terheltlen a szeszüzemeltetőkben és szabadraktárakban júniusban 39,218 hl kontingenst és 10,129 hl. exkontingenst, a szeptember—júniusi időszakban 591,955 hl kontingenst és 61,377 hl. exkontingenst. Elszállítottak a szeszfőzőkből, szeszüzemeltetőkben és szabadraktárakból: a fogyasztási adó befizetése mellett júniusban 690,442 hl kontingenst és 7191 hl. exkontingenst, a szeptember—júniusi időszakban 682,500 hektoliter kontingenst és 25881 hl. exkontingenst; fogyasztási adóval terheltlen a magyar korona országainban levő vállalatok részére, a vámvonalon át való kivitelre és másnemű adómentes felhasználására júniusban 39,557 hl kontingenst, és 21,450 hl exkontingenst, a szeptember—júniusi időszakban 627,554 hl kontingenst és 178,412 hl. exkontingenst. Fennmaradt szesz készlet a termelési időszak harmadik negyedének a végén 286,285 hl.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védelem a következő fizetéképtelenségeket közli: Lázár Gyula fűszerkereskedő, Arad; — Adler Reinhold utóda, keresk. cég, Budapest; — Szigeti Zsigmond kereskedő, Pécs.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE Gabonatőzsde.

A készáru-piaczon ma szilárd volt az irányzat. Kielégítő kínálattal szemben igen jó vételkedvet mutattak és jobb árakat ígértek, mint tegnap. Mivel az árubirtokosok nem voltak valami nagyon túlkövetelők, igen élénk forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mintegy 40,000 q buza kelt el a tegnapiaknál 5-10 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 10.15 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 9.30 korona 77 kilós pestvidéki úszkös búzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs 5 fillérrel drágább, a zab 5 fillérrel olcsóbb, az árpa és a tengeri szilárd, Forgolomba került 1900 q rozs 6.92 és fél 7 koronás áron, 300 q árpa 6.50 koronás áron, 300 q zab 7.05-7.40 koronás áron és 400 q tengeri 5.95 koronás áron. A határidőpiaczon a mai üzlet szilárd lefolyású volt, amihez az is hozzájárult, hogy esett az eső, mert attól tartanak, hogy ez újra megszakítja a cséplési munkálatok folytatását. Csupán a tengeri volt lanya, ugyancsak a beállott eső miatt, minthogy ez a tengeri növénynek bizonyára hasznára lesz és a spekuláció ennek a reményében realizált és véleményes eladásokat eszközölt. Az októberi buza 9.48 koronán indult, gyorsan 9.55-ig emelkedett, aztán mérsékelt forgalom és nyugodt hangulat mellett folyást pár fillér keretein belül ingadozott és záratlakor 9.52 koronán maradt. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza 4 fillérrel, az áprilisi buza 5 fillérrel, az októberi rozs 2 fillérrel javult, az októberi zab változatlan maradt, az augusztusi tengeri 6 fillérrel, az új tengeri 11 fillérrel csökkent.

A készáru-piaczon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 300 q 81 k 20.40 K, 1000 q 81 k 20.— K felső, 200 q 80.5 k 20.30 K, 100 q 80 k 20.30 K, 300 q 80 k 20.30 K, 300 q 80 k 20.30 K, 150 q 80 k 20.10 K, 250 q 80 k 20.— K, 300 q 80 k 18.90 K felső úszkös, 150 q 79.5 k 19.50 K felső kev., 400 q 79.3 k 19.80 K felső, 100 q 79.5 k 19.80 K felső, 100 q 79 k 19.80 K, 400 q 79 k 19.70 K felső, 350 q 79 k 19.60 K felső, 300 q 79 k 20.— K, 700 q 79 k 19.70 K felső, 200 q 79 k 19.60 K felső, 150 q 79 k 19.20 K kev., 100 q 79 k 18.20 K úszkös, 500 q 78.5 k 19.50 K felső, 150 q 78.5 k 19.20 K sárga, 150 q 78.5 k 19.90 K, 100 q 78 k 20.30 K, 100 q 78 k 19.40 K, 2800 q

77 k 20.96 K, 2000 q 77 k 20.06 K, 100 q 76.5 k 19.20 K felső, 100 q 76 k 19.60 K, 600 q 75.8 k 19.60 K.

Pestvidéki: 100 q 85 k 19.90 K, 100 q 80 k 14.60 K, 500 q 79.5 k 19.80 K, 100 q 79.5 k 20.— K, 100 q 78.5 k 20.— K, 100 q 79 k 19.20 K, 300 q 79 k 19.50 K, 500 q 79 k 19.50 K, 300 q 78.5 k 20.— K, 250 q 78.5 k 20.— K, 200 q 78.5 k 19.80 K, 180 q 78 k 19.90 K, 100 q 78 k 19.60 K, 100 q 77 k 19.60 K, 135 q 77 k 18.60 K üszkös.

Cadei: 100 q 77 k 18.80 K. Fejérmegyei: 200 q 79.5 k 19.70 K, 500 q 79 k 20.— K, 100 q 77 k 19.30 K.

Felsőmagyarországi: 200 q 78.5 k 20.— K, 200 q 78 k 20.— K.

Bánsági: 2500 q 78 k 19.60 K, 100 q 78 k 19.50 K, 4000 q 77 k 19.75 K, 400 q 76.5 k 19.45 K, 850 q 75.8 k 19.30 K, 100 q 75.3 k 19.40 K, 2000 q 75 k 19.80 K, 130 q 73 k 17.— K.

Bácskai: 150 q 77.4 k 19.30 K, 3000 q 78 k 19.65 K, 200 q 75.6 k 19.50 K, 100 q 75.5 k 19.— K, 200 q 75 k 19.40 K, 200 q 75.5 k 19.40 K, 2000 q 75.5 k 19.65 K, 1350 q 75.5 k 19.65 K.

Rozs: 1000 q 14.— K kpf, 400 q 13.85 K, 300 q 13.95 K, 200 q 13.90 K kpf. p.

T.árpa: 350 q 13.— K. Zab: 100 q 14.80 K.

Uj-zab: 100 q 14.30 K, 100 q 14.10 K kpf. Tengeri: 400 q 11.90 K kpf.

A készáruüzlet lezárása a mai tőzsdén a követ

Table with columns: Buza, Tiszavidéki, Fejérmegyei, Pestvidéki, Bánsági, Bácskai, Rozs I-rendű, középminőségű, Arpa takarmány I-rendű, Zab I-rendű, Tengeri belföldi. Rows show prices for various types of grain and flour.

A határidőpiacon kötötték

Délülett:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re:

Table showing prices for various commodities like Buza, Rozs, Zab, Tengeri, Uj tengeri májusra.

7 óra 30 perczkor zárulna:

Table showing prices for Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repezo at 7:30 AM.

Budapesti gabonaforgalom.

1910, aug. 2-től 1910, aug. 3-ig.

Table showing arrival and departure statistics for grain in Budapest.

Értéktőzsde.

Az előtőzsde a gyér látogatottság miatt lassan fogott az üzlethez. A külföldi hírek kedvezőtlenek lévén, az alapirányzat meggyengült. A forgalom sem volt kielégítő. Erős volt eleinte a kínálat a Magyar Hitelben, mire az árfolyama 1 és fél koronával leszállt. A helyi értékek piaca szilárd volt ugyan, de a forgalom gyenge volt és így az árak a tegnapi zárlathoz képest alig változtak.

kek alapirányzatukban megerősödtek. A forgalom itt is a rendszernél kisebb volt. A Magyar Hitel 2 koronával emelkedett. Az Osztrák hitel alapirányzatában megzilárdulva, egy keveset javult. A helyi értékek nem változtak semmit az utótőzsde zárlatához képest, az alapirányzat szilárd maradt; épp így változatlan maradt a készáru piac is. Az utótőzsdén ma sem volt üzlet.

Forgalomba került: Hazai bank 316—318—316.50 koronán, Budapesti Bank 538—541, Magyar Bank 750.50, Salgó 643—647, Schlick-gyár 499, Adria 561—553—554, Atlantika 320—330—327, Athenaeum 313—310—314, Általános Köszén 647, Ujlaki 397—395, Aszfalt 215—216, Ganz-gyár 3700—3705 koronán.

Oszták hitel 668.25, Magyar hitel 862—860.75, Jelzalogbank 492.50—490.75, Városi villamosvasut 383.50—384—383.50, Közuti 745—744.50—746.—745.25.

Osztrák hitel 667.75—669.50, Magyar hitel 860.50—863.50, Államvasut 741—741.50, Jelzalog 491.50—492, Közuti 745.50—749, Városi villamosvasut 384.50—385.

Osztrák hitel 668.25, Magyar hitel 862.50, Államvasut 741, Jelzalog 491, Leszámitoló 575.50, Rimamurányi 691.50, Városi 383.25, Közuti 745.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, augusztus 4. (Saját tudósítónktól.) Az irányzat ma nem volt egységes. A gyér kínálat következtében gabonaművek szilárdak, de csak buza lett 5 fillérrel drágább, tengeri ellenben az esős időjárás miatt bányadt és 1 fillért veszített, rozs és zab nyugodtan ártartott.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 9.95—10.25, uj 10.50—10.80, bánsági 10.10—10.45, uj mosoni, győri, déliavasuti, felsőmagyarországi és marchfeldi 9.80—10.05 K.

Uj rozs: felsőmagyarországi 7.50—7.70, csepeli 7.50—7.80, pestmegyei 7.55—7.80, déliavasuti 7.40—7.68, uj különféle magyarországi 7.40—7.65, uj ausztriai 7.65—7.85.

Árpa: malata 6.40—6.65, takarmány 5.90—6.30. Magyar tengeri 6.20—6.40, Magyar zab uj 8.15—8.50, elsőrendű 7.85—8.15, közepes 7.55—7.85, csehországi 7.50—7.75.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, augusztus 4. A newyorki gyengült árgyűzésekre való tekintettel az előtőzsdén tartózkodóan viselkedett a spekuláció és a forgalom egészen jelentéktelen volt, de az árfolyamok tartottak. Csak Laenderbank részvényei voltak átmenetileg élénkek. Korlátok között üzletelenség uralkodott, salgótarjáni értékek iránt ellenben némi érdeklődés jelentkezett. A déli tőzsde megnyitásokor magyar hitelbank-részvények budapesti vásárlásokra emelkedtek, egyébként a piac nyugodt volt. A forgalom későbbi során az árfolyamok tartottak, csak Laenderbank részvényei tüntettek fel helyi vásárlásokra jelentékenyebb javulást, Berlin nyugodt irányzatot jelentett.

11 órakor: Osztrák hitel 667.75, Magyar hitel 861.50, Laenderbank 507, Union 622, Államvasut 740.75, Déliavasut 109.75, Alpési 742, Török sorsjegy 257, Salgótarjáni 615.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 668, Magyar hitel 863, Anglo 314, Bankverein 547.50, Osztrák Földhitelintézet 1274, Laenderbank 509.75, Union 622, Magyar Jelzalogbank 492, Államvasut 740.50, Déliavasut 109.25, Dunagőzhajózási 1132, Alpési 740.75, Prágai vasmű 2775, Rimamurányi 609.50, Brüxi kőszénbánya 744.50, Orosz járadék 103.75, Török sorsjegy 257, Salgótarjáni 649.50.

Bécs, aug. 4. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 112.70, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 155.—, Magyar hitelbank részvény 862.25 Magyar leszámitoló és váltó részvény 574.50, Rimamurányi 689.60, Magyar cukoripar 26.—, Adria hajózási részvénytársaság 554.—, Magyar koronajáradék 91.80, 4 százalékos magyar földterhm. kötvény 9.15, Magy. nyerem-kölcs. sorsjegy 23.—, Kassa-Oderbergi Vasutrézv. —, Magyar jelzalogbank 491.—, Magy. kereskedelmi bank —, Az irányzat csondes.

Bécs, aug. 4. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 9.60, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.50, 1860-as sorsjegy 170.—, Osztrák hitel-sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 314.25, Bécsi Bankverein 547.40, Osztrák magyar bank 18.58 Déli vasut 109.70, Dunagőzhajózási társ. 11.27 Dohány-részv. 387.—, Cs. k. arany (vert) 11.3. Német bankv. 117.48, Osztr. Lloyd 565.— 4.2 száz ezüst jár. 93.60—97.55, Osztr. koronajáradék 93.55, 1864-es sorsj. 324.— Osztrák hitelintézet részvény 667.50, Union-Bank 622.40 Osztrák Landerbank 509.—, Osztrák-magyar államvasut 740.50, Elbavölgyi vasut —, Alpési részvény 741.50, 20 frankos 19.06, Londoni váltóár 240.20, Lipótkohó 586.— Török sorsjegy 256.25.

Kulcsár és Huppert

gyors, száraz vegytisztító- és műkelemfestőgyár

Gyár és központ: Budapest Rózsa-u. 107.

Fiók: Andrássy-ut 87. Telefon 126—43.

Legszebben, legpontosabban, gyorsan tisztítanak és festenek. A tárgyak elhozhatnak és a legrövidebb időn belül legkifogástalanabban haza szállítatnak.

Vidéki megbízások pontosan teljesítetnek.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, április 4. (Értéktőzsde.) A tőzsde a newyorki ingadozó magatartással szemben ma ismét tartózkodást tanusított és mivel többrendbeli realizációk történtek, az árfolyamok részben gyöngébben indultak, de a hanyatlás csak jelentéktelen volt. Orosz értékek, melyek gyöngébb aratási becslesekre kedvezőtlenül voltak befolyásolva, varsó-bécsi vasut 3 százalékot veszített, de később 1 százalékkal ismét javult. Bányáértékek arra a jelentésre, hogy a pléh-konvenziót meghosszabbítják, kissé javultak. Határozottan szilárdak voltak a Santung-vasut részvényei magasabb bevételekre, továbbá a részjegyek a Handelsgesellschaftból abban a reményben, hogy a felévi mérleg kedvező lesz és végre ottavi aknák véleményvásárlásokra. A további forgalomban az árfolyamok szilárdabb irányzat mellett változatlanul nyugodtak voltak. Santung-részvények tovább emelkedtek. A készáru-piac ipari értékei kivétel nélkül kissé gyöngültek. Napi pénz 4 százalék, magánkamatláb 3% százalék.

Berlin, aug. 4. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.80, osztrák hiteltőzsde 209.20, Déli vasut 21.10, orosz bankjegyek 216.05, 4 százalékos új orosz kölcsön 93.—, Disconto Commandit 186.30, Dinamittruszt 185.20, Harpeni 184.20, Unifikált török járadék 94.75, 4.2 százalékos ezüstjár. —, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.60, Magyar koronajáradék 91.90, Osztrák-magyar államvasut 158.10 Bécsi váltóár 850.75, Olasz járadék —, Alf. villamos-sági Edison 177.70, Gelsenkircheni 208.20, Laurakohó 175.20.

Frankfurt, aug. 4. Zárlat. 4.2 száz-os papírjáradék —, 4 száz-os osztr. ar.-jár. 99.—, Magy. ar.-jár. 94.30, Osztr. hitelint. részv. 209.50, Osztrák-magyar államvasut 158.25, Eszakyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.25, Bécsi Bankverein 187.40, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 76.80, 4.2 százalékos ezüstjáradék 97.55, Osztrák koronajáradék 93.80, Magyar koronajáradék 91.90, Osztrák-magyar bank 132.50, Déli vasut részvény 21.1/8, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 850.50, Párisi váltóár 811.16, Union bankrészv. 156.60 Alpési részv. —.

Hamburg, aug. 4. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 97.25, 1860. sorsjegy 175.—, Déli vasut 20.80, 4 százalékos aranyjáradék 99.40, Osztrák hiteltőzsde 209.70, Osztrák-magyar államvasut 157.75, Olasz járadék 104.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.50

London, aug. 4. Angol consol 81.5/8.

Páris, aug. 4. (Zárlat). 3 százalékos francia já. dékok 97.15, Osztr. aranyjáradék —, Magyar arany-járadék 96.95, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 504.50 8 3/4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 276.—, 5 százalékos marokkói járadék 519.— 4 százalékos 1890. román köles, 96.80, 4. százalékos amort. románjár. 1905. 93.80, 5 százalékos orosz járadék 105.—, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 99.85, 4 százalékos spanyol jár. 94.25 4 százalékos unifikált török jár. 95.30, Török sorsjegy 220.—, Török dohányrészvény 409.— Osztrák földhitelintézet 13.79 Osztr. Landerbank 547.— Magyar jelzalogbank 520.—, Banque de Paris 1797, Banque Ottomane 694.— Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár 636.— Rio Tinto 16.88, Suererie d'Egypte —, Tula 364. Uríkányi köszén 208, Chartered 41.—, De Beers 426.— East Rand 135.50, Jagersfontein 214.—, Trans. Land Comp. 67.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.31, Váltó német piacokra (rövid) 123.25, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz arany, váltó rövid 5/8, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csekk Londonra 253.05 Magánkamatláb 2 1/8

Feloldó szerkesztő: PURJESZ LAJOS

Kiadó-tulajdonos: Magyar Újságtudó Részvénytársaság Igazgató: ERDŐS ARPAD.

Üzleti tudósítások.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatóságától.) Augusztus 4-én, előző napi eladatlán maradvány 697 drb sertés, 1398 drb sertés, 42 drb süldő. Összesen 1895 drb sertés, 42 drb süldő. Eladott 1024 drb sertés, 29 drb süldő. Mai maradvány 271 drb sertés, 13 drb süldő.

Arjegyzés. Zsirtsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 128-137 fillér, Öreg II. rendű 280-350 klg. életsúlylevonással 120-126 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 132-140 fillér. Fialat közép 220-300 klg.-ig életsúlylevonással 138-142 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig életsúlylevonással 132-142 fillér. (Az árak minden levonás nélkül klgkint életsúlyban értendők.) A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Budapesti szurómarhavásár.

Augusztus 4. Felhajtott 473 drb elő borjú, (közte 34 rugott.) Arjegyzés: Elsőrendű elő borjúkért 100-110 fillérig, kivételesen 116-124 fillér, középmínőségű elő borjúkért 90-98 fillérig, silány és rugott borjúkért 60-84 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül.) Az irányzat változatlan maradt, az árak elsőrendű minőségeknél 2-4 fillérrel gyrikt emelkedtek.

Budapesti vágómarhavásár.

Aug. 4. Vágómarhák. Felhajtott magyar bika 166 drb, magyar ökör 1146 drb, magyar tehén 851 drb, magyar bivaly 141 drb. Boszniai növénykmarha 20 drb. Pótfelhajtásra bejelentve 22 drb. Összesen 2349 drb. Arjegyzés: métermázsánként életsúlyban, levonás nélkül, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 80-90 koronáig, kivételesen 102 koronáig, középmínőségű 66-76 koronáig, silány minőségű 58-64 K.-ig. Magyar parasztkmarha, jobb minőségű 68-74 K.-ig, silány minőségű 54-66 K.-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 86-96 koronáig, kivételesen 105 koronáig, középmínőségű 72-80 koronáig, silányabb minőségű 58-68 koronáig. Bika jobb minőségű 72-84 koronáig, silányabb minőségű 60-70 koronáig, bivaly 48-56 koronáig, kivételesen 66 koronáig. Magyar tehén 54-72 koronáig, kivételesen 74 koronáig. Tarka tehén 56-84 koronáig, kivételesen 90 koronáig. Kicsontóznai való marha 46-50 koronáig, növénykmarha 56-80 K.-ig. Mind 100 kilónként életsúlyban. A felhajtás mintegy 600 darabbal nagyobb volt a múltétinél, az irányzat elsőrendű minőségekre szilárd volt, életemben a gyengébb minőségek árai 1-2 K-val munként hanyatlottak.

Bécsi szurómarhavásár.

Augusztus 4. A mai vásárra fölhoztak 3515 darab borjút, 1081 drb fiatal sertést, 961 levigott sertést, 205 drb levigott juhot, 40 drb bárányt. Eladási árak kilogrammonként: Levigott borjú 110-138 fillér; elsőrendű 140-150 fillér; legeseje 152-168 fillér; elő borjú 100-136 fillér; legelsőrendű 138-148 fillér; elő huszsertés 110-140 fillér; elő zsirtsertés 112-122 fillér; levigott huszsertés 140-160 fillér; levigott hizott sertés 124-140 fillér; könnyű sertés 154-160 fillér; elsőrendű süldő 140-156 fillér; levigott juh 88-116 fillér; bárány 22-40 korona páronként.

Kőbányai sertéspiac.

Augusztus 4. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 134-138 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 140-142 fillérig. Közép (páronként 240-280 klg.) 142-144 fillérig. Könnyű (páronként 240 klg.) 144-146 fillérig.

Heti lóvásár.

Augusztus 4. A Tattersall-telepen ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 323 drb első, 575 drb másodosztályú, összesen 898 drb lovat. Eladtak összesen 486 darabot, melyek közül a székesfővárosi vagonok 104 darab lovat vett meg 70-164 korona között váltakozó árban.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap általában száraz és meleg idő uralkodott, csupán az ország nyugati széléin fordultak elő kisebb esők. Ma reggelre az ország nagyobb részén borulás állott be. A hőmérséklet kevéssé csökkent. Maximuma 34 fok C Debreczen és Verseczen, minimuma 10 fok C Arvaváralján.

Prognózis a következő huszonegy órára:

Lényegtelen hőváltozással zivataros esők várhatók.

Table with columns: Állomás, Légyonás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max., min.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kisdöbrevényi igazgató: PAJOR MÁTYÁS

VIZALLÁS.

Table with columns: Hely, Aug. 4, Aug. 5, Aug. 6, Aug. 7, Aug. 8, Aug. 9, Aug. 10, Aug. 11, Aug. 12, Aug. 13, Aug. 14, Aug. 15, Aug. 16, Aug. 17, Aug. 18, Aug. 19, Aug. 20, Aug. 21, Aug. 22, Aug. 23, Aug. 24, Aug. 25, Aug. 26, Aug. 27, Aug. 28, Aug. 29, Aug. 30, Aug. 31.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Schlosser János helyettes tanárt a gyöngyösi állami főgimnáziumhoz rendes tanárrá;

a belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök a gyermekvédelem terén az állami és farsadalmi tevékenységnek összeköttetése céljából alakult vesprémi menhelybizottság egyik helyettes elnökévé dr. Schlamadinger Jenőné egyikfehérvári lakost, Kunst Gyula, Eberl Alajos és Zajzon Gyula belügyminisztériumi napidipásokat a belügyminisztériumhoz fizetés nélküli irodasegédtszikké, a belügyminisztérium számvivőségéhez Péchy Ernő számvivőségi díjnyújtó díjtalan számvivőkorrakká;

a pénzügyminiszter dr. Kaufmann Béla ügyvéd-jelölt budapesti lakost a balassagyarmati pénzügyigazgatóságához pénzügyi fogalmazóvá ideiglenes minőségben, Grédinger Pál rimaszombati adóhivatali segédét a rimaszombati pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvivőséghez ideiglenes minőségű pénzügyi számvivőként, Tomor Miklós szombathelyi lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számvivőkorrakká;

a budapesti büntetőtörvényszék elnöke Rékassy Lajos ugyanottani napilapész szolgát a büntetőtörvényszékhez hivatalsszolgáivá nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szemere Samu ceglédi állami főgimnáziumi r. tanárt a budapesti V. ker. állami főreáiskolához, Bozsik Béla újvidéki kir. kath. főgimnáziumi r. tanárt a nagybányai áll. főgimnáziumhoz, dr. Szőke Józsefet a temesvári állami főgimnáziumhoz, Vatter Margit kapuvári állami polgári leányiskolai r. tanitónőt eddigi minőségben az újpesti állami polgári leányiskolához, Okányi Sándor móri állami polgári iskolai r. tanitót eddigi minőségben az abonyi állami polgári iskolához, Hiza Károly és neje, szül. Veeröss Anna kunosvágyi állami elemi iskolai igazgató tanitót és tanitónőt a kunszentmártoni állami elemi iskolához helyezte át.

Large financial table with columns: BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE, Mai záró árfolyam, Pénz, Áru, Záloglevélek, elsőbbségek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Mai záró árfolyam, Pénz, Áru, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Közlékedési vállalatok, Sorsjegyek, Pénzmemek és váltók.

KÜLÖNFÉLÉK.

Te.

Te fényes ködépekbe font
Légies alak,
Ezüstpáráktól ölelten
Ujra láttalak.

Varázsodtól ittaszultan
Bájos látomány,
Vágytalak elfogni téged
Szívem zátonyán,

Hogy örökösen itt ragrogj
Egem hajnalan,
Csillagsugárból himezett
Ezüstös talány,

De nem lehet a képedet
Karomba zártam,
Mert búbjáddal tova tűnsz
Te tündérlőm...

Tamás Ernő.

(Nagy Frigyes híres asztalkészlete.) A Hohenzollernnek híres kincsének, a Nagy Frigyes asztalkészletének utolsó darabját, egy arany tárgyát, II. Vilmos császár a berlini Hohenzollern múzeumnak adományozta. E híres asztalkészletnek egész története van. I. Frigyes hagyatékában egy 201 darabból álló asztalkészletet találtak, melynek nyers értéke az akkori viszonyok szerint 106 ezer tallér volt. Nagy Frigyes az örökölt készletet 1741-ben összeolvasztatta s Lieberkühn udvari ötvössel egy egész új készletet csináltatott. Lieberkühn 1774-től kapott s az egész munka 126.736 tallérba került. Állt pedig e készlet 96 drb tárgyából, 72 drb kanálból, 72 drb késből és 72 drb villából, 6 nagy tálból fogókkal, 18 közep-nagyságu és 24 kisebb eszészékből. Zsófia Dorottya-nak, I. Frigyes özvegyének is volt egy híres és értékes (74.621 tallér) gyűjteménye, mely kan-délláberekből, gyertyatartókból, kandallóhoz való tüzi szárazmókból állott, 1757-ben, az özvegy királyné halálakor ezt is Nagy Frigyes örökölte. A sok arany- és ezüst edények, melyek mint műrepek is megérdemelték volna, hogy örökre megőrizzék — utólte a kincsek rendes sorsa: pénzre kellett ismét átváltozniok. Nagy Frigyes

a sok ezüst kincséből háboruja céljaira 1745-ben 1.250.000 tallért veretett. Hasonló sors érte Nagy Frigyes híres arany asztalkészletét is. III. Frigyes Vilmos, hogy jó példát mutasson alattvalóinak, e híres készletet letette a baza oltárára. Eladta Hamburgban 229.619 tallérért és a kapott pénzt Napoleonnak fizetendő hadisarc fedezésére adta. Ma legalább is 710—720 ezer márkát kapott volna érte, csak egyetlenegy tárgy maradt meg a híres készletből, melyet most a Hohenzollern múzeumban őriznek.

(A tengeri rablók kincsei.) Spanyolország déli partjain, Colmevar város közelében igen érdekes és értékes leltre bukkantak egy régi váromladékban. A faltörmelések alatt két rozsdás vasládát találtak telve régi spanyol és portugál pénzekkel, értékes arany- és ezüst ékszerekkel s tárggyakkal. Megállapították, hogy a XVIII. század elején e vidéket veszélyeztető tengeri rablókknak elrejtett zsákmányát tartalmazza a két láda.

(Biztosítás meggyilkoltatás ellen.) Egy fiatal amerikai milliósosnak jutott eszébe legelőször, hogy magát kifejezetten meggyilkoltatás esetére biztosítsa. Hopkins Russel a neve az ötletes fiatal embernek, aki maga is sok milliós vagyon ura, az édesapjának azonban, akinek szintén ő lesz az egyedüli örököse, számlálhatatlan milliói vannak. Ilyen körülmények között persze érthető, hogy a fiatal Hopkins ennyire féltse az életét. A biztosító-társaságok azonban idegenkedtek az üzlet ez új formájától. Nem akartak semmi áron belemenni, hogy kifejezetten meggyilkoltatás ellen biztosítsák a fiatal milliómóst. Végre mr. Hopkins becsületszavára kijelentette, hogy nem a személyes bosszú támadásától réttog, kijelentette, hogy személyes ellensége nincs, de nagyon fél a „fekete kéz” garázdálkodásától. Ezek a kijelentések aztán némileg megnyugtatták az aggódó társaságokat, s akadt végre egy, amely belement a tárgyalásokba. Hamarosan megállapodtak a feltételekben is, amelyek szerint a biztosító társaság Hopkins Russel meggyilkoltatása esetén fizet 2000 dollárt annak, aki a gyilkosság dolgában legelőször jelentkezik tanúként és aki a gyilkos vagy gyilkosok személyére nézve utbaigazítást tud adni a nyomozó hatóságnak. Fizet továbbá a biztosító társaság összesen 3000 dollár jutalmat mindazoknak, akik a büntény kiderítésében akár tanúzással, akár pedig nyomozással résztvesznek. Ezekből a feltételekből tehát nyilvánvaló, hogy a fiatal milliósos tulajdonképpen csak azt akarja elérni a biztosítás által, hogy erőszakos halála megtorlatlanul ne maradjon.

Fizet pedig ezért a biztosításért mr. Hopkins huszonöt dollár díjat évenként. Nem sok, csak aztán úgy ne járjon az olcsó biztosításával, hogy éppen azzal vonja magára a rettegett fekete kéz figyelmét.

(A legszaporább halfaj.) Régen megállapított természettudományi tapasztalat, hogy a legszaporább halfaj a ponty. Abban a kérdésben azonban, hogy mekkora a ponty peterakó képessége, a megfigyelők között óriási nézeteltérések vannak. Az egyik kutató harmincz-negyvenezerre teszi egy állat peterakó képességét, míg a másik száz-, sőt kétszáz-ezerre. A kérdést most a müncheni halászati intézet élettani osztálya nagyarányu megfigyelések és vizsgálódások után véglegesen eldönti és azzal a ki-jelentéssel lepi meg a tudományos világot, hogy a ponty peterakó képessége az állat súlya szerint változó, de már az egy kilogramm súlyu állat is 3—400.000 petét rak, és körülbelül ez a peték száma, minden további kilogrammnál is, úgy hogy egy öt kilós állat már egy millió petét is rak. Hogy e mellett a rendkívüli peterakási képesség mellett a faj még sem szaporodik túlságos arányban, annak az oka az, hogy roppant sok pete pusztul el még a kikelés előtt.

(A szépség és a regényolvasás.) Chicagóban a minap olyan klubot alapítottak, amelynek nincs más célja, csak az, hogy hadat izenjen a fizikai rutságnak, amennyiben arra törekszik, hogy tagjai minél szebbek legyenek. Abból a föltevésből indulnak ki, hogy csunya emberen is van valami, ami szép és ezt annyira érvényesítheti, hogy a hiányokat eltakarja. E cél elérése végett a klub néhány tréning-szabályt állított föl, amelynek minden klubtag kötelessége magát alávetni, a szonirásra tett esküvel erősítvén meg fogadalmát. E szabályok közt van a mértékletesség parancsa, nagy ebédék betiltása és az is, hogy regényt olvasni nem szabad. És miért? A klubszabályok azt mondják, hogy a regényolvasás nagyon felizgatja a fantáziát és idegességet okoz, mely árt a szépségnek, mert so-ványítja a testet. A csikágói klub e kötelezettséggel azt bizonyítja, hogy csak a ponyva-regényeket ismeri, mert az irodalmi színvonalon álló jó regény nem tesz idegessé és izgatottá, hanem kellemesen érzi magát olvasás közben az ember, az arcra a meglegedettség derüje ül ki, mely megszépíti a legesunyább arcot is.

LIRA HERCZEGNŐJE.

— Regény két kötetben. —

IRTA: W. ROBERTS.

53

— Meghalt a kicsike, nagyanyó? — kérdezték a folyóparti szomszédok.

— Igen, meghalt, — felelte mindig az öreg asszony. Azokra a kíváncsiskodó kérdésekre, melyeknek állandóan ki volt téve a kápolnában s a mezőkön, sohasem felelt.

Az emberek egyáltalában nem kételkedtek szavaiban; elhitték, hogy a gyermek meghalt. Nem is érdeklődtek sokat utána. Érezték, hogy nem közülok való volt; mindig valami különös idegenszerűség választotta el őket egymástól. A tiszta kedélyü, egyszerű parasztok sohasem tudtak teljes mértékben megbarátkozni vele; azt a benyomást keltette bennük megjelenése, mint az erdő vadonjába tévedt paradicsommadár a vadon madarai között. Hirtelen jelent meg főzöttük s épp oly hirtelen távozott is.

— Meghalt, — ismételték az emberek s fantáziájukban az egész történet mesévé redlett át.

Saracin Lajos az öreg hajós ismerte jól az igazságot, de ő néma maradt. Csöndesen állott folyóparti kis házikójának ajtajában, kezében egy törött evezőt tartva s némán bámult bele a folyó csillogó hullámaiba.

— Mindnyájan lemennek a folyón, — mormolta, — de egyikük sem tér többé vissza. Ott tálán mindig síma a folyó tükre? Talán nincs ott örvény és hullámverés? Talán ott nem kell küzdeniök az áradat ellen? Nem valószínű, mert többé sohasem keresik fel a régi falusi piaczeret? Miva halott volt a folyóparti kis világ számára, melyet először pillantottak meg nyiladozó szemek. Némelyek imát is mondtak a körükből eltávozott lélek

üdvösségéért, mikor elhaladtak az országut egyszerű keresztje mellett, melytől le lehetett látni annak a kis kunyhónak tetejére, hol a gyermek oly szép életet élt, s oly nagy biztonságot talált.

Távolabb délre azonban a billiersi tehenészetben, hol a tehenes lányok gyakran összejöttek, egészen másképen vélekedtek az esetről. Egy napbarnította tehenes asszony durva nevetéssel magyarázta az ügyet a környen hívó szomszédoknak és parasztoknak.

— Meghalt? Halott? — kiáltott. — Ezt mondják mindig, ha elbukik egy angyal az övéik közül. Ő épp oly kevéssé halott, mint ti. Azt mondom nektek, hogy gazdagságban és gyalázatban él. Hát elfelejtettétek már azt a mesét, melyet a kis hazug el akart velünk hitetni, mikor a mesebeli hercegtől ajándékot kapott? És ki volt a mesebeli herceg? Senki más, mint a mi fiatal grófunk. És mit jelent elfogadni az ő ajándékait? Romlott volt, egészen romlott volt, annyit mondok. Nem nevezett-e bennünket ez a felesleg hűlye parasztoknak? No, de majd meg fogom én ismerni liliumfehér arcoeskáját, piciny, rózsás száját, s arany haját még husz év múlva is, ha találkozom vele. Dehogyan halott, egyszerűen elment Párisba.

Tricotrin őszkor már nem volt látható, a szőlőhegyeken s a népek, mely imádták őt, úgy nehezédett ez mellére, mint egy ijesztő álom. Mindenhol csönd volt, az egész környéken.

XXV.

Fél volt s egész Páris tánczolt. Párisban úgy tánczoltak, mint ehol másutt az ég alatt. Páris mindig tánczolt, tánczolt akkor is, mikor járdája vértől ázott; mikor uralkodójának feje lehullott; tánczolt a tiranizmus bilincsei alatt is, épp úgy, mint most a szabadság virágzása idejében.

Mindenhol tánczoltak; a büszke főúri palotákban épp úgy, mint az egyszerű nyárs-

polgári házakban a nyilvános helyiségekben s vendéglőkben. A férfiak és asszonyok, mintha megbomlottak volna ezen mozgás hevéből.

A csillogó, fehér téli éjszakában Tricotrin esendesen lépkedett Páris utcáin. Egy öreg ember követte hűségesen. Tricotrin pipát vett elő zsebéből, megtöltötte dohánynyal s oda kínálta az öregnek.

— Ime, barátom, — szólította meg az öreget, — pipázzon és felejtse el mindent, — és mosolyogva sietett tovább.

Nagyon mozgalmas élénk utcába ért, melyben alig fértek el egymás mellett a fogatok. Mindenhol mulatság volt s Tricotrin mégis mindenhol felfödözött a nagy pompa fénye mellett az árnyékot: a nyomort. Mindenhol talált olyanokat, kik reá voltak szorulva a segélyre, s ilyenkor sohasem hamult tétlenül: mindig segítségére sietett a nyomorgóknak. Nemsokára a Tuillériák közelébe ért. A hatalmas méretű épület is fényárban uszott.

— Ah, már emlékezem, — mormolta — ma itt is tánczoltak.

Bement az udvarra.

— Erre bemenni tilos, — kiáltott reá egy katoná.

— De nekem nem, János öcsém! — mosolygott Tricotrin, tova haladva. A fáklyák által megvilágított udvar tele volt kocikkal, lovakkal s mindenféle szolgaszeméllyel. A palota hóval fedett tetői és tornyoskái vörös fényben csillogtak. A vendégek már távozóban voltak, hajnalodni kezdett. A császár fogadóterméből százával tolongtak ki az előkelő szép asszonyok s a világ minden nemzetének legelőkelőbb férfiai. Az előkelő tömeg, mely Tricotrin mellett vonult el a császár újévi báljáról távozott, s mindenki kocsiját kereste. A szép asszonyok tömegében egy végtelenül bájos, karcsu, pálmatermetű alakot pillantott meg.

(Folyt. köv.)

Üzleti tudósítások.

Sertéskonsumvársári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közbárház igazgatóságától.) Augusztus 4-én. Előző napi eladatlan maradvány 697 drb sertés. Ma felhajtás 1198 drb sertés, 42 drb süldő. Összesen 1895 drb sertés, 42 drb süldő. Eladatott 1624 drb sertés, 29 drb süldő. Mai maradvány 271 drb sertés, 13 drb süldő.

Arjegyzés. Zsírsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 128-137 fillér. Öreg II. rendű 280-350 klg. életsúlylevonással 120-126 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 132-140 fillér. Fialat közép 220-300 klg.-ig életsúlylevonással 132-142 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig életsúlylevonással 132-142 fillér. (Az árak minden levonás nélkül klgkint elősúlyban értendők.) A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Budapesti szurómarhavásár.

Augusztus 4. Felhajtott 473 drb elő borjú, (közte 34 rugott.) Arjegyzés: Elsőrendű elő borjúkért 100-110 fillérig, kivételesen 116-124 fillér, középminőségű elő borjúkért 90-98 fillérig, silány és rugott borjúkért 60-84 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül.) Az irányzat változatlan maradt, az árak elsőrendű minőségűeknél 2-4 fillérrel krgkint emelkedtek.

Budapesti vágómarhavásár.

Aug. 4. Vágómarhák. Felhajtott magyar bíka 166 drb drb, magyar ökör 146 drb, magyar tehén 83 drb, magyar bivaly 141 drb. Boszniai növendékmarha 20 drb. Pótfelhajtásra bejelentve 22 drb. Összesen 2949 drb. Arjegyzés: métermázsúknál elősúlyban, levonás nélkül, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 80-90 koronáig, kivételesen 102 koronáig, középminőségű 66-76 koronáig, silány minőségű 58-64 K.-ig. Magyar paraszmarha, jobb minőségű 68-74 K.-ig, silány minőségű 54-66 K.-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 86-96 koronáig, kivételesen 105 koronáig, középminőségű 72-80 koronáig, silányabb minőségű 58-68 koronáig, silányabb minőségű 60-70 koronáig, bivaly 48-56 koronáig, kivételesen 66 koronáig. Magyar tehén 54-72 koronáig, kivételesen 74 koronáig. Tarka tehén 56-84 koronáig, kivételesen 90 koronáig, kicsontozni való marha 46-50 koronáig, növendékmarha 56-80 K.-ig. Mind 100 klgkint elősúlyban. A felhajtás mintegy 600 darabbal nagyobb volt a múltétnél, az irányzat elsőrendű minőségekre szilárd volt, csebben a gyengébb minőségek árai 1-2 K.-val némkint hanyatlottak.

Bécsi szurómarhavásár.

Augusztus 4. A mai vásárra fölhozta 3515 darab borjút, 1081 drb fiatal sertést, 961 levagott sertést, 205 drb levagott juhot, 40 drb bárányt. Eladási árak kilogrammonként: Levagott borjú 110-138 fillér; elsőrendű 140-150 fillér; legeszeje 152-168 fillér; elő borjú 100-136 fillér; legelsőrendű 138-148 fillér; elő huszterés 110-140 fillér; elő zsírsertés 112-122 fillér; levagott huszterés 140-160 fillér; levagott hizott sertés 124-140 fillér; könnyű sertés 154-160 fillér; elsőrendű süldő 140-156 fillér; levagott juh 88-116 fillér; bárány 22-40 korona paronként.

Kőbányai sertéspiac.

Augusztus 4. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 134-136 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 140-142 fillérig. Közép (páronként 240-280 klg.) 142-144 fillérig. Könnyű (páronként 240 klg.) 144-146 fillérig.

Heti lóvásár.

Augusztus 4. A Tattershall-telepen ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 323 drb első, 575 drb másodosztályú, összesen 898 drb lovat. Eladták összesen 486 darabot, melyek közül a székesfehérvári vágónak 104 darab lovat vett meg 70-164 korona között váltakozó árrban.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap általában száraz és meleg idő uralkodott, csupán az ország nyugati szélén fordultak elő kisebb esők. Ma reggelre az ország nagyobb részén borulás állott be. A hőmérséklet kevéssé csökkent. Maximuma 34 fok C Debreczen és Verseczen, minimuma 10 fok C Arvavárján.

Prognózis a következő huszonnégy órára:

Lényegtelen hőváltozással zivataros esők várhatók.

Table with columns: Állomás, Légnemesség, Hőmérséklet, Szélirány és erő, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max., Hőmérséklet min.

EGYETERTÉS

politikai naplap.

Kiadóhivatal igazgató: PAJOS MÁTYÁS

VIZALLÁS.

Table with columns: Aug. 4, Aug. 5, Aug. 6, Aug. 7, Aug. 8, Aug. 9, Aug. 10, Aug. 11, Aug. 12, Aug. 13, Aug. 14, Aug. 15, Aug. 16, Aug. 17, Aug. 18, Aug. 19, Aug. 20, Aug. 21, Aug. 22, Aug. 23, Aug. 24, Aug. 25, Aug. 26, Aug. 27, Aug. 28, Aug. 29, Aug. 30, Aug. 31.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Schlosser János helyettes tanárt a gyöngyösi állami főgimnáziumhoz rendes tanárrá; a belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök a gyermekvédelem terén az állami és társadalmi tevékenységnek összeköttetése céljából alakult veszprémi menhelybizottság egyik helyettes elnökévé dr. Schlamadinger Jenőné egyikestehérvári lakost, Kunst Gyula, Eberl Alajos és Zajzon Gyula belügyminisztériumi napidipásokat a belügyminisztériumhoz fizetés nélküli irodasegédtszettek, a belügyminisztérium számvivősegehez Péchy Ernő számvivősegi díjnyel díjtalan számvivőknökké; a pénzügyminiszter dr. Kaufmann Béla ügyvéd-jelölt budapesti lakost a balassagyarmati pénzügyigazgatóságához pénzügyi fogalmazóvá ideiglenes minőségben, Grédinger Pál rimaszombati adóhivatali segédet a rimaszombati pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvivősegehez ideiglenes minőségű pénzügyi számlellenőrré, Tomor Miklós szombathelyi lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számvivőknökké; a budapesti büntetőtörvényszék elnöke Rékassy Lajos ugyanottani napilapész szolgát a büntetőtörvényszékhez hivatalsszolgává nevezte ki. Athelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szemere Samu czeplédi állami főgimnáziumi r. tanárt a budapesti V. ker. állami főreálskolához, Bozsennik Béla újvidéki kir. kath. főgimnáziumi r. tanárt a nagybányai áll. főgimnáziumhoz, dr. Szőke Józsefet a temesvári állami főgimnáziumhoz, Vatter Margit kapuvári állami polgári leányiskolai r. tanitónét eddigi minőségben az újpesti állami polgári leányiskolához, Okányi Sándor móri állami polgári iskolai r. tanitónét eddigi minőségben az abonyi állami polgári iskolához, Hizza Károly és neje, szül. Vetröss Anna kunosvágyasi állami elemi iskolai igazgatót és tanitónét a kun-szentmártoni állami elemi iskolához helyezte át.

Large table with columns: BUDAPESTI ÉRTEKTOZSDE, Mai záró árfolyam, Pénz, Ár, Záloglevélek, elsősbségek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Sparvállalatok, Közlekedési vállalatok, Bazillika, Sorsjegyek, Pénzmemek és váltók.

KÜLÖNFÉLÉK.

Te.

Te fényes köképekbe font
Légies alak,
Ezüstpáráktól ölelten
Ujra láttalak.

Varázsodtól iftasultán
Bájos látomány,
Vágytalak elfogni téged
Szívem zátonyán,

Hogy örökösen itt ragyogj
Egem hajjánán,
Csillagsugárból himezett
Ezüstös talány,

De nem lehet a képedet
Karomba zárnom,
Mert bűbájjal tova tűnsz
Te tündérlálm...

Tamás Ernő.

(Nagy Frigyes híres asztalkészlete.) A Hohenzollernnek híres kincseinek, a Nagy Frigyes asztalkészletének utolsó darabját, egy arany tányért, II. Vilmos császár a berlini Hohenzollern múzeumnak adományozta. E híres asztalkészletnek egész története van. I. Frigyes hagyatékában egy 201 darabból álló asztalkészletet találtak, melynek nyers értéke az akkori viszonyok szerint 106 ezer tallér volt. Nagy Frigyes az örökölt készletet 1741-ben összeolvasztatta s Lieberkühn udvari ötvössel egy egész új készletet csináltatott. Lieberkühn 17.744 tallért kapott s az egész munka 126.736 tallérba került. Állt pedig a készlet 96 drb tányérból, 72 drb kanálból, 72 drb késből és 72 drb villából, 6 nagy tálból fogókkal, 18 közp-nagyságu és 24 kisebb eszéből. Zsófia Dorottya-nak, I. Frigyes özvegyének is volt egy híres és értékes (74.621 tallér) gyűjteménye, mely kanál-élláberekből, gyertyatartókból, kandallóhoz való tüzi szerszámokból állott, 1757-ben, az özvegy királyné halálakor ezt is Nagy Frigyes örökölte. A sok arany- és ezüst edények, — melyek mint műreemek is megérdemelték volna, hogy örökre megőrizzék — utólrta a kincsek rendes sorsá: pénzre kellett ismét átváltozniok. Nagy Frigyes

a sok ezüst kincsből háboruja céljaira 1745-ben 1.250.000 tallért veretett. Hasonló sors érte Nagy Frigyes híres arany asztalkészletét is. III. Frigyes Vilmos, hogy jó példát mutasson alattvalóinak, e híres készletet letette a haza oltárára. Eladta Hamburgban 229.619 tallérért és a kapott pénzt Napoleonnak fizetendő hadisarcz fedezésére adta. Ma legalább is 710—720 ezer márkát kapott volna érte, Csak egyetlenegy tányér maradt meg a híres készletből, melyet most a Hohenzollern múzeumban őriznek.

(A tengeri rablók kincsei.) Spanyolország déli partjain, Colmevar város közelében igen érdekes és értékes leltre bukkantak egy régi váromladékban. A faltörmelések alatt két rozsdás vasládát találtak telve régi spanyol és portugál pénzekkel, értékes arany- és ezüst ékszerekkel s tárggyakkal. Megállapították, hogy a XVIII. század elején e vidéket veszélyeztető tengeri rablónak elrejtett zsákmányát tartalmazza a két láda.

(Biztosítás meggyilkoltatás ellen.) Egy fiatal amerikai milliommónak jutott eszébe legelőször, hogy magát kifejezetten meggyilkoltatás esetére biztosítsa. Hopkins Russel a neve az ötletes fiatal embernek, aki maga is sok milliót vagyon ura, az édesapjának azonban, akinek szintén ő lesz az egyedüli örököse, számlálhatatlan milliót vannak. Ilyen körülmények között persze érthető, hogy a fiatal Hopkins ennyire félti az életét. A biztosító-társaságok azonban idegenkedtek az üzlet ez új formájától. Nem akartak semmi áron bele menni, hogy kifejezetten meggyilkoltatás ellen biztosítsák a fiatal milliommót. Végre mr. Hopkins becsületszavára kijelentette, hogy nem a személyes boszu támadásától réttog, kijelentette, hogy személyes ellensége nincs, de nagyon fél a „fekete kéz” garázdálkodásától. Ezek a kijelentések aztán némileg megnyugtatták az aggódó társaságokat, s akadt végre egy, amely bele ment a tárgyalásokba. Hamarosan megállapodtak a feltételekben is, amelyek szerint a biztosító társaság Hopkins Russel meggyilkoltatása esetén fizet 2000 dollárt annak, aki a gyilkosság dolgában legelsőnek jelentkezik tanuként és aki a gyilkos vagy gyilkosok személyére nézve utbaigazítást tud adni a nyomozó hatóságnak. Fizet továbbá a biztosító társaság összesen 3000 dollár jutalmat mindazoknak, akik a büntény kiderítésében akár tanúzással, akár pedig nyomozással résztvesznek. Ezekből a feltételekből tehát nyilvánvaló, hogy a fiatal milliommós tulajdonképpen csak azt akarja elérni a biztosítás által, hogy erőszakos halála megtorlatlanul ne maradjon.

Fizet pedig ezért a biztosításért mr. Hopkins huzsonöt dollár díjat évenként. Nem sok, csak aztán úgy ne járjon az olcsó biztosításával, hogy éppen azzal vonja magára a rettegett fekete kéz figyelmét.

(A legszaporább halfaj.) Régen megállapított természettudományi tapasztalat, hogy a legszaporább halfaj a ponty. Abban a kérdésben azonban, hogy mekkora a ponty peterakó képessége, a megfigyelők között óriási nézeteltérések vannak. Az egyik kutató harmincz-negyvenezerre teszi egy állat peterakó képességét, míg a másik száz-, sőt kétszáz-ezerre. A kérdést most a müncheni halászati intézet élettani osztálya nagyarányu megfigyelések és vizsgálódások után véglegesen eldönti és azzal a kijelentéssel lepi meg a tudományos világot, hogy a ponty peterakó képessége az állat súlya szerint változó, de már az egy kilogramm súlyú állat is 3—400.000 petét rak, és körülbelül ez a peték száma, minden további kilogrammnál is, úgy hogy egy öt kilós állat már egy millió petét is rak. Hogy e mellett a rendkívüli peterakási képesség mellett a faj még sem szaporodik túlságos arányban, annak az oka az, hogy ropant sok pete pusztul el még a kikelés előtt.

(A szépség és a regényolvasás.) Chicagóban a minap olyan klubot alapítottak, amelynek nincs más célja, csak az, hogy hadat ijenjen a fizikai rutságnak, amennyiben arra törekszik, hogy tagjai minél szebbek legyenek. Abból a föltevésből indulnak ki, hogy csunya emberen is van valami, ami szép és ezt annyira érvényesítheti, hogy a hiányokat eltakarja. E cél elérése végett a klub néhány tréning-szabályt állított föl, amelynek minden klubtag kötelessége magát alávetni, a szénirásra tett esküvel erősítvén meg fogadalmát. E szabályok közt van a mértékletesség parancsa, nagy ebédek betiltása és az is, hogy regényt olvasni nem szabad. És miért? A klubszabályok azt mondják, hogy a regényolvasás nagyon felizgatja a fantáziát és idegességet okoz, mely árt a szépségnek, mert sovánnyítja a testet. A csikágói klub e kötelezettséggel azt bizonyítja, hogy csak a ponyva-regényeket ismeri, mert az irodalmi színvonalon álló jó regény nem tesz idegessé és izgatottá, hanem kellemesen érzi magát olvasás közben az ember, az arcra a megelégedettség derüje ül ki, mely megszépíti a legszönyűbb arcot is.

LIRA HERCZEGNŐJE.

— Regény két kötetben. —

IRTA: W. ROBERTS.

53

— Meghalt a kicsike, nagyanó? — kérdezték a folyóparti szomszédok.

— Igen, meghalt, — felelte mindig az öreg asszony. Azokra a kíváncsiskodó kérdésekre, melyeknek állandóan ki volt téve a kápolnában s a mezőkön, sohasem felelt.

Az emberek egyáltalában nem kételkedtek szavaiban; elhitték, hogy a gyermek meghalt. Nem is érdeklődtek sokat utána. Érezték, hogy nem közülok való volt; miadig valami különös idegenszerűség választotta el őket egymástól. A tiszta kedélyü, egyszerű parasztok sohasem tudtak teljes mértékben megbarátkozni vele; azt a benyomást keltette bennük megjelenése, mint az erdő vadonjába tévedt paradicsommadár a vadon madarai között. Hirtelen jelent meg közöttük s épp oly hirtelen távozott is.

— Meghalt, — ismételték az emberek s fantáziájukban az egész történet mesévé redlett át.

Saracin Lajos az öreg hajós ismerte jól az igazságot, de ő néma maradt. Csöndesen állott folyóparti kis házikójának ajtajában, kezében egy törött evezőt tartva s némáa bámult bele a folyó csillogó hullámaiba.

— Mindnyájan lemennek a folyóra, — mormolta, — de egyikük sem tér többé vissza. Ott talán mindig sima a folyó tükre? Talán nincs ott örvény és hullámvérés? Talán ott nem kell küzdeniök az áradat ellen? Nem valószínű, mert többé sohasem keresik fel a régi falusi piacsteret? Miva halott volt a folyóparti kis világ számára, melyet először pillantottak meg nyiladozó szemei. Némelyek imát is mondtak a körükből eltávozott lélek

üdvösségéért, mikor elhaladtak az országot egyszerű keresztje mellett, melytől le lehetett látni annak a kis kunyhónak tetejére, hol a gyermek oly szép életet élt, s oly nagy biztonságot talált.

Távolabb délre azonban a billiersi tehenészetben, hol a tehenes lányok gyakran összejöttek, egészen másképen vélekedtek az esetről. Egy napbarnította tehenes asszony durva nevetéssel magyarázta az ügyet a környen hívó szomszédoknak és parasztoznak.

— Meghalt? Halott? — kiáltott. — Ezt mondják mindig, ha elbukik egy angyal az övéik közül. Ő épp oly kevéssé halott, mint ti. Azt mondom nektek, hogy gazdagságban és gyalázatban él. Hát elfelejtettétek már azt a mesét, melyet a kis hazug el akart velünk hitetni, mikor a mesebeli hercegtől ajándékot kapott? Es ki volt a mesebeli herceg? Senki más, mint a mi fiatal grófunk. Es mit jelent elfogadni az ő ajándékait? Romlott volt, egészen romlott volt, annyit mondok, Nem nevezett-e bennünket ez a lelenz hülye parasztoznak? No, de majd meg fogom én ismerni lilomfehér arcoeskáját, piciny, rózsás száját, s arany haját még husz év múlva is, ha találkozom vele. Dehogy halott, egyszerűen elment Párisba.

Tricotrin öszkor már nem volt látható, a szőlőhegyeken s a népek, mely imárlta őt, úgy néhezédett ez mellére, mint egy ijesztő álom. Mindenhol csönd volt, az egész környéken.

XXV.

Tél volt s egész Páris tánczolt. Párisbau úgy tánczoltak, mint ehol másutt az ég alatt. Páris mindig tánczolt, tánczolt akkor is, mikor járdája vértől ázótt; mikor uralkodójának feje lehullott; tánczolt a tirannizmus bilincsei alatt is, épp úgy, mint most a szabadság virágzása idejében.

Mindenhol tánczoltak; a büszke főúri palotákban épp úgy, mint az egyszerű nyárs-

polgári házakban a nyilvános helyiségekben és vendéglőkben. A férfiak és asszonyok, mintha megbomlottak volna ezen mozgás hevetől.

A csillogó, fehér téli éjszakában Tricotrin csendesen lépkedett Páris utcáin. Egy öreg ember követte hűségesen. Tricotrin pipát vett elő zsebéből, megtöltötte dohánynyal s oda kínálta az öregnek.

— Ime, barátom, — szólította meg az öreget, — pipázzon és felejtson el mindent, — és mosolyogva sietett tovább.

Nagyon mozgalmas élénk utcába ért, melyben alig férték el egymás mellett a fogatok. Mindenhol mulatság volt s Tricotrin mégis mindenhol felfödözte a nagy pompa fénye mellett az árnyékot: a nyomort. Mindenhol talált olyanokat, kik reá voltak szorulva a segélyre, s ilyenkor sohasem bántott tétlenül; mindig segítségére sietett a nyomorgóknak. Nemsokára a Tuillériák közelebe ért. A hatalmas méretű épület is fényárban uszott.

— Ah, már emlékezem, — mormolta — ma itt is tánczoltak, Bement az udvarra.

— Erre bemenni tilos, — kiáltott reá egy katoná.

— De nekem nem, János öcsém! — mosolygott Tricotrin, tova haladva. A fákllyák által megvilágított udvar tele volt kocikkal, lovakkal s mindenféle szolgaszeméllyezettel. A palota hóval fedett tetői és tornyoskái vörös fényben csillogtak. A vendégek már távozóban voltak, hajnalodni kezdett. A császár fogadótermeiből százával tolongtak ki az előkelő szép asszonyok s a világ minden nemzetének legelőkelőbb férfiai. Az előkelő tömeg, mely Tricotrin mellett vorult el a császár újévi báljáról távozott, s mindenki kosóját kereste. A szép asszonyok tömegében egy végtelenül bájos, karesu, pálmatermetű alakot pillantott meg.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1910. augusztus 5-én.

Fővárosi Városigeti Színház

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
(BUDAI SZÍNHÁZ)

A Smokk-család.

Pesti bohózat négy felvonásban.
Írták: Farago Jenő és Földi Mátyas
Zenéjét összeállította és részben
szerzelte: Barna István

Kezdeté 1/3 8 órakor.

A kuruzsló.

Szimfónia 3 felvonásban. Írta:
Földes Imre.

Kezdeté 1/3 8 órakor.

JARDIN DE PARIS

VII., Erzsébet királyné-ut 1.

Telefon 167-25. Kezdeté 9 órakor.

!!! Uj augusztusi műsor! !!!
!!! Uj magyar bohózatok! !!!

A fekete zongora Az utolsó parti

Kornai Berta Ferenczi Károly

Anny Wilkens, Poór Lili, Willi Schulhof, Kókény
Ilona, Maud Hawley, Sajó Géza és mások.

Nina Barkis grandiózus tánca

Nagy magyar-német Revü!
Gyerünk a Jardinba!!

Tabarin Bal Mabilé-ban
25 táncatrakció.

Szenzaciós ujdonság!

Stubnyai Fenyő Sósorszesz!

Nem szabad egy házból sem hiányoznia. — Hűlésből eredő
összes bántalmaknál, úgymint: reuma, csúsz, köszvény, for-
fajás, fejfájás stb. kitűnő hatású. Hatás és jószágban felül-
mulja az összes eddigi sósorszesz-készítményeket. — Kérje
mindenütt a Stubnyai Fenyő Sósorszeszt. — Hat üveg ren-
delésnél portómentes szétküldés a készítőnél.

DETRICH ENDRE gyógyszerész, Stubnyalőröd.
Kis üveg ára 40 fillér, nagy üveg 1 korona.

„A. B. C.”

Fehérnemű köleszőző vállalat, szállít hivatalok,
üzletek, gyárak részére higiénikusan tisztított
törülközőt, padlóruhát, portörölt stb. stb.
csokely kölesződjéért, házhoz szállítva, b. tekintet cseréltve.
A mozással járó keflomatlanság megszűnik. **Eütyű-utca 30.**
Telefon: 46-86. Telefon: 46-86.

UJ IDŐK

Az összes fürdők és nyaralóhelyek
olvasótermében, szalonjában megtalálni
Herczeg Ferencz hetilapját az
Uj Idők-et. A nyári szezonban is bő,
gazdag, előkelő tartalommal keresi fel
állandó közönségét, a magyar uri tár-
sadalmat. A szerkesztő Herczeg Ferencz
mellett a magyar írók színe-jáva ir ide
regényt, novellát, cikket, verset, tanul-
mányokat. Az Uj Idők előfizetési ára
negyedévenként 4 korona. Az új negyed
július 1-én kezdődik. Kiadóhivatal:
Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

GIZELLA-TELEP
FÜRDŐ
KLIMATIKUS GYÓGYHELY
VIZGYÓGYINTÉZET
PEST M.

Posta: VISEGRÁD.

Vizgyógykezelés, Szénsavas, villanyos,
forrólég-, mór-, sós-, fenyő- és napfürdők.

VILLANYOZÁS, MASSAGE,
HIZLALÓ- ÉS SOVÁNYÍTÓ-KURÁK.
Remek fekvés. Özönös levegő. Kitűnő
éltetés. Mérsékelt árak.

KIVÁNTATRA PROSPEKTUS.
Fűtődény: április 15-18 szeptember 30-ig.

Kávéház megnyitás

Alulírott tisztelettel hozom a nagyér-
demű közönség és vendégeim szives
tudomására, hogy

WAGNER

„Mocca kávéházamat”

V., Zrínyi-utca 16. Balvány-u. sarok.

teljesen modernül berendezve, holnap
szombaton délben megnyitom.

Tisztelettel

Wagner Vilmos.

Részlefizetésre
is szállítunk modern amerikai
irodai-, uriszoba-
és könyvtárberendezéseket

GLOGOWSKI és TARSÁ cs. és kir.
udv. szall.
Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 12. sz.

Répes
árjegy-
ek



ingyen
és bér-
mentve

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstszereket, sorsjegye-
ket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA
Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

Tokaji Bortermelők Társasága r.-t.

TOKAJ.

Telefonszám: Tokaj 5; Telefonszám: Tokaj 5.

A legmegbízhatóbb beszerzési forrása a
felségés

tokaji szamorodni
és aszu-boroknak.
Próbarendelésre alkal-
mas csoportok:

1 posta kosár: 1 palack 0.7 lit. 1904. évi kiváló
szamorodni bor; 1 palack 0.7 lit.
1903. évi zamatos szamorodni bor; 1 palack 0.5 lit.
1904. évi 2 puttonos aszu; 1 palack 0.5 lit. 1901. évi
4 puttonos aszu K 12.70

Ladában:
20 palack 0.7 literes 1904. évi tokaji szamorodni K 36.30
bor
12 palack 0.5 literes 1904. évi tokaji 2 puttonos K 40.25
aszu bor
20 palack és pedig: 10 palack 0.7 lit. 1904. évi
szamorodni bor és 10 palack 0.5 lit. 1904. évi
2 puttonos aszu bor... K 52.25

Hordóban:
60 liter 1908. évi tokaji aszali bor... 59.40 kor.
60 " 1907. " " présnyel bor... 72.60 kor.
60 " 1904. " " szamorodni bor... 89.10 kor.
60 " 1901. " " szamorodni bor... 138.60 kor.

A csomagolásért, hordóért és ladáért semmit sem számítunk
fel. A megrendelő vasúti állomásig beremelve küldünk minden
rendelést. Részletes árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

Viszonteladók kedvezményben részesülnek.

Füldői és uti olvasmányok.

Magyar Könyvtár. Szerk. RADÓ ANTAL.

Újabb magyar elbeszélők:

Ady Endre: Sápadi emberek és történetek (407. sz.)	30 f.
— A tízmillió Klópatra és egyéb történetek (586. sz.)	30 f.
Ambrus Zoltán: Hajótörtek. 8 elbeszélés (33. sz.)	30 f.
— Arnyóalakok. 7 elbeszélés. (204. sz.)	30 f.
— Berzsenyi báró és családja. Tollrajzok a mai Budapestről. I-II (284-285. sz.)	60 f.
— Keréyok és lealázottak. (328. sz.)	30 f.
— Amor és a halálfej. Elbeszélések (340. sz.)	30 f.
— Téli sport és egyéb elbeszélések (392. sz.)	30 f.
— Janosi és Juliska és egyéb elbeszélések (384. sz.)	30 f.
Bárony István: Vadásztörténetek (28. sz.)	30 f.
— Szól a puská. Vadásztörténetek (217. sz.)	30 f.
Benedek Elek: Apró történetek (223. sz.)	30 f.
Berczik Árpád: Úgyetlen udvarló és egyéb vidám törté- netek (372. sz.)	30 f.
Biró Lajos: Elbeszélések (349. sz.)	30 f.
Bródy Sándor: Emberfejek (197. sz.)	30 f.
— Az autómobil. Elbeszélések (439. sz.)	30 f.
Faltay Lucien: Egy tengerésztest naplójából (342. sz.)	30 f.
Heltai Jenő: Gortie és egyéb elbeszélések (248. sz.)	30 f.
— A Vénusz-bűvölés és egyéb elbeszélések (423. sz.)	30 f.
Herczeg Ferencz: Elbeszélések (198. sz.)	30 f.
Hevesi József: Nászaton (407. sz.)	30 f.
Ignolus: Változatok a G. huron. (292. sz.)	30 f.
— Olvasás közben. Jegyzetek és megjegyzések (331-334. sz.)	1 K 20 f.
Kabos Ede: A csengeri kalapok és egyéb történetek (67. sz.)	30 f.
F. Kaffka Margit: Levelek a zárdából. — Nyár (437. sz.)	30 f.
Kazár Emil: Elbeszélések (206. sz.)	30 f.
Kemechey Jenő: Bodrogközi történetek (231. sz.)	30 f.
Kenedi Géza: Három elbeszélés (174. sz.)	30 f.
— Kriminális történetek (356. sz.)	30 f.
Kóbor Tamás: Elbeszélések (129. sz.)	30 f.
Kozma Andor: Vig elbeszélések (47. sz.)	30 f.
— Csudalok. (Elbeszélések) (506. sz.)	30 f.
Krúdy Gyula: Nyíri csend. Elbeszélések (347. sz.)	30 f.
— Hét szilva. Elbeszélések (301. sz.)	30 f.
Lengyel Laura: Tavasi mese. Elbeszélések (355. sz.)	30 f.
Lőrinczy György: Bolykó Ábris válpőre és egyéb elbeszé- lések (339. sz.)	30 f.
Lux Terka: Budapesti fotográfiák (460. sz.)	30 f.
Mikszáth Kálmán: Homályos ügy. — A táborcsarnagy halála. Két elbeszélés (81. sz.)	30 f.
— A jó palackok (223-224. sz.)	60 f.
— Szent Péter esernyője (241-245. sz.)	1 K 20 f.
— A tóti atyafiak (277-278. sz.)	60 f.
— Prakovszky, a siket kovács (304-305. sz.)	60 f.
— Az új Zrínyiász (333-336. sz.)	1 K 20 f.
— Baszterce ostroma (373-376. sz.)	1 K 20 f.
— Gavallérok (401-402. sz.)	60 f.
— Egy választás Magyarországon (409-411. sz.)	90 f.
— A demokraták (419-420. sz.)	60 f.
— Ne okoskodj, Pista (423-426. sz.)	60 f.
— A németke és egyéb elbeszélések (429-430. sz.)	60 f.
— Kisérlet Lublón (431-432. sz.)	60 f.
Molnár Ferencz: Gyerekek. Rajzok (433. sz.)	30 f.
— Pesti orkösök (514-545. sz.)	60 f.
Murni Károly: Mese-mese. Humoros elbeszélések (116. sz.)	30 f.
Sas Ede: Az én mandátumom (478. sz.)	30 f.
Sipulusz: Humoreszkek (6. sz.)	30 f.
— Újabb humoreszkek (134. sz.)	30 f.
Szabóné Nofáll Janka: Lara és egyéb történetek (147. sz.)	30 f.
Szemere György: Mimi kontesz és egyéb elbeszélések (530. sz.)	30 f.
Szikra: Vadászat és egyéb elbeszélések (339. sz.)	30 f.
Szini Gyula: Trilbi és egyéb történetek (483. sz.)	30 f.
Szomaházy István: Legyott hármában és egyéb törté- netek (16. sz.)	30 f.
— Elhibázott élet és egyéb történetek (296. sz.)	30 f.
— Kemény doktor karrierje (415. sz.)	30 f.
Tábori Róbert: Különös történetek (159. sz.)	30 f.
— Az élet folytatásokban (390-391. sz.)	30 f.
Tarcsai György: Dönt vitez Rómában (184. sz.)	30 f.
Thury Zoltán: Urak és parasztok (153. sz.)	30 f.
— Elbeszélések (468. sz.)	30 f.
Tóth Béla: Török históriák (449. sz.)	30 f.
Tutsek Anna: Orváy és egyéb elbeszélések (263. sz.)	30 f.
Vértesi Arnold: Kisvárosi történetek (40. sz.)	30 f.
Viharos Gerő Odön: Ferjénél. — A béna (384. sz.)	30 f.
Zöldi Márton: Színész históriák (136. sz.)	30 f.

Minden füzet külön is kapható a kiadónál:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fia)
pész. -lárs. Budapest, VI., Andrassy-ut 24.
és minden könyvkereskedésben és vasúti állomáson.

EDISON MOZGÓFÉNYKÉP VÁLLALAT R. T.

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 21.

Telefon
64-20.

Minden villanyvilági-
tásra berendezett
lakásban és helyiség-
ben tartható
Házi mozgó-
fénykép előadás

Telefon
64-20.

Egy előadás díja K 50
A legkedveltebb otthoni
szórakozás :: Megren-
delhető telefon utján is

Gummi-halólyag óvszer **Uterus-sprai** **Pessar-Ocl.**

tuczonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tuczatnál 20% engedmény.

Nakira törv. védett, valódi indiai paragummi férfikulonlegesség tuczatja 12. — korona. 3 tuczatnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. **Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbi. 1000 ábrával ingyen bérmentve és discrétan küldünk.**

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR **BIDET 10, 16, 20, 24 K.**

PONTOS CZIMRE ÉS A VÖRÖS KERESZTRE ÜGYELJÜNK. **VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.**

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY
v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesztést, hólyagbajt, sebeket, bujakórt (syphilit), borbajokat, elgyengült férfit, idősebbeknél is, onfertőzést és annak utóbjait, ideg- és háterincsbajt, valamint minden női bajokat.

Rendel d. e. 13 óráig d. u. 4-ig és este 7-8-ig
Budapest, VIII., József-körút 2. szám.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. — Levél útján is biztos gyógy siker.

5000 drb Flanell takaró!

135/190 cm. nagyságban
Jaquart Flanell takaró
1 frt 90 kr.-ért kapható

Szőnyeg-udvar
Budapest, Király-utca 32.
(az udvarban.)

Alapították 1905.

Butor készpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban

EHRENTREU és FUCHS
testvérek
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

THE GRESHAM
ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN

Alapították 1848-ban.

Magyarországi igazgatóság Budapest
V., FERENCZ JÓZSEF-TÉR 5-6. SZ.
(Saját palotájában)

Elfogad életbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint előnyös díjak és feltételek mellett. A „Gresham” kötvényfeltételei kiválóan liberálisak. Kötvényei elévülhetlenek és megtámadhatatlanok. — Fedezetül letett kötvényeinek felei kívánságára a biztosítás érvénybe lépésekor azonnal kárterítési kötelezettséget vállal. — Öngyilkosság, párbaj, vagy bírói ítélet folytán előálló halálozásokban.

Vagyonállás 1909. decz. 31-én	247,763,451.22
Érvényben levő biztosítások	510,000,000.00
Biztosított feleknek kijelentett kártérítés	615,003,137.89
A magyar üzletre tartalékba helyezendő összeg	26,498,517.99
Magyar értékekben tényleg elhelyezett díjtartalék	28,354,908.88

TERMÉSZETTUDOMÁNYI KÖNYVTÁR

A természettudományi ismeretek megszerzése elengedhetetlenül szükséges a művelt nagyközönségnek.

most megjelent kötetei:

I-II. kötet. **CH. DARWIN:** **Az ember származása.**
Az emberről való komoly tudásunk ezzel a könyvvel kezdődik. Fordították dr. Entz G., dr. Fülöp Zs., dr. Madzsar J.

III. kötet. **WILHELM BÖLSCHÉ:** **A bacillustól a majomemberig.**
Bölsche ebben a könyvében a bacillust, a világ vége, a marslakók, óskorok rég letűnt állatai, a majomember stb. ről egyformán érdekesen, mélyen és szépen ír. Fordította dr. Pogány József.

Egy kötet ára:
fűzve.. K 7.50 * kötve.. K 10.—

! Részletfizetésre is megrendelhető !

Kiadja az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság, Budapest, VII., Rákóczi-út 54. szám. Kapható minden könyvkereskedésben.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R-T.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.
A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Spalato, Gravosa (Ragusa), Curzola, Castelnovo és Cattaróig. Az utazás tartama Gravosáig csak 20, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Velence: hetenként hat gyorshajó összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként három gyorshajó oda és vissza.

Ezen gőzök közvetlen csatlakozásában közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Velencében és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak és pedig Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálfűtéssel, kábiláttal, kábiláttal és a kényelmes és kellemes utazás minden kényelmével vannak berendezve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi Menetjegyiroda, Budapest, (V., Vízudvar-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókirodája.

TITKOS BETEGSÉGEK.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedve meg vannak fertőzve és aki fiatalon könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotot csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista-orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemü öltetve vonatkozólag és az esetleg már meglevő bajokon is tud segíteni, akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magaslatos hivatású dr. Palócz v. Kórházi orvos, specialista országos hírű intézete (Budapest, VII., Rákóczi-út 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett, a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebket, húgyvesztést, hólyag-, ideg- és háterincsbajokat, az onfertőzés és szifilis utóbjait, magömlést, elgyengült férfierőt (impotentiát), kezdődő elme zavart, aranyeret, sörveket, verbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségét. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelére kimerítő titoktartó választ (a levélbe csak válasz bélyeget kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10—12-ig d. u. 3—5 óráig, (vasárnap déli 12-ig.)

Czim: dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Rákóczi-út 10.

Hirdetések **felvetetek e lap**
kiadóhivatalában.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NŐSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK
A **LEŐLÖNYÖSEBBEN**
POLGÁR KÁLMÁN
ÉRSZERESZÉS MŰVÉSI IS
BUDAPEST, Erzsébet körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE HÜLŐNÖS PONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 RÁZZAL INGYEN BÉRMENTVE

SZÜLŐK!
LEÁNYGYERMEKÜK KESERVE.

sen panaszoknak, hogy a kézimunkatanárnő által előírt hímzések beszerzése

GONDOT OKOZ.

Forduljanak teljes bizalommal hozzánk és megelégedésükre előre is biztosítjuk,

HUNGARIA Kézimunka-ipar
VADAS és WILLHEIM
VII., Akácza-utca 59. sz.
Király-utca mellett. Telefon 102-46.

Női kézimunka-gyárának kiosnybeni előadása, eredeti gyári arakon. — Kézimunka-szövetek és fonalak gyári raktára. — Előnyomda és rajzműterem. — Legnagyobb szakmabeli üzlet. — Képviselet a bel- és külföldi nagyobb városokban. — Ipari és kereskedelmi szállítója.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri belkötése közönséges petit betűkből 4 fillérral, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri belkötése közönséges petit betűkből 4 fillérral, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6—C.

Kézimunka hímezésekhez, butorhoz függönyökhöz, lakasberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok, képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-utca 46. szám.

Csömegezőszőlő vagy legnemesebb francia őszibarackot 5 kilót 4 koronáért; finom almát, zamatos körtét, édes szilvát, ringlót, ananás és turkóstán dinnyét 2 koronáért küldi Müller J. szőlőtelepe Kiskunhalas.

Asztalosok új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46.

Pénzszekrényeket fűz- és befőttesmenteseket ajánl olcsó áron Budapesti pénzszekrénygyár, Rakos-u. 4/h.

Nőmet szóra elfogad szépeassági úri család szeptembertől elemibe járó gyereket. Egészséges lakás, vidék, gondos nevelés, jó bánásmód. Cím a kiadóhivatalban. 5949

Cukor fajtáinnyé- nek száját tizenhat 24 koronáig, nemes görög-dinnyének 12—20 koronáig, fejeskáposztának 12—16 koronáig, tejcsukorjának 2—2,80 koronáig, zöldpaprikának és ugorkának 70—90 fillér, paradicsomnak mázsáját 12 koronáért, almának és körtének 16—34 koronáig, szilvának 12 koronáig, postakosaraként 1,20 és 2,40 koronáig. Gyümölcs-kivétel Csongrádról.

Állás-ut 6/a és Tölgyfa-utca 8. számú házakban november 1-ére modern berendezésű 2—4 szobás lakások, műhelyre alkalmas pincék és üzlet-helyiségek olcsón kiadó! Házpítő és Tölgyfa Bank Részvénytársaság, Budapest, VIII., József-körút 26. I. em. 9. 29195

Hirdetmény. Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság közli, hogy budapesti főigénykösségénél raktármunkások vétetnek fel havi bérrrel. Jelentkezni lehet reggeli 7 órától esti 6 óráig V. ker., Ferenc József-tér 1. sz. alatt. Budapest, 1910. évi augusztus hó 2-án. A magyarországi forgalmi igazgatóság.

Tiszviselői kölcsönt köztisztviselőknél és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Jelzálogkösség 60 évre. Váltókösség kereskedők, iparosok és magántisztviselőknél gyorsan és előnyösen folyósítat. Rigocz és Hartmann bankiroda, Bóza-utca 29. sz. Telefon 94—66. 29100

Meghülésből származó hurutos bajoknál használjon Rethy-féle czukorkát. Ára gyógyszer-tárakban 60 fillér.

SZÜLŐK! HA FIAIKAT VAGY LEÁNYAIKAT :: Fővárosi, vidéki, esetleg külföldi :: ISKOLÁKBAN :: Onaitják taníttatni, ha NEVELŐINTÉZETRE (Internátusba) kívánják adni, azokról felvilágosítást nyújt, őket iskolákba beírta internátusban, családoknál :: ::

ELHELYEZI. Mindennemű tanügyet elintéz, magánvizsgálati ügyben tanácsot ad

A Magyar Tanügyi Intézet BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 5/a

Koporsó asztalosok részere mindennemű koporsók díszítéseit, összes temetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Érvatgyár Részvénytárs., Nagymező-utca E. 46. sz.

Benes Károlyné VI. kerület, Teréz-körút 26. szám alatt levő első-rangú angol és francia női divattermével kapcsolatos szabászati- és varrodatanintézetében a beíratások a XII-ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10—12-ig, d. u. 2—6-ig eszközölhetők.

Gödöllőn Üreghegy alján egy kis ház jó kuttal, elsőrendű szőlő és gyümölcsösökkel, 1100 négyszögletes, villamos mentén fekvő telek, mely augusztus havában már a forgalomnak átlesz adva, minden elfogadható áron eladó. Bővebbet Nagymező-utca 21 házesternél.

Zálogcédulát, Brillantot, gyöngyöt, ékszer, aranyt, ezüstöt és rézárakat vesznek. Ait-Wien porcellán, régi bronz, osztrák tárgyakat, szobrokat és órák, festményeket vesznek. Kérésre ékszerész és régi-ékszerkereskedő Király-u. 85. — Telefon 95-48. — Meghívásra jövök.

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégetől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64—68. Beiratások egész napon át.

25 koronáért készülnek saját műhelyombon mérték után remek szabásban, énom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők énom szövetekből, Lichtman Sándor férfézőmester Budapest, Rottenbiller-utca 4-A. sz. Vidékre postátominták bérmentve helyben szabásmot kivánnra házhoz küldöm. 28598

Sas szálloda Budapest, IV., Sarkantyus-utca 12. Szobák mindenkori jutányosan kaphatók. 29255

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. 738

SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. sz.

Kárpitos nyergesek részere mindennemű kellekek képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca E. 46.

BUTOR részelteljesítőre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. — Felvilágosítással szolgál

LISZT ISTVÁN BUDAPEST, most Kristóf-tér 8. I. em. (Váci-utca mellett) butor-raktárban. Telefon 171—38. 766b mint 500 koppel ellátott árjegyzékünket bérkinek 60 fill. ellen franko elküldjük

Magy. kir. szabadsz. Jégszekrények (nagy jémgépekkel) minden nagyvárosban. Fűtőkádák szabádmazott fűtővel kaphatók

WIESEL ADOLFNAI Váci-körút 47/a. (Podmaniczky-utca sark.) Telefon 91—20.

Kis műkedvelők részere most jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában: **Gyermek-Színház.**

Értelez eredeti színmű leányok és fiúk számára. Irta Rudnyánszky Gyula. Ára kötve 1 K 80 f. Tartalom: A tavasz tündere. — A karácsonyfa. — Alom az erdőben. — A hazug. — A fehér ruha. — A varázsgyűrű. — Egyszerűség. — A kályha tükre. Kapható: Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fial) r.-tnál. Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.



UTANOZZAK már sokan ingyen gramofon-rendezereket. Ez mutatja, hogy mily sikert ért el jól bevált rendszerünk. Azonban velünk senkinek tud konkurálni! Gyözdön meg személyesen és látogasson meg bennünket. Már 3 érb lemez vételenél is kaphat egy pompás gépet teljesen ingyen. Kérjen felvilágosítást. Szent László Intézet Budapest 27, Veres Pálné-utca 16.

Légszusz és villamos csillárok legelőnyösebben szereshetők be Kulosár Sándor bronzár- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Dassewffy-utca 9—11.

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utodánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 62—80. Alapítottak 1886-ban.

Saját gyártmányú fűthető fürdőkádak körmelegítő kályhával hullám-ülő-fotel és gyermek-kádak, valamint az e szakmába vagy higiénikus cikkek, jég-szekrények, szolid és modern kivitelben, nagy választékban jutányos áron.

WOLLNER M. H. Bpest, V., Arany János-utca 22a. (Bálvány-u. sark.) Telefon 38-03. Árjegyzék ingyen és bérmentve.



„Hungária” beszéző-gépek kizárólag eredeti első-rangú gyártmány, részelteljesítőre is olcsón kaphatók, Deményi és Társa Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket

Rayonképviselő ügynökök és reprezentábilis viszontelárolók, kiknek nagy osmeretőségük van jobb íz. körökben, egy szabadalmazott kegyeleti tudomány értékesítéséhez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű kauzóképes acquisiteurök lesznek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 korona jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 10. Mo. — Prospektusok ingyen.

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírói (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirás magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre, beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18—09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrássy-ut 12. és Róvay-utca 6. szám. 28644

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3 télemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, nrasági lakberendezéseknél, mahagoni és palisander butorok, úri szobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett miniaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82—13. 28589



KWIZDA-FÉLE FLUID Kéreg bevált aromátka beörmösítés az inak és izmok erősítésére és eldőlésre. Turisták, kerékpárosok, vadászok és lovasok által sikeresen használták elő- és utóerősítőre nagyobb túrák után. Egész üveg ára K 2.— Fél üveg ára K 1.20 Kwizda-féle Fluid Valódián kapható a gyógyszerárakban. — Főraktár: Tóth József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12., Andrássy-ut 26.

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. **Singer Jakob** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27553

A gyermekhaldást 2 vagy 3 számra meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarítással jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer hálaírat beérkezett, titoktartással küldi 90 fillér magyar levéldéleg ellenében Frau A. Kaupa, Berlin S. W. 247. Lindenstrasse 51 28694

Saványag Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Saványag tartós, szép felt testidomokat nyerek. — Hőlevegő remek kezel. Hat hat óráig 20 kilo gyarapodástól állást. Válszerényesség, gyengeség, fáradtság, ellea és gyomorhajsóknak nélkülözhetetlen tápszer. Kiküldetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Készítők: Jevetők mindegyik országban. Dobozonként 1 fillér 10 kr. Házhozküldés: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-út 11. Mál. Telefon 156—38.

A legrégibb magyar gyermekkönyv FLÓRI KÖNYVE Irta BEZERÉDY AMÁLIA. Huszadik kiadás.

A Flóri Könyve 1840-ben jelent meg először, azóta nemzedékről-nemzedékre megőrizte kedveltségét; nagyanyáink, anyáink, magunk, s gyermekeink egyformán szeretik okos kis versikéit, kedves játékaikat, szép képeit. A huszadik kiadás — mellőzve a korábban kiadott átdolgozást — az eredeti Flóri Könyvet állítja vissza úgy, a hogy négy nemzedék óta szerette mindünk.

VALÓDI FRANCIA GUMMI ÉS HALHÓLYAGOK Készítők: GUMMI-KÜLÖNLEGESZÉK csak a legújabb technikával. **NEUMAYER LIPOT** BUDAPEST, VI., Váci-körút 47/a. AUERFENYHÁZ